

KURJER POZNANSKI

wychodzi 2 x dziennie

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chełmicki, za inne działy odpowiada Zdzisław Antoniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Wydawnictwo: Drukarnia Polska Spółka Akcyjna
w Poznaniu, św. Marcin 70

Nr. 430

Wydanie P

Poznań, czwartek dnia 17 września 1936

Rok 31

Poznań, 16 września.

Monopartja ducha

Jest to zjawisko powszechne i zrozumiałe, że w życiu społeczeństw i narodów obok nawoływań do walki — mam tu na myśli stosunki wewnętrzne — odzywają się głosy pojednawcze, wzywające do skupienia się pod jednym sztandarem i jednym dowództwem. Nikogo to nie dziwi, że grupa rządząca w pewnych warunkach występuje z takim apelem. Taka właśnie sytuacja zachodzi u nas, obecnie.

Wszyscy dotychczas, którzy odpowiadają pozytywnie na ten apel, zastrzegają się przeciw stosowaniu przymusu i t. zw. monopartyjności. Także i sami inicjatorzy wyraźnie oświadczają, że chcą oprzeć się tylko na dobrej woli.

Wołania o zgodę narodową rozlegają się także z innych stron. Płyną one z obserwacji tego, co się dzieje dokoła nas i z wyczucia, że w rozwoju stosunków politycznych Europy nadszedł — że użycie tego skrótu — moment hiszpański, czyli podział na dwa fronty, komunistyczny i antykomunistyczny. I te nawoływania — mam w tej chwili na myśli główne sfery katolickie — wykluczają przymus i oparty na monopolu rządzącej partii „totalizm”.

Są u nas po obu stronach dotychczasowej linii podziału zwolennicy faszystów czyli ustroju korporacyjnego. Jednak odnoszą się oni niechętnie do istniejącego w państwach faszystowskich systemu jednopartyjnego.

Wydaje się wszakże, że ustrój korporacyjny przy współistnieniu stronictw politycznych byłby niebezpieczny i nietrwały. Spowodowałby on zaostrenie walki klas i stanów — gospodarczych interesów. Korporacje zawodowe wzięłyby rychło górę nad rządem, mającym oparcie w jednym tylko stronictwie politycznym. A wewnątrz samych korporacji łatwo wyskazywałyby przewagę czynniki skrajnie radykalne. Znamy te procesy z własnego i cudzego doświadczenia.

Rozważania te nie mają na celu apologii systemu monopartyjnego. Chodzi w nich o wnikięcie w istotę zagadnienia konsolidacji narodu w sensie zarówno ustrojowym, jak i aktualno-politycznym.

Skupianie — dobrowolne lub przymusowe — różnych żywiołów politycznych pod wspólnym sztandarem i wspólnym kierownictwem, choćby w imię uznawanego przez wszystkich hasła, nie tylko nie może mieć trwałych skutków, ale przy dużej masie statycznej — nie jest nawet doraźnym źródłem potrzebnej energii.

„Zgoda narodowa” może wprawdzie osłabić tarcia wewnętrzne, ale ich nie usunie w zupełności, a pod względem wartości bojowej w walce z wspólnym wrogiem przypomina... pospolite ruszenie.

Oferta Hitlera pod adresem Francji?

Kancelerz ma podobno niebawem wystąpić z „ostateczną propozycją pokojowej współpracy” — Urzędowa agencja niemiecka o bezpieczeństwie zachodniego sąsiada

Paryż. (PAT). Berlińscy korespondenci dzienników paryskich donoszą, że jakoby kancelerz Hitler po swych przemówieniach norwimberskich zamierzał wystąpić w najbliższym czasie pod adresem Francji z nową „ostateczną propozycją pokojowej współpracy”.

Korespondent „Paris Midi” przypuszcza, że ze względu na szybki rozwój wydarzeń międzynarodowych, a przede wszystkim ze względu na konferencję pięciu mocarstw lokarneskich w Londynie, Hitler nie będzie dłużej zwlekał z tą inicjatywą, mogącą się wyrazić w jednej z trzech następujących form:

1) Na zwykłej drodze dyplomatycznej za pośrednictwem przedstawicieli Rzeszy w Paryżu.

2) Z końcem bieżącego miesiąca miałyby być zwołane nadzwyczajne posiedzenie Reichstagu, na którym kancelerz wygłosiłby przemówienie polityczne na temat nowego planu organizacji Europy.

3) Przemówienie takie miałyby nastąpić w czasie wielkich uroczystości dożynkowych, zapowiadanych na początek października w Burkenberg.

Pierwsze komentarze korespondentów berlińskich tłumaczą te pogłoski jako wyraz taktyki kancelarza, który po przemówieniach, zmierzających do zastraszenia Europy, chciałby raz jeszcze podkreślić wobec Francji swe pojednawcze dążenia.

Berlin. (PAT). Urzędowa „Deutsche Diplomatisch-Politische Korrespondenz” m. in. pisze:

„W tym samym czasie, gdy w Norwimberdze zabezpieczenie i utrzymanie pokoju, jako zasadniczej normy niemieckiej polityki zagranicznej, znalazło nowe uroczyste potwierdzenie, min. spraw zagranicznych Francji Delbos zabierał głos na temat wytycznych polityki zagranicznej. Określił on bezpieczeństwo swego kraju i utrzymanie pokoju jako dwa cele tej polityki.

„Nie należy wątpić, że wynikają te cele z uczciwej i dobrej woli. Z dalszych wywodów odnosi się jednak wrażenie, iż francuski minister spraw zagranicznych dla ich urzeczywistnie-

nia dziś jeszcze obstawać chce przy starych metodach i receptach, które w ciągu długich lat miały niewielkie powodzenie. Uroczyste oświadczenie Rzeszy, że nie życzy sobie od Francji niczego innego poza współzyciem w dobrych stosunkach sąsiedzkich i w atmosferze wzajemnego zaufania powinno stanowić solidniejsze i zdrowsze zapewnienie bezpieczeństwa, niż to, które wynikać może ze stosowania skomplikowanej zasady bezpieczeństwa francuskiej polityki zagranicznej.

„Teza o zagrożonym bezpieczeństwie Francji wydaje się dziś hasłem, którego sensu — przynajmniej w Niemczech — nie można już dokładnie zrozumieć. Niewiadomo bowiem, kto

zagrozić miałby temu bezpieczeństwu.

„P. Delbos i obecnie kładzie nacisk na szeroko rozgałęziony system sojuszu oraz paktów francuskich, zapożyczając z nich jedynie „można zapewnić pokój”. Wszystkie te olbrzymie wysiłki nie przyniosły jednak Europie prawdziwego pokoju i nie były w stanie rozproszyć ogólnej niepewności. Nie można pominąć obaw, że takie sojusze działają nie tylko wyłącznie w interesie bezpieczeństwa Francji i że francuska polityka zagraniczna wbrew jej woli właśnie przez swe zobowiązania sojusznicze narażać się może łatwo na niebezpieczeństwo znalezienia się w położeniu, którego pragnęłaby uniknąć.”

Wybory do parlamentu w Danii

Berlin. (Tel. wł.) We wtorek odbyło się w części Danii, na wyspie Seeland bez Kopenhagi, na wyspach Lolland, Falster i Bornholm oraz w południowej części Jutlandji głosowanie na elektorów, którzy w dniu 22 bm. dokonają wyboru 28 posłów do parlamentu.

Wybory przyniosły spodziewany sukces socjalistom, którzy uzyskali 228.704 głosy, podczas, gdy poprzednio mieli tylko 166.382 głosy. Powołano 767 elektorów. W poprzednich wyborach było ich 612. Radykalna lewica zwiększyła liczbę głosów 57.070 (53.979), straciła jednak kilku mężów zaufania 178 (184).

Stosunkowo najlepiej wyszli konserwatyści, którzy swój stan posiadania powiększyli o 51.9 procent, podczas, gdy umiarkowana lewica straciła 21.5 procent. Konserwatyści uzyskali 118.110 głosów (77.757). Wybranych zostało 381 mężów zaufania (267 w wyborach poprzednich).

Sądząc z wyników wtorkowych, należy liczyć się ze zwycięstwem przez socjalistów i konserwatystów po dwa dalsze mandaty na koszt umiarkowanej lewicy.

Czy obecna partja rządząca uzyska potrzebną większość, zależeć będzie prawdopodobnie od wyspy Bornholm, która w parlamencie miała dotychczas jednego posła, należącego do umiarkowanej lewicy. Socjaliści i radykałi uzyskali tam 23 elektorów, a umiarkowana lewica i konserwatyści równie 23. Rozstrzygnie teraz los, które ugrupowanie uzyska mandat i tem samem większość w parlamencie.

Znamienne zwycięstwo republikanów

Nowy Jork. (ATE). Podczas wyborów w stanie Maine zwyciężyli re-

publikanie, co posiada doniosłe znaczenie polityczne.

Obierano tam gubernatora stanu oraz przedstawicieli do senatu i izby reprezentantów. W myśl tradycji głosowanie w tym stanie poprzedza zawsze o dwa miesiące wybory prezydenta Stanów Zjednoczonych i jest uważane za barometr polityczny. Wyniki są brane pod uwagę jako zapowiedź ukształtowania się głosów podczas wyborów prezydenta w początkach listopada br.

Stronictwo republikańskie w stanie Maine zdobyło dla swych kandydatów stanowisko gubernatora oraz trzy mandaty do izby reprezentantów. Obliczenia głosów do senatu nie zostały ukończone, lecz ponowny wybór dotychczasowego senatora republikańskiego White'a zdaje się nie ulegać wątpliwości.

Dotychczas gubernatorem stanu Maine był przedstawiciel stronictwa demokratycznego, a na trzech członków izby reprezentantów było dwóch demokratów i jeden republikanin. Dwaj senatorzy stanowi, z których jeden traci mandat dopiero w 1940 należeli do stronictwa republikańskiego. W ten sposób zwolennicy prez. Roosevelta stracili stanowisko gubernatora i dwa mandaty do izby reprezentantów.

Przy naszym charakterze narodowym, którego nie należy pomijać w politycznym myśleniu i działaniu, trudna do zrealizowania, a niewątpliwie także i nieskuteczna byłaby koncepcja monopartyjności na wzór włoski lub niemiecki. Wszystko jedno oczywiście, czy ta monopartja nosiłaby oficjalną nazwę partji, czy też jakiejś „ponadpartyjnej” organizacji społeczeństwa, nie dopuszczającej do równoczesnego istnienia innych organizacji o charakterze politycznym.

Jakież jest zatem wyjście z tych trudności i sprzeczności?

Potrzeba nam więcej, niż skupienia się, niż słomianej zgody, niż zaszeregowania całego społeczeństwa do jednej m. popolicznej partji państwowej. Wewnętrzna i zewnętrzna siła państwa musi być oparta na jedności narodu, płynącej z głębi jego ducha. Z tej jedności wyłonią się spontaniczne formy i czyny polityczne.

Jedność ta niewątpliwie istnieje.

Trzeba ją tylko wyzwolić z różnych więzów, z obcych wpływów, z indywidualnych i grupowych egoizmów, ambicji i błędów. Podam jeden tylko przykład, ważny i oczywisty. Wszyscy, cały naród łącznie z tymi, co zarzucają nam szowinizm w sprawie żydowskiej, — zgodni są w tem, że byłoby nam lepiej bez Żydów i że trzeba ich się pozbyć. Niewszyscy tylko na razie głośno to mówią.

Role naboju, wyzwalającego jedność narodu i zawartą w niej siłę, spełnia idea narodowa, złączona u nas z ideą katolicką. Z sukcesów, jakie ta idea osiąga w ostatnich czasach, z liczby i ofiarności ich wyznawców można wnosić, że zbliżamy się do monopartyjności, której wyłączność i władza nie będzie oparta na przymusie lub korzyściach materialnych, ale na jedności ducha narodowego.

Coraz więcej ludzi w Polsce wierzy, że tak będzie.

M. K

Trudności rządu „frontu ludowego“

Strajk w przemyśle włókienniczym wciąż trwa — Posiedzenie rady gabinetowej — Pod naciskiem skrajnej lewicy zmieniono rezydenta generalnego w Maroku

Paryż. (PAT). Pomimo wysiłków min. Salengro strajku włókienniczego w Lille dotychczas nie zlikwidowano. Nie ogłoszono żadnej zapowiedzianej już radykalnej uchwały rządu. Nie wyznaczono arbitra, czego spodziewano się, a miał nim być obecny min. bez teki b. premier Chautemps. Termin ultimatum premiera Bluma przedłużono.

Paryż. (ATE). Pod przewodnictwem premiera Bluma odbyła się rada gabinetowa.

Min. spraw zagranicznych Delbos omówił położenie zewnętrzno - polityczne. Zaznaczył on swych kolegów z przebiegiem rokowań w sprawie wykonania umowy o nieinterwencji w Hiszpanii, a następnie scharakteryzował zagrożenia, związane ze zbliżającą się sesją Ligi Narodów w Genewie. Potwierdza się wiadomość, że rząd włoski nie wysłał swego przedstawiciela na sesję Rady Ligi Narodów. W kołach paryskich wyrażają jednak nadzieję, że Włochy będą reprezentowane na rozpoczynającej się sesji Zgromadzenia.

Druga część posiedzenia była poświęcona sprawom polityki wewnętrznej. Premier Blum i min. Salengro zdawali sprawę z rokowań celem zażegnania strajku robotników włókienniczych w Lille. W kołach urzędowych wyrażany jest pogląd, że nastąpiło pewne odprężenie, dotychczas jednak nie doszło do uzgodnienia postulatów pracodawców i robotników. Zakłady przemysłowe nie zostały jeszcze ewakuowane przez strajkujących. W Marsylii daje się zauważyć wydatne odprężenie. Strajkujący robotnicy metalurgiczni opuścili zajęte fabryki. Praca będzie podjęta, jak sądzą, w środę.

Paryż. (ATE). Przed posiedzeniem rady gabinetowej premier naradzał się z szeregiem ministrów, a przede wszystkim z min. spraw wewnętrznych, wojny, kolonii i sprawiedliwości. Wyniki tych rozmów są trzymane w tajemnicy.

W kołach politycznych kursuje pogłoska, że rząd podejmie daleko idące środki zapobiegawcze zarówno we Francji, jak i w Afryce północnej celem niedopuszczenia do zakłócenia porządku. Poza tem zapadła uchwała odwołania rezydenta generalnego w Maroku Peyrouton. Następcą jego będzie podjęta, jak sądzą, w środę.

dzie dotychczasowy dowódca francuskimi siłami zbrojnymi w Afryce północnej gen. Nogues.

Paryż. (ATE). Podsekretarz stanu w prezydium rady ministrów Dormoy oświadczył dziś, że rząd polecił właściwej instancji sądowej wytoczenie skargi dwom francuskim firmom zbroje-

niowym, w tej liczbie największemu koncernowi „Schneider Creuzot“ za niedozwoloną fabrykację broni.

Jak wiadomo, produkcja broni we Francji od chwili upaństwowienia tego przemysłu wymaga uprzedniego wyraźnego zezwolenia czynników rządowych.

Echa śmierci w płomieniach 17 ludzi

Katowice (AJŚ). Na miejscu pożaru spichrza, należącego do kopalni „Ferdinand“, w dalszym ciągu gromadzą się tłumy mieszkańców.

Wśród ofiar katastrofy, których liczba została narazie ustalona na 17 osób, zdołano rozróżnić dwoje dzieci, trzy kobiety, a pozostali — to mężczyźni. Prawdopodobnie część pożar zaskoczył w głębokim śnie i obudzili się już w morzu ognia, nie mogąc ani kroku postąpić. Część obudzona krótko po wybuchu pożaru walczyła rozpaczliwie o życie, próbując bądź rozbić ciężkie drzwi wejściowe, bądź też wydobyć się przez sporządzony przez nocujących podkop, co jak wiadomo udało się tylko jednemu Swarowskiemu. Ma on ciężko poparzone ręce, nogi i plecy. Obecnie jeszcze jest tak wyczerpany, że nie może narazie zeznawać. Wiadomo tylko, że on właśnie zaalarmował portjera kopalnianego, który przed uruchomieniem syreny musiał, w myśl

instrukcji służbowej, porozumieć się z kierownikiem kopalni, co znacznie opóźniło ratunek.

Domniemany podpalacz 22-letni Zdzisław Byczek był kilka razy w ciągu wtorku przesłuchiwany. W krzyżowym ogniu pytań poczynił się załamywać i waha się, czy wobec rozmów katastrofy ma mówić. Oświadczył w trakcie zeznań, że kilkakrotnie w stodole tej wprowadził nocował, a krytycznej nocy nie chciał spać, bowiem w sobotę przeprowadziła tam policja obławę i obawiał się rzekomo, iż zostanie ona ponowiona. Poza tem nie przyznaje się do winy.

Na podstawie zeznań bezrobotnych korzystających z bezpłatnych obiadów z kuchni miejskich, policja zdołała skompletować 8 nazwisk przypuszczalnych ofiar katastrofy, bowiem od czasu pożaru nie zjawiają się oni na obiadach.

Hale targowe w Gdyni

Gdynia. (Tel. wł.). Przy ul. Jana z Kolna rozpoczęto prace nad budową hal targowych, które będą największe w Polsce.

Budowa potrwa rok. W bieżącym sezonie zostaną wykonane fundamenty i piwnice. W zimie wykonana zostanie żelazna konstrukcja nadziemna. Koszt wyniesie około 2 milionów złotych.

Gdyńskie hale targowe posiadać będą specjalne składy dla hurtowników,

komory chłodnicze i inne urządzenia. Całość ma odpowiadać najnowszym wymogom sanitarnym. W obrębie hal urządzony zostanie specjalny rynek rybny.

Hale będą posiadały oczywiście specjalny statut, który uchwili we właściwym czasie rada miejska. Administracja hal znajdzie pomieszczenie w osobnym gmachu, który stanie tuż obok hal. Nowe hale obejmą obszar 100 m. długi i 70 szeroki. (p)

Rozmowy włosko-austriackie

Rzym. (PAT). Przybyli samolotem z Rzymu do Forli: min. spraw zagr. Ciano i austriacki sekretarz stanu dla spraw zagr. Schmidt, którzy natychmiast udali się do Rocca delle Caminate, gdzie spotkali się z Mussolinim.

Rozmowa Mussoliniego z Schmidtem odbyła się w obecności min. Ciano i trwała dwie i pół godziny. Miała ona charakter bardzo serdeczny.

Po zakończeniu Mussolini odwiedził Schmidta i min. Ciano własnym samolotem na lotnisko w Forli, poczem obaj powrócili do Rzymu.

Rzym. (PAT). Austriacki sekretarz stanu Schmidt oświadczył prasie m. in., że wizyta jego nie jest wynikiem specjalnych okoliczności politycznych i nie posiada żadnego określonego celu, a tylko zacieśnienie stosunków osobistych.

Tępienie masonerii w Rzeszy

Berlin. (PAT). Ukazało się niedawno rozporządzenie min. spraw wewnętrznych w sprawie przyjmowania do służby państwowej i awansowania osób, które należały dawniej do łóż masonskich.

Osoby, które wystąpiły z masonerii dopiero po 30 stycznia 1933, nie mogą być przyjęte do służby państwowej, ani też awansować, o ile już są urzędnika-

mi. Wyjątki dopuszczalne są jedynie w porozumieniu z władzami partyjnymi.

Urzednicy, którzy należeli wprawdzie przed tym terminem do masonerii, jednocześnie wszakże byli członkami NSDAP, nie powinni ponosić żadnego uszczerbku z tytułu dawnej przynależności do loży masonskiej.

Kiedy powrócą lotnicy?

Warszawa. (Tel. wł.). Przybył kpt. Pomaski i w ten sposób powrócili wszyscy piloci uczestniczący w zawodach Gordon Bennetta z wyjątkiem kpt. Janusza i por. Brenka.

Wedle opinii kpt. Pomaskiego przybycia obu do Warszawy należy oczekiwać około niedzieli. Obaj lotnicy czują się dobrze. (w)

Badanie Doboszyńskiego

Kraków. (Tel. wł.). W środę miał być Adam Doboszyński przesłuchiwany w sądzie w Podgórzu w sprawie braci Kudziów, którzy pozostają pod zarzutem udzielenia mu pomocy podczas pociągów.

Do przesłuchania jednak nie do-

szło. Doboszyński będzie badany w charakterze świadka przez sędziego w więzieniu św. Michała w Krakowie.

Przymusowe lądowanie

Lwów. (Tel. wł.). Między Jasiem a Krosnem koło stacji Moderówka przy przymusowym lądowaniu uległ rozbiciu podwozia samolotu „RWD VIII“, nr. 23, z Aeroklubu Poznańskiego, biorący udział w krajowym lotniczym konkursie turystycznym. Pilot E. Suszyński i towarzysz K. Olszewski nie odnieśli szwanku.

Katastrofa lotnicza

London. (PAT). Angielski samolot pocztowy towarzystwa „British Airways“, odbywający nocny lot na

linji Londyn — Hamburg, uległ katastrofie na lotnisku Gatwich w chwili po starcie. Z pośród czterech członków załogi 3 osoby zostały zabite i jedna ranna.

Anglicy w Gdyni

Gdynia. (Tel. wł.). Zainteresowania angielskie Gdynią i Polską nie ustają. Wpływa na to przedewszystkiem położenie, jakie wytworzyło się w Gdańsku.

Po wizytach całego szeregu wybitnych Anglików w ciągu ostatnich tygodni mamy obecnie do zanotowania pobyt w Gdyni red. „Morning Post“, p. Crockera. Równocześnie przybyli statkiem „Lwów“ członkowie parlamentu brytyjskiego, pp. Thomas Johnson i J. Milner. Goście angielscy po zwiedzeniu Gdyni, zapoznaniu się z jej pracą, udali się następnie do Gdańska.

Odbywającym te podróże Anglikom, którzy często biorą czynny udział w życiu politycznym swego kraju, chodzi o wyrobienie własnych poglądów na sprawy polskie i polsko-gdańskie. (p)

Ofiary zderzenia

Ryga. (ATE). Z Leningradu donoszą:

U wejścia do portu zderzyły się ze sobą dwa parowce. Z 53 pasażerów i członków załogi uratowano zaledwie 12-tu.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 16. 9. 1936 r.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była spokojna.

Z pożyczek państwowych płacono za 5% poz. konwers. 50,—; pozatem poszukiwano 4% premj. dol. po 47,— bez odawców.

Z papierów lokacyjnych P. Z. K. obracano 4½% listy zast. złote w złocie po 43,— oraz 4% listy zastaw. konwert. po 38,50—38,25.

Z akcyj bankowych ofiarowano Bank Polski po 104,—.

Cedula Urzędowa Giełdy Pieniężnej w Poznaniu

Kurs w procentach nominalu wzgl. w złotych za sztukę.

Papiery procentowe

5% państw. poz. konwers. 50,— P.

4½% listy zast. złote w złocie przestemplowane Pozn. Ziem. Kred. (dawn. 4½% dol. listy zast. w zł — 8,9141 zł za 1 dol.) 43,— +

4% listy zast. konwert. ostepm. P. Z. K. 38,50—38,25 +

Akcje bankowe i przemysłowe
Bank Polski 104,— O.

Tendencja spokojna.

Urzędowa cedula Giełdy Zbożowej i Towarowej

Poznań, 16. 9. 1936 r.

Warunki: Handel hurtowy parytet Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg: STANDARTY: 1) żyto 700 g/l., 2) pszenica 753 g/l., 3) owies 420 g/l.

Ceny orientacyjne:

Żyto zdrowe suche 15,00—15,25

Uspokobienie stałe.

Pszenica (Uspokobienie stałe) 22,00—22,25

Jęczmień browarowy 19,00—20,00

Uspokobienie spokojne.

Jęczmień 630—640 g/l. 16,50—16,75

Jęczmień 667—676 g/l. 17,00—17,25

Jęczmień 700—715 g/l. 17,50—18,50

Uspokobienie spokojne.

Owies 13,50—14,00

Uspokobienie spokojne.

Maka

żytnia wyciąg 0-30% wł. w. 23,50—23,75

żytnia gat. I 0-50% wł. w. 23,00—23,25

żytnia gat. I 0-65% wł. w. 22,00—22,50

żytnia gat. II 50-65% wł. w. 16,75—17,75

żytnia posł. pon. 65% wł. w. 15,25—16,25

Uspokobienie spokojne.

pszenica gat. I wyc. 0-20% wł. w. 36,75—38,50

pszenica gat. IA 0-45% wł. w. 36,00—36,50

pszenica gat. IB 0-55% wł. w. 35,00—35,50

pszenica gat. IC 0-60% wł. w. 34,50—35,00

pszenica gat. ID 0-65% wł. w. 33,50—34,00

pszenica gat. IIA 20-55% wł. w. 32,75—33,25

pszenica gat. IIB 20-65% wł. w. 32,25—32,75

pszenica gat. IIF 45-65% wł. w. 29,75—30,25

pszenica gat. IIF 55-65% wł. w. 25,50—26,00

pszenica gat. IIG 60-65% wł. w. 24,00—24,50

pszenica gat. IIIA 65-70% wł. w. 22,00—22,50

pszenica gat. IIIB 70-75% wł. w. 20,00—20,50

Uspokobienie spokojne.

Otreby żytnie stand. 10,00—10,50

Otreby pszenne grube stand. 10,75—11,25

Otreby pszenne śrefnie stand. 9,75—10,50

Otreby jęczmienne 11,25—12,50

Rzepak zimowy 37,00—38,00

Siemie lniane 36,00—39,00

Groch 31,00—34,00

Groch Wiktor 20,00—24,00

Groch Folgera 23,00—25,00

Mak niebieski 59,00—65,00

Makuch lniany w tafiach 17,75—18,00

Makuch rzepak. w tafiach 14,25—14,50

Siłoma pszenna luzem 1,40—1,65

„ pszena prasowana 1,90—2,15

„ żytnia luzem 1,50—1,75

„ żytnia prasowana 2,25—2,50

„ owsiana luzem 1,75—2,00

„ owsiana prasowana 2,25—2,50

„ jęczmienna luzem 1,40—1,65

„ jęczmienna prasowana 1,90—2,15

Siano zwykłe luzem 3,85—4,35

„ zwykłe prasowane 4,50—5,00

„ nadnoteckie luzem 4,75—5,25

„ nadnoteckie prasowane 5,75—6,25

Ogólne uspokobienie spokojne.

Ogólny obrót: 5361 tonn, w tem żyta 2183 tonn, pszenicy 361 tonn, jęczmienia 1742 tonn, owsa 125 tonn.

Kto wygrał 75 tys. zł?

Warszawa. (Tel. wł.). W ciągnięciu Loterii państwowej większe wygrane padły na następujące numery:

75 000 zł — 128 333.

10 000 zł — 27 201, 110 226.

5 000 zł — 59 467, 80 893, 87 584.

2 000 zł — 27 643, 95 119, 95 307, 96 459, 98 399, 102 006, 102 183, 106 277, 137 064, 138 128, 141 442. (w)

W wiadomościach

— Według informacji z Norymbergi, na czas trwania zjazdu partyjnego władze zarządziły zamknięcie sklepów żydowskich w mieście.

*

— W Berlinie w dwóch sklepach jubilerskich na Unter den Linden dokonano wielkiej kradzieży biżuterii. Złodzieje zbiegli niepoznani.

*

— Z Wrocławia donoszą o znacznym spadku temperatury na Śląsku. Nocą termometr opadł do 2 st. poniżej zera.

*

— W porcie rzecznym w Kassel wybuchł pożar, który zagrażał olbrzymim składom nafty i benzyny. Dzięki natychmiastowej pomocy oddziałów służby pracy zdołano uratować benzynę oraz ropę i w ten sposób zapobiec katastrofie.

*

— Królowa Wilhelmina w towarzystwie księżniczki Juljany dokonała w Hadze otwarcia nowej sesji stanów generalnych, wygłaszając przytem mowę tronową, stwierdzając, że polityka, przyjęta przez rząd wywrze pomyślny wpływ na stan finansów, a w dziedzinie polityki zagranicznej Holandia utrzymuje przyjazne stosunki ze wszystkimi państwami.

*

— Lotnicy Richman i Merrill pozostają nadal po przebyciu Atlantyku w okolicach portu Musgrave. Samolot, który wyleciał na pomoc zabrał za sobą zapas benzyny oraz akumulator.

*

— B. prezydent republiki greckiej Aleksander Zaimis, który od pewnego czasu przebywał w Semmeringu, zmarł ubiegłej nocy w jednej z klinik wiedeńskich w wieku lat 90.

Ameryka a kryzys hiszpański

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego“).

Nowy Jork, we wrześniu.

Co rana, o godzinie 10-ej, wychodzi z hotelu Saint Moritz wysoki, szczupły blondyn. Przy pomocy odzwierne go wsiada do niskiego, angielskiego samochodu, zapala fajkę i doświadcza ręką ujmuje kierownicę, udając się na tłumną Park Avenue.

Niekiedy szereg osób, mniej lub więcej dyskretnie, przygląda się codziennemu, na pozór nic nie znaczącemu widowisku. Młody człowiek przypomina jednak twarzą i postacją Filipa II, jak go potomności przekazał Velasquez.

Nic dziwnego! Jest nim przecież Alfonso de Bourbon, hrabia Cavadonga, dawniej dziedzic korony monarchii hiszpańskiej, nad której włościąmi słońce nie zachodziło, a obecnie sprzedawca samochodów. Don Alfonso zastawił niedawno order, aby kilkaset dolarów przelać do Burgos, na rzecz powstania narodowego. Do tronu nie ma pretensyj, gdyż na żądanie ojca zrzekł się ich, wybierając nieszczęśliwe małżeństwo z Eldemirą Sampedro, uroczą lecz awanturnicą Kubanką.

Prócz potomka Burbonów, Habsburgów i po kądzieli mniej arystokratycznych Battenbergów (tu zwanych Mountbattonów), wypadki hiszpańskie śledzi liczna dosyć kolonia kastylijska, katalońska i baskijska. Sympatie są podzielone. Podobnie jak wśród sterników i ludności państw amerykańskich. Rząd Meksyku np. wyraźnie stanął po stronie madryckich komunistów. Inne państwa Ameryki łacińskiej pragnęłyby zaprzestania wojny domowej, nie bez powodu troszcząc się o zniszczenie wielkich skarbów kultury hiszpańskiej, uważanej za wspólne dziedzictwo.

Opinia amerykańska jest podzielona: prasa Hearsta zwalcza rząd madrycki w imię ogólnej krucjaty antykomunistycznej; prasa liberalna, pokrewna masonerii wszelkich odcieni,

obawia się zwycięstwa idei narodowej w Hiszpanji, oraz poza Pirenejami.

Hearst i liberałowie żywią jednak zgodnie niechęć do kultury łacińsko-śroziemnomorskiej, to też głoszą co sił jej ostateczny upadek.

Waszyngtoński departament stanu zachowuje oczywiście dyplomatyczne milczenie. Wypadki hiszpańskie dały

Rękawiczki

nieomal wszyscy kupują

„Kałamajskiego a Pani?”

Pg 6859-38.13

UCHODŹCY HISPZAŃSCY U OJCA ŚW.

Papież Pius XI. przyjął na audjencji w swej siedzibie letniej Castel Gandolfo ponad 400 uchodźców z Hiszpanji. Ojciec św. wygłosił przytem przemówienie, które podajemy na stronie 5-tej.

Nowa misja ambasadora Noela?

W czasie bytności ministra Bastida w Warszawie ukazała się w prasie światowej informacja, iż ambasador Republiki Francuskiej w Polsce, Leon Noël, ma opuścić zajmowane stanowisko.

Wiadomość ta nie uległa zdementowaniu, chociaż naruszyła dyplomatyczny kodeks kurtuazji, głoszący, że nie podaje się wiadomości o odwołaniu posłów i ambasadorów, gdy ci są w trakcie aktywnej działalności. W danej chwili ambasador Noël, w wyniku pobytu generała Rydza - Śmigłego we Francji, przywiózł z Paryża do Warszawy ministra Bastida.

Zamiast dementi, wiadomość o ustąpieniu ambasadora Noëla uległa uzupełnieniu. Stało się wiadomem, że ambasador Noël zostanie przeniesiony

do Rzymu, jako przedstawiciel Francji przy Kwirynale.

Należyta, przemiana materji zapewniana Ziola Przeczyszczające Karpiańskiego. Paczka zł 1.50, czebelka 25 groszy

Tg 1541

Z życia

(—) Polska ma 34 miliony mieszkańców, a Gdańsk 400 tysięcy. Daje to dla Gdańska jakieś 1,2% zaludnienia Polski.

Z woli polskiego rządu otrzymuje Gdańsk przy wwozie do Polski surowców zagranicznych i towarów kolonialnych następujący procentowy przydział: kawy brazylijskiej 46 proc., kawy innej 38 proc., herbaty 38 proc., korzeni 28 proc., owoców suszonych 15 proc., orzechów i migdałów 15 proc., ziarn kakaowych 25 proc., śliwek przemysłowych 10 proc., kasz francuskich 50 proc., nasion gorczycy 42 proc., łożu 18 proc., tłuszczów technicznych 18 proc., oleiny 12 proc. i t. d.

Cóż Gdańsk z tym towarami robi? Wszak zużywa go sam tylko w drobnym ułamku. Część pozwoleń przywozowych poprostu sprzedaje na pniu przemysłowcom polskim, pracującym na zagranicznym surowcu, n. p. fabrykom mydła. Część surowców przerabiają przemysłowcy gdańscy w swoich zakładach przemysłowych i gotowy już produkt fabryczny wysyłają na rynek polski. Towary kolonialne zaś sprzedają w Polsce występując wobec naszego rynku jako hurtownicy, nierzadko jako monopolisci.

Obecny okres utrudnień przywozowych i dewizowych zastrzył walkę o surowce. W wielu wypadkach wyzyskał to Gdańsk i podyktował za niepotrzebny mu towar ceny bardzo wygórowane. Wytworzyła się sytuacja wręcz paradoksalna: Gdańsk, uprzywilejowany i zaopatrzony ponad potrzebę i wszelką miarę w surowce i towary zagraniczne, zaczął dyktować ceny na polskim rynku, z tych surowców i towarów ogołoconym. Gdański przemysł, dysponujący surowcem, zaczął bić przemysł polski, pozbawiony tego surowca. Jest to konjunktura znakomita dla Gdańska, ale mało korzystna dla Polski.

W tym momencie gdański Gauleiter przypomniał Polsce, iż Gdańsk jest małą łódką, przywiązaną do kolosa Niemiec i jego losy podzieli.

Związek Izby Przemysłowo-Handlowych zgłosił na ręce rządu polskiego żądanie rewizji kontyngentów przywozowych. Gdańsk w najlepszym razie winien być traktowany na równi z Polską. Nie ma takiego argumentu, któryby skłaniał Polskę do faworyzowania Gdańska ze szkodą dla życia gospodarczego Polski.

Słusznie!

do Rzymu, jako przedstawiciel Francji przy Kwirynale.

Pan Noël ma opinię najzdolniejszego dyplomaty francuskiego i rokuje mu się, w niedalekiej przyszłości, tekę ministra spraw zagranicznych.

Wynika z powyższego, że, zdaniem Paryża, p. Noël załatwił w czasie swojego kilkumiesięcznego pobytu w Warszawie powierzoną mu misję. Obecnie — obarczony nowym zadaniem — udaje się do Rzymu.

Niemcy fortyfikują Śląsk

Agencja Press donosi:

Budowa fortyfikacji na wschodnich granicach Niemiec została przyspieszona w ostatnich tygodniach. Na niemieckim Śląsku realizowany jest program budowy całego systemu umocnień polowych w oparciu o naturalne przeszkody, jakie tworzą rzeki Odra i Nissa.

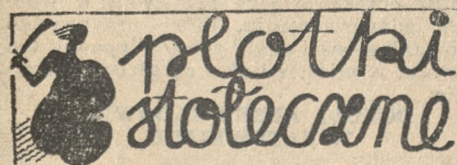
Silne fortyfikacje wznoszone są w okolicy Wrocławia po obu brzegach Odry, przyczem Wrocław zajmuje, jak się zdaje, naczelną rolę w systemie fortek śląskich.

Wrocław przeznaczony został przez niemieckie władze wojskowe do odegrania pierwszorzędnej roli strategicznej na wschodzie Niemiec. W ostatnich miesiącach wybudowane zostały w okolicach Wrocławia liczne hangary lotnicze i urządzono nowoczesne lotniska wojskowe. Obok lotnisk powznoszono budynki i schrony na pomieszczenie artylerji. Na wypadek wojny Wrocław stanie się bazą operacyjną dla lotnictwa armji niemieckiej.

Do rządu przygotowań strategicznych zaliczyć należy również stałą rozbudowę wrocławskiego węzła kolejowego. Możliwości przepustowe pociągów są na węzle wrocławskim bezustanku zwiększane.

Marszałek polny Finlandji baron Mannerheim, (na zdjęciu w środku) którego Finlandczycy nazywają „oswobodzicielem ojczyzny” bawi obecnie w Anglii, gdzie studjuje nowoczesne wyposażenie wojska.

15 września

Czy jest Polak, któryby nie kochał wojska? Nawet ten zaciekle pacyfista czy komunista, o ile jest rdzennym Polakiem, skoro mu zagra muzyka marsza i skoro usłyszy tupot maszerujących, poddaje się nastrojowi. To już jest w krwi.

Dzisiaj wracało wojsko do stolicy. Wracało z manewrów, a więc z spełnionego obowiązku. Manewry są rzeczą normalną w życiu wojska. Byłoby nienormalne, gdyby ich nie było.

Witano je pełnym sercem. Okrzykami, wiatami, a zarząd miejski wystąpił nawet z poczęstunkiem: zawiniętkami smakowitego jedzenia i buteleczką piwa. Co było zastanawiające, to udział młodzieży szkolnej. Sporo szkół, przeważnie średnich, wystąpiło ze sztandarami na ulice miasta.

*

Zapowiedzi ostrzejszego kursu wobec wielkiej własności ziemskiej już się zaczynają realizować. Projekt uzupełnienia kontyngentu ziemi, przeznaczonej na parcelację, ma być zwiększony o 40 — 50 000 ha. Chodzi o uzupełnienie tego projektu zapasu ziemi, który rok rocznie wyznacza się na wiosnę.

Idzie to po linii licznych zapowiedzi osobistości, stojących blisko rządu, o reformie rolnej. W ten widocznie sposób chce się ją realizować. Ma to być wyrazem ustawienia się kół rządzących „frontem do wsi”. Zżymać się będą ziemianie i tęsknić do — p. Sławka.

*

O tem, że obóz prorządowy ulega parcelacji, wiadomo. Jednym z objawów tego zjawiska, jest tworzenie prorządowych organizacji chłopskich. Są już „wyzwoleńcy”, są „kadzichłopy”, w niedziele radzili „chłopstrole” (Chłopskie Stronnictwo Rolnicze) Michałkiewicza, przyczajają się do skoku stary Stapiński wraz z Bojką, kokietują chłopą „działaczę społeczni” z gen. Żeligowskim, myszczą tam działacze

ze Związku Młodzieży Ludowej („zielone koszule”) Polakiewicz, rywalizujące z „Siewem”. Chyba dość żywa mozaika, zwłaszcza że końca jeszcze nie widać.

Jest jeszcze jedna grupa: grupa ludowa Kielaka i Gwiżdża. To weterani raclawicy Sławka.

Ale ona już się wiąże z grupami, które działały dawnymi laty, w okresie wszechwładzy B. B. W. R. Dzisiaj to „tempi passati”, i doprawdy to weterani. Co znamienniejsza, że weterani wybitnie zgorzkniali. Gdy się rozmawia z ludźmi sławkowymi, a jest ich w obozie rządowym niemało, to doprawdy budzi zdumienie ich przerażający pesymizm. Taka beznadziejność wieje od nich, że jeżeli kogo można pomawiać o defetyzm, to właśnie te sfery.

Takie koła nie potrafiłyby przetrwać dziesięciolecia bardzo ciężkiej walki, tak jak przeżywa ten obóz narodowy w warunkach niezwykle ciężkich, zawsze pełen ufności i pewności zwycięstwa. Ma za sobą wiarę w naród i ma idee.

WARSZAWIANIN

DZIAŁ GOSPODARCZY

Czy obniżka stopy procentowej jest aktualna?

Jak wiadomo, instytucje kredytowe znajdują się w posiadaniu znacznych portfeli papierów państwowych. Obecnie, po konsolidacji 6-ciu pożyczek państwowych, oprocentowanie odnośnych papierów spadło na 4 proc. rocznie. Wytworzyła się więc taka sytuacja, że stosunkowo znaczna część aktywów bankowych oprocentowana jest na najniższym poziomie oprocentowania wkładów, a nawet poniżej tego poziomu. Należałoby więc wyciągnąć wniosek, że powinna nastąpić obniżka stopy procentowej, płaconej od wkładów.

Tak więc, dyskutowana oddawna, kwestja ceny pieniądza ponownie zyskała na świeżej aktualności. Gruntuje się przekonanie, że do rozwiązania tego zagadnienia należy nareszcie przystąpić w skali szerokiej, a nie w postaci nowych norm maksymalnych, czy też w formie uruchomienia nowych, lecz małych i niedogodnych kredytów np. w Banku Gospodarstwa Krajowego „dla handlu” albo „dla przemysłu” lub „dla rzemiosła”.

B. premier, prof. Władysław Grabski na łamach jednego z ekonomicznych czasopism stołecznych wyraża pogląd, że tak, jak w r. 1935 i 1936 przystąpiono do sprawy równowagi budżetu, tak w roku bieżącym i przyszłym należy sprawę obniżenia stopy procentowej uznać za rzecz podstawową, wyjściową, kluczową, która musi być wreszcie rozwiązana przy pomocy wszystkich nam dostępnych środków. Nim kwestja ta nie zostanie należycie rozwiązana, niema co marzyć o uruchomieniu t. zw. wielkich robót publicznych czy też o przeprowadzeniu reformy rolnej, co jedno jak i drugie leży w zamierzeniach rządu. Boć i roboty i reformy wymagają wkładów pieniężnych, a więc podnoszą popyt na pieniądź, co znów pociąga za sobą wręcz fatalne skutki dla życia gospodarczego.

No dobrze — ale jak się zabrać do rozwiązania tego trudnego zadania? Prof. Wł. Grabski uważa, że sposobów obniżenia stopy jest wiele. Trzeba zaprzęć specjalistów do pracy i powierzyć im opracowanie całej wielkiej skali sposobów.

Przykładowo prof. Grabski wskazuje na nasz podatek dochodowy jako na czynnik wywołujący ciasnotę na rynku kredytowym. Jak wiemy, strat jednego roku nie wolno pokrywać dochodami następnego bez opodatkowania. Pcha to przedsiębiorstwa w latach dobrych do marnotrawstwa, a w złych do szukania pokrycia strat w zwiększeniu zadłużenia — zamiast znajdowania dla nich źródeł w rezerwach z lat dobrych. Prowadzi to do zwiększenia nacisku na rynek pieniężny, a więc do podnoszenia stopy procentowej.

Albo inny przykład: podwójne opodatkowanie jednostek prawnych prowadzi do wypłacania zysków w postaci wynagrodzenia personelu, do marnotrawstwa w latach dobrych i do zmniejszania dywidend, co znów powoduje zamarcie rynku giełdowego na akcje i pozbawienie jednostek prawnych dopływu kapitału o oprocentowaniu zmiennem, a zwiększenie zapotrzebowania na kredyt, czyli zwiększenie jego stopy.

Wreszcie jedna jeszcze sprawa: oto trzeba zająć się uzdrowieniem wzgl. ożywieniem giełdy, jeśli się życzy sobie wzrostu zainteresowania publiczności dla papierów, stanowiących przedmiot obrotów giełdowych. Jakże dziwić się można brakowi zainteresowania, jeśli państwo o los swoich papierów mało się troszczy, nie bacząc na ich kurs? Niskie kursy naszych pożyczek są najlepszym dowodem inercji, panującej w tej dziedzinie. I przy tak niskich kursach zamierza się zaapelować do społeczeństwa, aby kupowało nowe papiery państwowe?

Sprawa stopy procentowej jest niezmiernie aktualna. Trzeba nam rozwiązać ją w wielkim stylu, a nie tylko opędzania się półśrodkami.

Krótkie informacje gospodarcze

— Okólnik ministerstwa skarbu z dn. 3 bm. zawiadamia, że komisja dewizowa upoważniła Polską Kasę Rządową w Gdańsku do wydawania zwoleń zamieszkałym w Gdańsku subskrybentom Pożyczki Narodowej i 3 proc. Pożyczki Inwestycyjnej oraz ich spadkobiercom na przywóz obligacji tych pożyczek do Polski.

O reformie podatkowej

W ostatnim wydaniu porannym podaliśmy streszczenie przemówień wicepremiera inż. Kwiatkowskiego oraz wicemin. skarbu Grodyńskiego, wygłoszone na konferencji informacyjnej w dn. 15 bm.

Trzeci kolei referat, poświęcony sprawom podatkowym, wygłosił dyrektor departamentu w min. skarbu, dr. Jerzy Lubowicki. W streszczeniu brzmiał on następująco:

Jakkolwiek zagadnienie reformy podatkowej jest szczególnie trudne i wymaga bardzo starannego przepracowania, zwłaszcza wobec konieczności budżetowych, prowadzone są w granicach obecnych możliwości prace nad uporządkowaniem systemu podatkowego i położeniem podwalin pod gmach podatków bezpośrednich. Przywrócenie praworządności podatkowej i świadomości obowiązku podatkowego jest pierwszym warunkiem reformy podatkowej.

Przez stałe instruowanie władz skarbowych min. skarbu dąży do zrealizowania zasady realności wymiarów, jako najważniejszej przesłanki materialnej postępowania skarbowego. Na przeszkodzie pełnej realizacji tej zasady stoją różne przyczyny, wśród których na pierwszym miejscu wymienić należy strukturę organizacyjną maszyn podatkowych „z rachunkowością w notesie”.

W dalszym ciągu dyr. Lubowicki omówił prace min. skarbu w kierunku usunięcia wszelkiego rodzaju zaległości, a to: w wymiarach, w załatwianiu odwołań oraz w zaległościach materialnych, których ostrze szeregiem zarządów zostało stępione.

Na przyszłość polityka ulg generalnych stosowaną nie będzie. Ostatnim krokiem będzie zezwolenie na spłatę zaległości wszystkimi papierami państwowymi.

W zakresie przepisów materialnych, min. skarbu zmierza do urealnienia podstawy wymiaru. W granicach dotychczasowych przepisów ma to miejsce w podatku dochodowym, gdzie przez indywidualizację i bezpośredni stosunek po przez udzielanie wyjaśnień i usuwanie wątpliwości przed wymiarem osiągnięto pewne uspokojenie i zmniejszenie ilości odwołań.

Ustawowo zostało zmienione należne teoretyczne komorne w podatku od

nieruchomości i od lokali na komorne rzeczywiście należne. Metoda ryczałtu w podatku obrotowym, oparta na ugodzie podatnika z urzędem, została przyjęta przychylnie. Zniesiono drobne podatki bezpośrednie. Skomasowano najróżnorodniejsze dodatki. Akcja komasacji szczególnie dodatnio odbiła się na podatku obrotowym, który w jednej stawce łączy trzy dodatki, podatek majątkowy i opłaty stemplowe — razem 6 pozycji.

Następnie dyr. Lubowicki omówił prace w okresie bieżącym, który jest okresem przejściowym na drodze do dalszych zamierzeń.

W zakresie formalnym najbliższą przyszłość będzie cechował rozwój i pogłębianie nakreślonych i realizowanych już metod postępowania.

W granicach materialnych przepisów, które min. skarbu zamierza w najbliższej przyszłości zrealizować, wymienić należy zakończenie akcji technicznego upraszczania podatków bezpośrednich przez objęcie jedną kwotą podatku gruntowego i dodatków samorządowych przy jednoczesnym przekształceniu tych ostatnich na udział.

Następnie zapowiedział dyr. Lubowicki wprowadzenie na drodze ustawowej obowiązku podatkowego w stosunku do wszelkiej niemonopolicznej działalności gospodarczej władz oraz instytucji państwowych i innych publicznych.

Również licząc się z potrzebami inwestycyjnymi gospodarstwa narodowego i wzrostem możliwości finansowych do ich zaspokojenia własnymi siłami życia gospodarczego, opracowywane są obecnie ulgi fiskalne dla inwestycji w szeregu gałęzi przemysłu i dla niektórych zakładów rolniczych.

Na zakończenie dyr. Lubowicki stwierdził, iż zbliża się moment realizacji reformy podatkowej. Do reformy tej przystąpić będzie można, gdy dzięki samoczynnemu działaniu procesów gospodarczych przy obecnych stawkach podatkowych powstaną pewne nadwyżki wpływów. Gdyby zwłaszcza reformę oprócz nietylko na słowie pisanem, ale i na poczuć, że po obu stronach „okienka podatkowego” stoją świadomi obowiązku obywatele, to skutki pozytywne byłyby napewno nieoczekiwane dodatnie i wielostronne.

WIELOKROTNIE STWIERDZONC DZIAŁANIE skuteczne soli Morszyńskiej lub Wody Gorzkiej Morszyńskiej w schorzeniach organów trawiennych, wątroby i przy złej przemianie materji. Żądać w aptekach i składach aptecznych.
ng 16 778

KRONIKA GOSPODARCZA

Z KRAJU

(k) **Wzrost wkładów w P. K. O. w sierpniu.** Stan wkładów w P. K. O. wzrósł w miesiącu sierpniu r. b. o blisko 7,5 mln. zł i wyniósł na koniec miesiąca ogółem 833,3 mln. zł. Charakterystyczny jest znaczny wzrost książeczek oszczędnościowych, kont czekowych, jak i polis Działu Ubezpieczeń na Życie. W sierpniu b. r. wydała P. K. O. 35,771 nowych książeczek oszczędnościowych, a ogólna liczba klientów w dn. 31 sierpnia przekroczyła rekordową ilość 2.364,585.

(k) **Wyróżnienie firm gdynskich.** W Izbie Przemysłowo-Handlowej w Gdyni odbyło się ostatnio uroczyste rozdanie nagród, ufundowanych przez Związek Fabrykantów i Przemysłowców Gdyni dla firm przemysłowych, które brały udział w tegorocznych Targach Gdynskich i wyróżniły się jakością swoich wyrobów. Wrećenia medali przedstawicielom nagrodzonych firm dokonał prezes Związku inż. Krzyżanowski. Medale otrzymały następujące firmy: Fabryka Papy Dachowej „Starogard” sp. z o. o. w Starogardzie — złoty medal za eksponaty z działu fabrykacji papy dachowej; B-cia Szuster Fabryka Wyrobów Metalowych w Gdyni — złoty medal za wyroby metalowe; Polski Przemysł Drzewny sp. z o. o. w Gdyni — złoty medal za eksponaty z działu budownictwa drewnianego; Józef Langiewicz w Gdyni — srebrny medal za wyroby cementowe; „Polska Ryba” Józef Konkel — srebrny medal za przetwory wędzarnicze; Antoni Budzisz w Gdyni — srebrny medal za konserwy rybne.

Z ZAGRANICY

(z) **Sytuacja gospodarcza świata w oczach Ligi Narodów.** W dn. 11 b. m. sekretarz generalny Ligi Narodów opublikował jako aneks do ogólnego raportu na zgrupowanie

nie Ligi Narodów sprawozdanie o światowej sytuacji gospodarczej. Według tego sprawozdania, kryzys światowy, który rozpoczął się na jesieni 1929 r. i osiągnął maksimum w ciągu lata 1932 r., od tego czasu zaczyna stopniowo ustępować. Ujawniając się poprawa, jakkolwiek nieregularna, wykazuje jednak tendencję do wzrostu. Przyznając, że poprawa jest niejednakowa i być może nie zupełnie pewna, sekretarz generalny podkreśla, iż rozwiązanie niektórych problemów międzynarodowych uważane jest za niezbędne do powrotu prawdziwego dobrobytu. W konkluzji sekretarz generalny stwierdza, że faktyczna stabilizacja walut papierowych, likwidacja poważnej części długów zagranicznych krótkoterminowych, zahamowanie niżki cen, ożywienie obrotu i wzrastające zaufanie do odbudowy gospodarczej — umożliwiła, mimo chmur politycznych, zadanie tych, którzy usiłują rozwiązać międzynarodowe problemy gospodarcze do tychczas jeszcze niemożliwe do rozwiązania.

(z) **Wzrastający odpiływ złota z Banku Francji.** Ogłoszony w dniu 10 b. m. bilans Banku Francji za okres od 28 sierpnia do 4 września r. b. wykazuje następujące zmiany ważniejszych pozycji w porównaniu z poprzednim sprawozdaniem (w milj. fr.): zapas złota spadł o 326,1 do 54.185,0; bezprocentowy kredyt dla skarbu z tytułu wykupu przez Bank zredyskontowanych bonów skarbowych i papierów publicznych wzrósł o 2.267,1 do 10.928,4, a jednocześnie o tę samą sumę zmniejszyła się pozycja zredyskontowanych bonów i papierów; bezprocentowy kredyt, udzielany przez Bank państwu do maksymalnej wysokości 10 miliardów fr., wzrósł o 400 do 900; obieg banknotów wzrósł o 286,9 do 84.610,8; ogólna suma natychmiast płatnych zobowiązań łącznie z obgiem banknotów wzrosła z 95.185 do 95.331; stosunek pokrycia spadł z 58,69 proc. do 58,39 proc.

Zawody chórów kościelnych w najbliższą niedzielę

Na kongresie muzyki kościelnej w niedzielę dnia 20 września b. r. w Poznaniu odbędą się po południu od godziny 14 począwszy w hali reprezentacyjnej Targów Poznańskich zawody 50 chórów, podzielonych na następujące kategorie:

III kategoria wiejska: 1) Żabikowo, 2) Kaźmierz, 3) Krerowo, 4) Sobota.

II kategoria: a) męskie: 5) Gniezno Fara, 6) Mogilno, 7) Pogrzebów, 8) Kórnik, 9) św. Łazarz, 10) Inowrocław Najśw. M. P., 11) św. Jan, 12) Górczyn, 13) św. Marcin, 14) Pleszew;

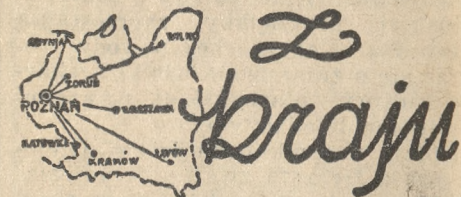
b) mieszane: 15) Buk, 16) Opałenica, 17) Bnin, 18) Pogrzebów, 19) Mątwy, 20) Nowy Tomyśl, 21) Gościny, 22) Rogowo, 23) Września, 24) Koźmin, 25) Żnin, 26) Mosina, 28) Sołacz, 29) św. Jan, 30) Górczyn, 31) Główna, 32) Pleszew.

I kategoria: a) męskie: 33) chór przy kościele OO. Jezuitów, 34) Jeżyce, 35) Środa;

b) mieszane: 36) Gniezno Fara, 35) Mogilno, 38) Leszno, 39) Ostrów, 40) Środa, 41) Inowrocław N. M. P., 42) Inowrocław św. Cecylii, 43) Kórnik, 44) Śrem, 45) Kościan, 46) św. Łazarz, 47) św. Marcin, 48) Jeżyce, 49) św. Wojciech, 50) Szamotuły.

Zawody te wzbudziły ogromne zainteresowanie wśród samych dyrygentów, śpiewaków i chórów; z pewnością również publiczność licznie pójdzie na te zawody i z niemałym zainteresowaniem śledzić będzie szlachetną rozgrywkę.

Chóry, które zdobędą pierwszą nagrodę, będą śpiewać na wieczornym reprezentacyjnym koncercie.

W CAŁYM KRAJU ENTUZJASTYCZNIE WITANO POWRACAJĄCE Z ĆWICZEŃ WOJSKA

Wczoraj w całym kraju powracające z ćwiczeń do swych miast garnizonowych wojska były witane przez ludność z wielkim entuzjazmem. Wszędzie, zarówno w stolicy, jak i w Krakowie, Lwowie, Wilnie, Toruniu, oraz w licznych miastach powiatowych już naprzód były poczynione odpowiednie przygotowania do przyjęcia, momentem kulminacyjnym jednak był zawsze żywiołowy entuzjazm tłumów, witających poszczególne oddziały wojskowe. Powracających żołnierzy obsypywano kwiatami, a nierzadko też darzono ich papierosami, piwem itd.

KULA UGODZIŁA ZAMIAST MĘŻA — DZIECKO

Miedzy małżonkami H. w Łodzi istniały nieporozumienia na tle spraw majątkowych. Doszło do tego, że żona nabywszy rewolwer, odgrażała się mężowi, że go uśmierci. Istotnie też któregoś dnia porwała za broń i strzeliła do niego, lecz chybiła. Następnie wybiegła za mężem na podwórze i strzeliła po raz drugi. Chybiła go ponownie, a natomiast kula ugodziła ich dziecko, kładąc je trupem na miejscu.

Sąd skazał nieszczęsną matkę na 5 lat więzienia, a Sąd Najwyższy obecnie wyrok ten zatwierdził.

TRAGICZNY ZGON OJCA

Do Radomia przybył z pobliskiej Jedlni obywatel tamtejszy p. Kawecki po lekarza do swej chorej córki. Nie zastawszy go w domu oczekiwał jego przybycia w wielkim zdenerwowaniu, które przyprowadziło go o atak serca i nagły zgon. Wypadek ten wywołał w mieście i okolicy głębokie wrażenie.

DOKOŁA AFERY SĄDOWEJ W KATOWICACH

Sensacyjna afera, wykryta na terenie sądu okręgowego w Katowicach, zatacza jeszcze dalsze kręgi. Jak wiadomo, aresztowano szereg urzędników sądowych i adwokatów, ostatnio zaś wywołało niemałe poruszenie przytrzymanie adwokata katowickiego Arendta, który był przesłuchiwany przez kilka godzin przez sędziego śledczego w obecności prokuratora. Chodziło o jakiś dokument, który był zniknął z kancelarii sądowej, a który, jak się ostatecznie okazało, znajdował się w kancelarii adw. Arendta. Po załatwieniu tej sprawy A. został zwolniony do domu.

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ HONOROWYM OBYWATELEM M. LWOWA

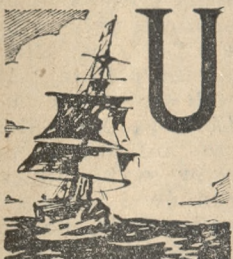
Miasto Lwów uchwaliło swego czasu mianować Prezydenta R. P. prof. Ignacego Mościckiego swym honorowym obywatelem. Obecnie nastąpiło w Warszawie na Zamku uroczyste wręczenie odnośnego dyplomu, w którym to celu przybyła do stolicy specjalna delegacja z prezydentem m. Lwowa Ostrowskim na czele.

FELJETON KULTURALNY

Joseph Conrad — nieśmiertelny

Napisał prof. dr. Władysław Tarnawski

Księga zamknięta? — Mlą się nieliczni „pięknoduchy” — Conrad jest ciągle na porządku dziennym — Polak i Anglik o jego twórczości — Jakim był stosunek Conrada do Polski? — Parę faz — Powrót wiary w przyszłość — Conrad o rewolucjach — Jak pisał? — Sztuka subiektywna — Nowe ogniwa w łańcuchu.

Utrapieni literaci angielscy doby obecnej uważają pisma Conrada za księgę zamkniętą, o historycznym jedynie znaczeniu. Lecz jest to jedynie stanowisko nielicznej grupy pięknoduchów. Zainteresowanie twórczością Conrada trwa dalej. Dowodem są wciąż ukazujące się prace krytyczne, np. ogłoszona przed paru miesiącami praca Edwarda Crankshaw'a „Józef Conrad: Pewne strony sztuki powieściopiskarskiej” (Joseph Conrad: Some Aspects of the Art of the Novel. Londyn, The Bodley Head, 1936).

Dla Polaków magnes stanowi nie tylko wielkość autora „Nostroma”, ale też i jego pochodzenie oraz uczucia, jakie zachował dla pierwotnej ojczyzny. Z tego przyciągania zapewne zrodziła się książka prof. Józefa Ujejskiego o „Konradzie Korzeniowskim” (Warszawa, Dom Książki Polskiej, 1936).

Przedmiot obu prac jest tylko po części identyczny. Crankshaw zajmuje się głównie techniką powieściową Conrada, więc książkę jego odpowiadają u Ujejskiego właściwie tylko rozdziały „Conrad i sztuka” oraz „Conrad i świat jego powieści”. Poza tem rozważa warszawski uczony przede wszystkim wielokrotnie u nas poruszany problem „Conrad i Polska”, dalej filozofię wielkiego pisarza („Conrad i świat”), wreszcie dodaje krótki końcowy rozdział: „Conrad w ogóle”.

Wychodząc poza własny teren, polonista przestudjował nie tylko dzieła i korespondencję swego ukochanego autora, ale i gros obfitej literatury biograficzno-krytycznej. Drobne usterki powoduje, zresztą rzadko, mniejsza znajomość wchodzących w grę pisarzy anglosaskich (Cunningham Graham był nie „sympatykiem socjalizmu”, ale socjalistą, działaczem partyjnym i postem, a Henry James pozostał pisarzem amerykańskim, choć znaczną część życia spędził w Anglii). Poza tem książka jest dobrze przemyślana reasumpcją studiów konradowskich, gęsto uzupełnianych własnymi poglądami Ujejskiego, który bardzo zrecznie i przekonująco operuje cytatai z dzieł i listów powieściopisarza.

W rozdziale „Conrad i Polska” różni on bardzo trafnie u twórcy „Zwycięstwa” pewne okresy — i tak tylko można stawiać kwestję. Zdaje się, że jest ona wreszcie definitywnie rozstrzygnięta, choć przydałoby się pewne kropki nad i. Lata 1890-1900 określa Ujejski jako czas rozterki wewnętrznej. Przyczyną, przynajmniej główną, była niewątpliwie Polska. Conrad stracił wiarę w jej zmartwychwstanie, ale głęboko zakorzeniony patriotyzm kazał mu oceniać każdy gabinet angielski wedle przypuszczalnego stosunku do sprawy polskiej i dyktował skrupuły etyczne. Wyłaniały się pytania: Czy miałem prawo emigrować? Czy nie było obowiązkiem zostać tam i cierpieć? Bolesnego niepokoju dodawały takie wystąpienia, jak Skarszewskiego lub Orzeszkowej. Conrad postanowił jednak zostać angielskim literatem, piszącym dla chleba — jest odpowiedni cytat u Ujejskiego. Stąd w „Murzynie z załogi Narcyza” wplótł wspaniały ustęp na cześć Anglii (który należało uwzględnić), nie chciał pisać o rzeczach polskich i w fragmencie „Siostry” (omówionym przez Ujejskiego) bohatera, mającego dużo jego własnych rysów, zrobił synem chłopca z Ukrainy. Był to rodzaj wstydlivosti, czy ucieczki przed wznawianiem bolesnych rozmyślań.

Lecz wiara w przyszłość Polski wróciła, szczególnie pod wpływem klęski rosyjskiej na dalekim wschodzie. Zresztą ustąpiła wnet i jednostronność orientacji antyrosyjskiej (przypisałbym temu ohydny postać Niemca Schomberga w „Zwycięstwie”). Conrad sta-

rał się w tym późniejszym okresie służyć Polsce licznymi wystąpieniami publicystycznymi, odczuwał niewypowiedzianą radość z jej zmartwychwstania, drżał z trwogi na wiosnę 1920 r., tęsknił do kraju i odwiedzał go, a trzeba też pamiętać o niebylejakim pożytku, jaki odniosła Polska z samego faktu, że Polak został wielkim pisarzem angielskim. Może to więcej było warte od wszelkiej planowej propagandy.

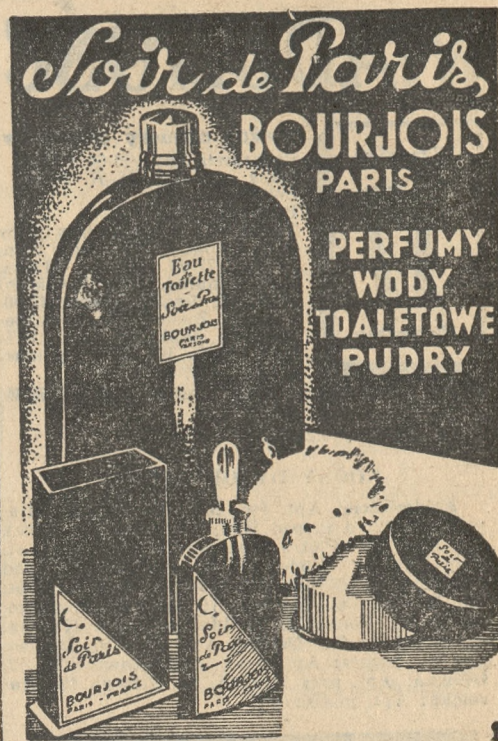
Ujejski zestawia wybornie poglądy filozoficzne i społeczne Conrada, który serdecznie nienawidził socjalizmu. W jednym z przytoczonych ustępów mówi: „Wszystkie rewolucje były i zawsze będą w ostatecznym wyniku intrygami pałacowymi. Każda jest intrygą, mającą na celu zajęcie pałacu lub zdobycie władzy w pałacu”.

Lecz przejdźmy do tego, co w obu książkach łączy się przedmiotem. Wedle Ujejskiego, Conrad za swój cel uważał wierne oddanie rzeczywistości, ale nie oznacza to realizmu, bo szło o rzeczywistość wyższą: „imaginatywną”. Powieść nie ma wedle niego być relacją czy narracją, ale odtwarzać przypomnienie sobie przez autora pewnego kompleksu wypadków, głównie psychicznych. Conrad wysoko cenił Prousta, wartoby więc dodać, że jest pewne pokrewieństwo między koncepcją powieści u nich obu. Tylko Proust mechanicznie trzyma się skojarzeń, Conrad zaś — choć zawsze te-

mu przeczył — starannie komponuje swe dzieła i nadaje im formę opowiadań. Są to dwa rozwiązania jednego zagadnienia.

Nadaje też Conrad swym powieściom pewne określone nastroje. Ujejski cytuje słowa R. Curle'a o „atmosferycznej metodzie”. Dodajmy, że nie było to nic nowego. Jako klasyczny przykład można wymienić „Wuthering Heights” Emilii Brontë (powieść ta ma także formę skomplikowanego opowiadania). Lecz z pełną świadomością sformułował postulat owej atmosfery (tj. jednolitego kolorytu całego utworu) Henry James.

Zestawia go też z Conradem Crankshaw. Zaznacza, że obaj ludzie, którzy pchnęli powieść angielską na nowe tory, nie byli Anglikami. Sądzi, że obaj pozbawieni byli daru przenoszenia się w dusze raz tych, raz innych postaci. Przeciwwstawia ich więc takim autorom, jak Dostojewski lub Tolstoj, a widzi punkty styeczne między nimi a Hardy'm. Ich sztuka jest subiektywna i zupełnie równouprawniona z obiektywną. Zasada Flaubert'a, że powieściopisarz powinien usunąć własną osobę poza nawias tworzonego dzieła, nie ma do nich zastosowania. Ale jakże zrobić, aby osoba ta mogła być obecna, wypowiadać swoje uwagi, przepuszczać wrażenia przez swój pryzmat, aby zaś równocześnie dać obraz pewnego kompleksu wypadków i pewnych postaci? Do tego służy opowiadacz. Crankshaw analizuje rolę, jaką odgrywa Marlow u Conrada, w szczególności w „Trafie” („Chance”). Czini on spostrzeżenia i reprodukuje wrażenia, które odnosił w swoim cza-

Tg 1546

sie. Tym sposobem Conrad stwarza koloryt, jakiego pragnie i zabezpiecza powieść przed rozpadnięciem się na luźne epizody. Jego sztuka polega nie na wczuwaniu się w dusze postaci, lecz na nagłym wywoływaniu obrazów, dających czytelnikowi złudzenie, że do tych dusz zagląda.

Widzimy, że obaj autorzy najnowszych studiów o Conradzie spotykają się w niejednym i że ich prace są ogniwami, jakich można było spodziewać się, obserwując łańcuch rozwojowy poglądów na metodę powieściopiskarską autora „Zwycięstwa”.

W Tarnawski

L w ó w.

Zacięte walki w Hiszpanji

Za 15 dni atak na Madryt

Tenerife. (PAT). Według komunikatu radiowego, gen. Franco ściga w dalszym ciągu transporty wojsk z Afryki. Gen. Mola dał oddziałom wojskowym 4 dni wypoczynku, a następnie spieruje je na front Guadarrama.

Jak przypuszczają, za 15 dni rozpocznie się atak na Madryt.

Działalność samolotów wojsk narodowych

Rabat. (PAT). Radjostacja w Kadyksie komunikuje, że tor kolejowy między Bilbao a San Sebastian został całkowicie zniszczony przez samoloty powstańcze. Na odcinku Talavera stracono dwa rządowe samoloty myśliwskie. Obrońcy Alkazaru będą niebawem uwolnieni przez wojska powstańcze, szycujące się do decydującego ataku na Toledo.

Z terenów walki

Paryż. (Tel. wł.) Radjostacja w Burgos donosi: Na zachód od San Sebastian wojska narodowe wykorzystując sukces odniesiony pod San Sebastian maszerują w kierunku na Bilbao, nie natrafiając nigdzie na poważniejszy opór. Jedną z kolumn dotarła do miejscowości Orio, 20 km na zachód od San Sebastian.

Wojska narodowe zajęły miasto Grado położone w odległości 20 km na północno-zachód od Oviedo. Grupa płk. Escamez zajęła dwa ważne punkty w okolicy Samosiera, które dotychczas znajdowały się w rękach wojsk rządowych. Narazie brak bliższych wiadomości o przebiegu akcji bojowej.

Wstrząsający epizod wojny domowej

Paryż. (PAT). Donoszą z Madrytu, iż słynny Alkazar, w którym bronią się kadeci szkoły oficerskiej pod dowództwem mjr. Moscardo, jest już uśpieniem gruzów.

Niezwykła wytrwałość obrońców Alkazaru, którzy od początku powstania odcięci od wojsk powstańczych dzień po dniu znoszą gwałtowne bombardowanie artyleryjskie, staje się jednym z najbardziej wstrząsających epizodów wojny domowej.

Po odrzuceniu pośrednictwa księdza Camarassa, wysłanego przez dowódcę wojsk czerwonych, by skłonić oblężonych do poddania się, powstań-

cy odrzucili z kolei interwencję ambasadora chilijskiego.

Decydujący atak wojsk rządowych na Alkazar oczekiwany jest każdej chwili. Kadeci, u których widoczny jest brak amunicji, prawie nie odpowiadają na ostrzeliwania artyleryjskie.

Zbierał w Polsce pieniądze

Warszawa. (Tel. wł.) W Dziedziach zatrzymano pasażera, przy którym znaleziono 2500 zł gotówki jako przewóz waluty bez pozwolenia. Pasażer miał przy sobie polecenie do małego banku w Wiedniu. Posiadał dwa paszporty: jeden polski na nazwi-

sko Anszela Pokrzewnickiego z Włocławka, a drugi hiszpański na nazwisko Fernando Gomeza.

Istnieje podejrzenie, że osobnik ten zbierał w Polsce składki pomiędzy Żydami na wojska „frontu ludowego” w Hiszpanji, przyczem przemyczał pieniądze przez granicę do Wiednia. Do Hiszpanji pieniądze te nie dochodzą i cała machinacja była oszustwem. (w)

Przy anginie pectoris i atakach bólu w okolicy serca połączonych z uczuciem strachu i ucisku zaleca się płukanie żołądka i jelit naturalną wodą gorzką Franciszka-Józefa.

Tg 1539

Zjazd Stronnictwa Narodowego w Wągrowcu

W Wągrowcu odbył się zjazd powiatowy członków Stronnictwa Narodowego. Po zbiórce i raporcie w ogrodzie Nowej Strzelnicy udano się pochodem do kościoła na nabożeństwo. Okolicznościowe i podniosłe kazanie wygłosił ks. Pelikant.

Po mszy św. wymaszerowano pod pomnik Powstańców Wielkopolskich, gdzie złożono wieniec. Następnie odbyła się defilada przed władzami powiatowymi S. N. na Rynku. W defiladzie wzięło udział blisko 600 członków.

Zebrańie zjazdowe odbyło się w Nowej Strzelnicy. Sala, przyległe pokoje i ogród były szczelnie wypełnione słuchaczami. Zebranie zagał prezes powiatowy mec. Wrzyszczyński, poruszając najważniejsze zagadnienia chwili obecnej; mówca wykazał, że wszelkie niebezpieczeństwa, grożące Polsce z wewnątrz i zewnątrz są inspirowane przez żydostwo.

Drugi mówca p. A. Kępiński, delegat zarządu okręgowego poświęcił swe przemówienie zadaniom Obozu Narodowego w dzisiejszych czasach. Udatną deklamację wygłosiła p. E. Ulatowska z Obornik. Entuzjazm zebranych był niepohamowany i mówcom przerywano wielokrotnie przemówienia oklaskami.

Okrzykami na cześć Wielkiej Polski, Obozu Narodowego, Armji Narodowej i Hymnem Młodych zakończono zebranie i zjazd. (1w)

N. zdjęciu u góry od lewej: delegaci zarz. okr. p. Kępiński i Poklękowski, prezes pow. adw. Wrzyszczyński i kier. kola Wągrowiec I. p. A. Rożniewski. U dołu drużyna porządkowa z p. Albrechtem Sewerynem na czele.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Czwartek
KALENDARZ RZYMSKO-KATOLICKI
5 ran św. Franciszka | Suchy dz. Józefa
KALENDARZ SŁOWIAŃSKI
Drogosława | Dobrowita

Słońca: wschód 5.29, zachód 18.04
Długość dnia 12 godz. 35 minut
Księżyc: wschód 7.29, zachód 18.02
Faza: 2 dzień po nowiu.

Wrzesień

17

Czwartek

Poczt. biuro zleceń: 49-27. Dokładny czas: 55-66.

Stan wody: + 0.24 mtr.

NOCNY DYZUR APTEK

Śródmieście: Apt. św. Marcina, ul. Fr. Rajtaczaka 12; Apt. pod Białym Orłem, St. Rynek 41; Apt. św. Piotra, pl. Świętokrzyski; Apt. przy Rynku Śróddeckim 1. Jeżyce: Apt. pod Gwiazdą, ul. Kraszewskiego 12. Łazarz: Apt. im. Matejki, ul. Matejki 1; Apt. Plucieńskiego, ul. Marsz. Focha 72. Wilda: Apt. pod Koroną, ul. G. Wilda 61. Debiec: Apt. przy ul. Debieckiej 6. Solacz: Apt. przy ul. Mazowieckiej 12. Główna: Apt. przy Krzyżu, ul. Główna 19. Starego: Apt. miejscowa.

KRONIKA MIASTA POZNANIA

W Poznaniu przed 10 laty

Dnia 16 września 1926 r.

Ukonstytuował się Komitet Przyjęcia Ks. Prymasa podczas uroczystego ingresu. — Odbiło się pierwsze posiedzenie badania cen.

PODZIĘKOWANIA

— * Stow. wspierania głuchoniemych składa jak najserdeczniejsze podziękowanie wszystkim dobroczyńcom za złożone ofiary w wys. 661,50 zł na rzecz schroniska dla głuchoniemych w Poznaniu.

WYCIECZKI

— * Stow. Chr. Narod. Nauczycielstwa Szkół Powsz. urządza wycieczkę autokarem w dniu 20 bm. do Lednicy — Biskupina — Lubowa i Gniezna. Wyjazd o godzinie 8. Zbiórka przed „Orbisem” na Placu Wolności. Cena przejazdu i przewodnictwa 7,50 zł. Zgłoszenia na wycieczkę przyjmuje p. Śniegocki Henryk — Poznań — Wierzbienie 57 wzgl. P. B. P. Orbis.

WYKŁADY

— * Propaganda radiowa na „Dzień Opieki”. Jutro, w czwartek, dnia 17 bm., o godz. 18.15, p. Anna Smoczyńska, sekret. Stow. „Opieka Polska nad Rodakami na Obczyźnie”, wygłosi ciekawy odczyt na temat „Tradycje i zwyczaje narodowe najbliższej przyszłości” z Macierzą”.

KRONIKA MIEJSCOWA

— * Strzelanie żniwne. Strzelanie żniwne Kurkowego Bractwa Strzeleckiego w Poznaniu cieszy się dużym zainteresowaniem. Dotychczas najlepszym strzelcem jest p. Mieczysław Pogorzelski, który już w niedzielę wysunął się na czoło zawodników. (kl.)

— * Nowy specjalny skład sukna. W dniu 15 bm. została otwarta i poświęcona przez ks. Klimkiewicza nowa placówka handlowa przy Starym Rynku 90 na pierwszym piętrze, a mianowicie specjalny skład sukna, korytów, modnych materiałów na ubrania, płaszcze i podszewek. Zaołożycielem tej nowej firmy jest p. N. Wojciechowski, fachowiec w tej branży, długoletni pracownik i kierownik filii Bazarów Pomorskich pod patronatem ks. sen. Bolta. Ostatnio był właścicielem dobrze prosperującej firmy w Pleszewie, która nadal istnieje przy zmianie właściciela.

— * Ulica Staszica już przebudowana. W myśl planu wydziału rozbudowy miasta, przebudowano już ulicę Staszica. Z uwagi na to, że ulica ta nie należy do komunikacyjnych, lecz mieszkaniowych, jezdnię znacznie zwężono, co da oszczędności na konserwacji ulicy. Zamiast wyboistej kamiennej nawierzchni, ulica otrzymała asfaltową. Teren, uzyskany przez zwężenie jezdni (po stronie wschodniej) użyty będzie na miejsce zabaw dla dzieci, których specjalnie dużo zamieszkuje przy ul. Staszica. W tym celu mają być urządzone wzdłuż chodnika po stronie numerów parzystych piaskownice i ławeczki, cały zaś teren zabaw zostanie odgródzony od jezdni żywopłotem i siatką, aby któreś z bawiących się dzieci nie wypadło na jezdnię. (sk.)

— * Węgier w roli handlarza domokrajnego na Jeżycach? Donoszą nam z Jeżyc, że ostatnio pojawił się tam jakiś handlarz domokrajny o semickim wyglądzie, ofiarując na dogodną sprzedaż raśną firanki, kapy na łóżka i serwetki na stołeczki, wyroby jakoby chałupnicze. Handlarz, zapytany w pewnym domu, do jakiej należy narodowości, odpowiedział, że jest... Węgrem. Czytelnicy nasi jednak mają wątpliwość pod tym względem, gdyż rzekomo Węgier mówi zupełnie dobrze po polsku. Warto zaznaczyć, że nie tak stosunkowo dawno wędrowali po Jeżycach jacyś dwaj handlarze Żydzi, z których jeden podawał się za Włocha, drugi

Wielkopolski Ikar będzie latał

P. Gabriel z pod Kępna dokonać chce za dwa tygodnie próbnego lotu

Kępno. (km) Pilot-wieśniak, p. Gabriel z Mnichowic, pow. Kępno, który, jak o tem pisaliśmy w czerwcu br., zbudował samolot własnym kosztem i według własnego pomysłu, kończy obecnie powoli swoje dzieło.

Jak wzmiankowaliśmy, borykającemu się z trudnościami finansowymi pilotowi-konstruktorowi brak było silnika. Dzięki artykułowi w „Kurjerze Poznańskim” zgłosił się do p. Gabriela pilot z Poznania, posiadający silnik gwiazdasty marki „Anzani” o mocy 45 k. m. P. Gabriel kupił ten silnik i wmontował go już do swojego

aparatu. Obecnie uzupełnia pewne braki przy samolocie, instaluje dopływ benzyny i oliwy, rury wydechowe itd. Za dwa tygodnie p. Gabriel zamierza dokonać pierwszego lotu i jest przekonany, że takowy mu się uda.

Dodać jeszcze należy, że niedawno odwiedził p. Gabriela inż. Waldis z departamentu komunikacji lotnictwa cywilnego w Warszawie i dokonał pomiarów samolotu, skonstruowanego przez p. Gabriela.

Ze swej strony życzymy p. Gabrielowi, by rozpoczęte dzieło doprowadził do pomyślnego końca.

za Francuza, obaj zaś władali dostatecznie językiem polskim. Czy w tym wypadku mamy istotnie do czynienia z Węgrem, czy też z Żydem — niewiadomo. (sk.)

— * Odebranie debitu. W ostatnich dniach odebrano debity następującym pornograficznym pismom francuskim: „Mon Paris”, „Paris Magasin”, „Beautes”, „Paris Plaisirs”, „Venus”, „Pour lire à deux” i „Sex Appeal”. Przeważną część tych pism uległa już poprzednio konfiskatom, gdyż władze dopatrzyły się w nich pornografii. (kl.)

RÓŻNE

— * Ułatwiać naukę w szkołach powszechnych. Wobec tego, że do min. spr. wewn. zaczęły napływać liczne skargi rodziców na zbyt wysokie opłaty, pobierane w szkołach wyższego stopnia od dzieci, pochodzących z obwodów, gdzie istnieją tylko szkoły wyższego stopnia, ministerstwo wydało w związku z tem pismo o kólnie do wojewodów, przewodniczących wydziałów powiatowych i prezydentów miast. Pismo podkreśla, że dążenie do korzystania z nauki w szkołach wyższego stopnia jest zjawiskiem społecznym ze wszechmiar dodatnim, należy więc te dążenia popierać, a nie utrudniać nauki, dlatego też gminy miejskie winny traktować indywidualnie obowiązek wnoszenia opłat za uczniów. Sprawy regulowania opłat winny być zdanym ministerstwa tak załatwiane, aby nie uniemożliwiały dzieciom obcych obwodów uczęszczania do szkół powszechnych III stopnia. (sb.)

— * Sąd polubowny dla spraw mieszkaniowych. Jak się dowiadujemy, w piątek, 18 bm. odbędzie się w Poznaniu konstytucyjne zebranie wybranych 20 sędziów polubownych, na które wspólnie rozesłali zaproszenia prezes Towarzystwa Właścicieli Domów i Nieruchomości w Poznaniu p. Józef Malkiewicz i prezes Centralnego Związku Lokatorów i Sublokatorów Zachodniej Polski, p. Jan Jabłkowski.

— * Nowy podział obwodów komisarzy ochrony lasów. Nr. 40 „Poznańskiego Dziennika Wojewódzkiego” zawiera obwieszczenie, dotyczące podziału województwa poznańskiego na obwody komisarzy ochrony lasów, a to w myśl zarządzenia ministerstwa rolnictwa i reform rolnych. Zarządzenie postanawia, że siedzibą urzędową komisarzy ochrony lasów będą: Gniezno, Jarocin i Poznań. W skład obwodu gnieźnieńskiego wejdą następujące powiaty: bydgoski, m. Bydgoszcz, chodzieski, gnieźnieński, m. Gniezno, inowrocławski, m. Inowrocław, mogileński, obornicki, szubiński, wągrowiecki, wrzesiński, wyrzyski i żniński; do obwodu Jarocin: gostyński, jarociński, kępiński, krotoszyński, leszczyński, ostrowski, rawicki,

średzki i śremski; obwód Poznań obejmie powiaty: czarnkowski, kościański, międzychodzki, nowotomyski, poznański, m. Poznań, szamotulski i wolsztyński.

Zarządzenie o nowym podziale obwodów komisarzy ochrony lasów wejdzie w życie z dniem 1 października br.

— * Śluszne żale. Mieszkańcy gromady Ławica-Wieś, pobierający wsparcie dla ubogich z gminy Żabikowo, skarżą się, że nie otrzymali dotąd wsparcia za miesiące sierpień i wrzesień, podczas gdy normalnie powinni je otrzymywać z początkiem każdego miesiąca. Możeby wójt gminy Żabikowo spowodował wypłacenie niewielkich kwot staruszkom, którzy cierpią głód i którym każdy grosz jest drogi.

2 TARGU

— Dnia 16 b. m. na placu Sapieżyńskim placono (w złotych za pół k. za sznke):

Nabiał: masło wiejskie 1.20—1.25, masło mlecz. 1.30—1.40, twaróg 0.20—0.25, smetana (litr) 1.00—1.20, mleko (litr) 0.17—0.20, jaja mendeł 1.00—1.10.

Drobiaz: dziczyzna: kura 1.60—2.50, kacza 2.00—2.50, gęś 3.00, zółwie (parzy) 0.60—0.90, para kurczak 1.50—2.40, para kuropatka 1.00—1.40, królik 0.90—1.20.

Mięso: wieprzowina 0.70—1.00, wołowina 0.60—1.00, cielęcina 0.70—1.20, skopowina 0.80—1.20, słonina 0.85—0.90, smalec 1.15—1.20, mózg cielęcy 0.40.

Ryby: szczupak 1.20—1.30, węgorz 1.30—1.40, lin 1.10—1.20, leszcz 0.50—0.80, białe ryby 0.20—0.40, sandacz 1.60—1.80, sum (dzieli) 1.50—1.80, karp 1.00—1.10, karaś 0.60—1.00, ryby śnięte 20—30 gr. mniej.

Raki mendeł: 0.80—2.50.

Jarzyny (w groszach): ziemniaki 3—4, szpinak 10—15, buraki 5—10, pietruszka (pęczek) 10, seler (szuka) 5—10, zielona sałata 3—5, rzodkiewki (pęczek) 5, marchew (pęczek) 5, kalafior 5—30, cebula 5, pomidory 5—8, fasola żółta 20—30, zielona 15—25, ogórki mendeł 25—50, kapusta biała (główka) 5—10, włoska 10—15, modra 10—15.

Grzyby: kurki (lisce) 10—15, grzyby mieszane 20—30, borowiki 30—60, maślaki 15—25, pieczarki 20—30, rydze 0.40—1.00, zielone grzyby 20—30.

Owoce: jabłka 10—40, gruszki 10—25, owoce suszone 0.80—1.00, brzośkiwinie 25—50, śliwki 10—15, borówki 40—50, winogrona 0.60—1.10.

KRONIKA POLICYJNA

— * Ujęcia. W związku z kradzieżą z włamaniem, której dopuszczono się w dn. 13 bm. w lokalach klubu sportowego „Surma” na Boćiance, ujawniono sprawców kradzieży. Łup odebrano. Sprawę przekazano do sądu. — W dochodzeniach, prowadzonych w sprawie kradzieży 50 zł w zakładzie fryzjerskim przy ul. Zamkowej nr. 6, padło podejrzenie na Teodora Kamińskiego (ul. Ogrodowa 2). Znalezione u niego skradzioną gotówkę. Sprawę skierowano do sądu. (kl.)

Kongres muzyki kościelnej już w niedzielę!

Najbliższa niedziela jest bogato wypełniona programem kongresowym. Pierwsza część kongresu obejmuje nabożeństwa, od godz. 7 do 10-tej, podczas których wykonują śpiewy chóry kościelne, w przeważnej części z prowincji. Chorał gregoriański usłyszymy w kościele św. Jana o 9-tej, św. Michała o 9-tej i u św. Marcina o 10-tej. Msze polifoniczne starych mistrzów usłyszymy u Bożego Ciała i u XX. Salezjanów o 9-tej. Msze polifoniczne nowszych kompozytorów wykonają chóry u OO. Franciszkanów o 8-mej, u św. Wojciecha o 8-mej i o 9-tej, na Jeżycach o 8-mej, w kościele Farnym o 8-mej i 9-tej, u św. Marcina o 8,30 i na Łazarzu o 9-tej. Msze polskie śpiewają u św. Marcina o 7,30, u św. Jana o 8-mej i u Bożego Ciała o 8-mej. Wreszcie motety i pieśni polskie wyznaczono na Łazarzu o 8-mej.

Szczegóły, a więc jakie chóry śpiewają, co i pod czyją dyrekcją, podają osobne programy.

Strasne samobójstwo

Toruń. (Tel. wł.) Wczoraj drużyna konduktorska pociągu osobowego Grudziądz—Toruń znalazła na torze kolejowym pomiędzy Grzywną i Ostaszewem zwłoki 28-letniego robotnika rolnego Piotra Desperata z Januszewa pod Chelmżą.

Desperat dokonał samobójstwa w ten sposób, że położył się na tor kolejowy, a koła przejeżdżającego pociągu odcięły mu głowę.

Przyczyn samobójstwa dotychczas nie zdołano ustalić. (z)

Butna Niemka

Toruń. (z). Przed sądem grodzkim toczyła się znamienna rozprawa, świadcząca dobitnie o nastrojach mniejszości niemieckiej wobec Polaków.

Na ławie oskarżonych zasiadła właścicielka gospodarstwa rolnego w Górsku pod Toruniem, Małgorzata Wichert. Oskarżona w dniu 27 czerwca br. wyszła z rewolwerem w rękę na dziedziniec swego gospodarstwa i bez powodu oddała strzał do robotnika Binasza, zatrudnionego u dzierżawcy jej, Markwarta. Na zwrócenie jej przez Binasza uwagi oświadczyła mu: „Będę do ciebie strzelała, ty polska ś...”

Po przeprowadzeniu rozprawy sąd, uwzględniając okoliczności łagodzące, skazał Małgorzatę Wichert na 1 miesiąc aresztu z zawieszeniem wykonania kary.

Wspaniały okaz małpy

Jak już donosiliśmy, Ogród Zoologiczny w Poznaniu wzbogacił się ostatnio o rzadką i bardzo piękną małpę t. zw. pawiana-dryla. Pawian — którego podobiznę według rysunku Cz. Borowczyka zamieszczamy powyżej — odznacza się rośłą budową i ciekawym zestawieniem barwy sierści i skóry. Po klatce chodzi jak pies i pysk jego, przypominający rzeźbione w drzewie i jaskrawo malowane totemy ludów australijskich, zasługuje na dokładną obserwację.

Wyrabiali 5-złotówki z cyny

w formach, które przechowywał niejaki Szymański, twierdzący o sobie, że jest konfidentem policji

W maju r. b. wywołało dość dużą sensację aresztowanie w Poznaniu czterech młodych ludzi a mianowicie: 20-letniego Marjana Maliczaka, 26-letniego Gerharda Ochowiaka, 26-letniego Piotra Węclawka oraz 33-letniego Władysława Szymańskiego, podejrzanych o fałszowanie monet, względnie udzielanie pomocy przy fałszerstwie.

Dochodzenia policyjne ustaliły, iż Maliczak, przyjechawszy z Grudziądza zetknął się z Ochowiakiem, z którym wspólnie w mieszkaniu tego ostatniego przy ul. Maleckiego 7 usiłowali odlać z gipsu formy do fabrykacji polskich 5-złotówek. Próba, którą przeprowadził Maliczak w dniu 7 maja r. b. nie udała się. Wobec tego powtórzono ją następnego dnia w piwnicy Ochowiaka. Tym razem również usiłowania Maliczaka spełzyły na niczem. W dniu 10 maja Maliczak przyniósł kilkanaście sztuk odlanych monet, z których jedną posrebrzył. Odpowiedni

płyn do posrebrzenia nabył w składzie aptecznym Węclawek. Tego samego dnia Maliczak udał się do Szymańskiego, fryzjera z zawodu i tu zabrał 40 sztuk monet 5-złotowych oraz 10 sztuk 2-złotowych.

W chwili, gdy znalazł się na ulicy, przystąpiła do niego policja i zaareztowała go.

Wszyscy czterej znaleźli się w dniu dzisiejszym na ławie oskarżonych sądu okręgowego w Poznaniu. Maliczak przyznał się do winy, tłumaczył się jednak, iż fałszykiaty do posrebrzenia dał mu oskarżony Szymański. Również on miał mu dostarczyć form do odlewania. Pozostali wyparli się współudziału w fałszerstwie monet, szczególnie osk. Szymański, który, jak dowodzi, był na usługach policji i przy jego pomocy została zlikwidowana fabrykacja monet.

Na rozprawę powołano 17 świadków, którzyć hąd przesłuchuje. (m.)

Wielkie dni parafii nowotomyskiej

Nowy Tomysł (tp). W czasie od 5—13 bm. odbywała się w parafii nowotomyskiej misja św., którą po 14 latach prowadzili i nauki wygłaszali OO. Oblaci z Kodna. Udział w naukach był bardzo liczny.

W niedzielę na zakończenie misji wyruszyła z kościoła na cmentarz parafialny olbrzymia procesja, gdzie po odprawieniu modłów, przemówieniu misjonarza i złożeniu wieńca od Katol. Stow. Mężów na grobie fundatora kościoła i cmentarza, ś. p. Walentego Kupczyka przez ks. prob. Cwiejkowskiego, procesja wróciła, niosąc pamiątkowy krzyż misyjny, który ustawiono przy kościele. Po ostatniej nauce i błogosławieństwie odśpiewano uroczyste „Te Deum”. W czasie misji przystąpiło do Sakramentów św. przeszło 4.000 wiernych.

Poza tem odbyło się odsłonięcie tablicy pamiątkowej ku czci ś. p. fundatora Walentego Kupczyka i ś. p. mec. Wojciecha Barteckiego, którego dokonał p. Antoni Bartecki. Również była obecna na uroczystości p. Kupczykowa, sędziwa fundatorka i rodzina.

Skazanie Niemca za oszustwo dewizowe

Krotoszyn (sh). Od dłuższego czasu mówiono w naszym mieście bardzo szeroko o p. Rudolcie Wuttke, prowadzącym skład i warsztat tapicerski przy ul. Zdunowskiej.

Mianowicie rozeszła się pogłoska, że p. Wuttke handluje nielegalnie walutami obcymi, popełniając oszustwa dewizowe. Pogłoski te już się częściowo sprawdziły, gdyż p. Wuttke odpowiadał przed sądem okręgowym z Ostrowa na sesji wyjazdowej w Krotoszynie. Kupił on 50 marek niemieckich od niej. Jutrosińskiego Piotra; pieniądze te następnie przewiózł nielegalnie do Niemiec, regulując tam jakiś dług. Za powyższy czyn Wuttke został skazany na miesiąc aresztu z zawieszeniem na 3 lata, 200 zł grzywny i 25 zł kosztów postępowania.

Krązą pogłoski, że Wuttke ma jeszcze inne sprawy na sumieniu. Ile w tem jest prawdy, wykaże niewątpliwie śledztwo.

Znamienną jest rzeczą, że tego Niemca, który naraża skarb państwa na straty, popiera bardzo wielu obywateli polskich. Czy to nie wstyd?

Zagadkowe zwłoki

Nowy Tomysł. (tp). Ostatnio miasto poruszone zostało wiadomością o zagadkowym znalezieniu zwłok. Mianowicie w połowie lipca br. zaginęła w nieznanych okolicznościach Klara Sperling. Wszelkie poszukiwania rodziny nie dały rezultatu, dopiero ostatnio znaleziono jej zwłoki, zakopane przy fundamencie w stodole Jana Wnęka w Biakach, przyczem Wnek został aresztowany i oddawiony do dyspozycji władz sądowych.

Jak krązą pogłoski, Sperling miała bliższe stosunki z Wnkiem i znajdowała się w stanie odmiennym. Na tem tle należy się prawdopodobnie spodziewać rozwiązania zagadki. W dniu 15 bm. odbyła się druga sekcja zwłok, która wykaże, w jakich okolicznościach zginęła Sperling.

Składki i pokwitowania

W administracji naszej złożono w dalszym ciągu:

Na pomnik Serca Jezusowego: N. N. z podziękowaniem za otrzymanie posady I rata 2.—, N. N. św. Łazarz z podziękowaniem za otrzymane łaski 6.—, Halina Wyrembelska, Chelmo, z podziękowaniem za otrzymane łaski 10 zł, razem z poprzednio pokwitowaniami 110 zł.

Na założenie sklepu w Gostkowie pod Łęczycą: W ekspozyturze łódzkiej „Oreodownika” złożono: Żona po emerycie, Łódź, 5.—, Ludwik Tokarzewski 1.—, Telesfor Piotrowski, Łódź, 1.—, Jan Karol Zell, Łódź, 1.—, razem 8 zł. Janina Sienkówna, Nowy Targ, Przywódzie I 2,50, razem 10,50 zł.

16 września 1936

Temperatura 7 godz. + 10,1

Ciśnienie 7 godz. 765,9 mm. wysokie

Zachmurzenie 7 godz. pogodnie

Wiatr 7 godz. kierunek wschodni, szybkość 3 m/sek.

Temperatura w dniu 15 września br. by.a:

najwyższa + 21,8 o godz. 14

najniższa + 7,8 o godz. 6

Prognoza pogody na dzień jutrzejszy:

Pogoda na czwartek: Ładna jesienna pogoda.

SKROMNY NAGROBEK WIELKIEGO KOMPOZYTORA

Na cmentarzu parafialnym w Kościanie podziwiać można od pewnego czasu wystawiony tam nowy nagrobek ku czci ś. p. ks. prałata dr. J. Surzyńskiego, znanego w Polsce muzykologa i kompozytora kościelnego. Nagrobek wykonany jest ze słaskiego granitu w kształcie skromnego, ale poważnego sarkofagu, który dzięki właśnie swej prostocie jest piękny. Na płycie sarkofagu wyrzyty jest pod insygniami kapłańskimi następujący napis: „Ś. p. ks. dr. Józef Surzyński, proboszcz kościelny, szambelan tajny Jego Świątobliwości, kompozytor i reformator muzyki kościelnej w Polsce, ur. 15. 3. 1851 — um. 5. 3. 1919 r.”

Dość należy, że troską o posta-

wienie nagrobka zajął się specjalny komitet, trzeci z rzędu, z p. dr. Józefem Dirbachem, jako prezesem Tow. Chóru Kościelnego im. ks. prałata J. Surzyńskiego, na czele. Przewidywano z początku okazalsze uczczenie zasług sławnego i znanego poza granicami Polski męża, lecz niestety ofiary na ten cel wpływały zbyt szczupłe. Na 1.722 prośby, skierowane do różnych osób i chórów poza Kościanem, wpłynęło tylko 531,15 zł. To też nagrobek powstał prawie ze tylko dzięki dużej ofiarności miejscowego Banku Ludowego, chóru kościelnego i tutejszego obywatelstwa. Wszystkim, którzy przyczynili się do postawienia nagrobka, należy się serdeczne podziękowanie.

METROPOLIS

SEANSE: 445 645 845
OD JUTRA CZWARTKU 17 bm.

PRZEPIĘKNY ROMANS FILMOWY

z **LIANĄ HAID**

OTTO WALBURGIEM i WIKTOREM DE KOWA

„MIŁOŚĆ W MASCE“

SZAŁ KARNAWAŁU — WIR MASKARADY — TAJEMNICA SZALONEJ NOCY

HUMOR — DOWCIP — UPAJAJĄCE MELODJE

ng 16 929

DZIŚ w środę poraz ostatni — głośna operetka „ORŁOW” z Iwanem Petrowiczem

Z WIELKOPOLSKI

— *** GNIEZNO.** Dnia 15 bm. sąd okręgowy w Gnieźnie rozpatrywał sprawę karną magistra praw, ostatnio sekretarza związków klasowych w Toruniu, Stanisława Chudoby, oskarżonego o słowna zniewagę rady miejskiej w Gnieźnie i posiadanie ulotek komunistycznych. Ch. twierdził, iż tut. rada miejska jest największą zbrodnią i oszustwem popełnionym na warstwach bezrobotnych. Na podstawie przeprowadzonego przewodu sądowego sąd skazał Chudobę za zniewagę rady miejskiej na 7 tygodni aresztu, zaliczając karę na poczet odbytego aresztu prewencyjnego, zaś od kolportażu ulotek komunistycznych sąd z braku dowodu winy oskarżonego uwolnił.

— W lokalu p. Karpińskiego przy ulicy Warszawskiej odbędzie się dn. 16 bm. o godz. 20 nadzwyczajne walne zebranie Bractwa Kurkowego w Gnieźnie.

— Dnia 18 bm. o godz. 20 w Hotelu Francuskim nastąpi otwarcie turnieju szachowego o mistrzostwo m. Gniezna na rok 1936.

— Na dystansie 100 km. odbył się w Gnieźnie bieg kolarski o mistrzostwo m. Gniezna. Do startu stanęło 22 zawodników, z których ukończyło bieg tylko 10 zawodników w następującej kolejności 1) Szugat P. K. K. w czasie 3 g. 21 m. 20 s., Łuczak — Sokół, Woźniak, Lewandowski, Nowak. (br)

— *** KOŚCIAN.** Teatr Rewii i Operetki Lwowskiej wystawił na scenie Hotelu Warszawskiego widowisko operetkowe pióra znanego lwowskiego poety Henryka Zbierzchowskiego p. t. „Choć goło, lecz wesoło”, które obfitowało w nadzwyczajny humor, śmiech i groteskę.

— Tut. chór kościelny im. ks. prał. dr. Surzyńskiego wyjeżdża w dniu 20 bm. na IV kongres muzyki kościelnej do Poznania.

— W IV zjeździe ogrodników miejskich w Gdyni brał udział ogrodnik miejski p. Wawrzynia z Kościana. Główny komitet tow. popierania plantacji miast w Warszawie wręczył ogrodn. miejsk. dla m. Kościana dyplom.

— Z dniem 1. 10. br. rektor kaplicy Pana Jezusa ks. Stanisław Cichy z Kościana obejmuje prezente proboszcza parafii Wilkowo Polskie w dekanacie śmigiełskim.

— W nadchodzącą niedzielę rozpoczynają miejscowe kluby sportowe rozgrywki o mistrzostwo kl. A. „Unia” stacza walkę z klubem sport. „Pentationem” w Poznaniu, a K. K. S. z rezerwami „Polonii” leszczyńskiej o godz. 15 na boisku wojew. zakł. psychiatr. w Kościanie.

— Zw. podoficerów rez. urzędują zawody strzeleckie o mistrzostwo m. Kościana, które trwać będą do 8. 10. br. (kk)

— *** OSTROW.** Zmarł tu w 77 roku życia znany właściciel zakładu ogrodniczego śp. Józef Wiśniewski, jeden z najstarszych członków Tow. Przemysłowego.

— 32-letni Jan Płoneczyński wracając nocą w stanie nietrzeźwym do domu przy ul. Staro-Targowej 12, zamiast do mieszkania otworzył drzwi

do piwnicy i upadł ze schodów tak nieszczęśliwie, że znalazł śmierć na miejscu. Zwłoki nieszczęśliwego zauważono dopiero nazajutrz. Na miejsce wypadku przybyła komisja sądowo-lekarska. Zwłoki oddawiono do kosciny.

— Odbył się tu 3-tygodniowy kurs krawiectwa męskiego i damskiego. Uczestników było 27. Kursem kierował p. W. Samarzewski.

— Rada miejska m. Raszkowa, pow. ostrowski przystąpi jeszcze w tym miesiącu do wyboru nowego burmistrza. Dotąd wpłynęły 4 kandydatury.

— W domu p. Kapalczyńskiego Aleksandra przy ul. Koszarowej 32, osiadł Zyd J. Grynycwaj i na balkonie pierwszego piętra wywiesił szyld. Zyd sprzedaje swój towar w domu mieszkalnym o każdej porze, nie wykluczając niedzieli. (os)

— *** SWARZĘDZ.** Ub. niedzieli panował w Swarzędzu niebываły ruch. Szereg wybitnych przedstawicieli władz gości i wycieczek, razem ponad 2.000 osób. W związku z ukazaniem się broszury p. n. „Swarzędz — miasto stolarzy”, napływają liczne zamówienia pod różne adresy, wobec czego zaznaczamy, że sprawę publikacji załatwia Cech Stolarski w Swarzędzu, ul. Piłsudskiego 9, jako nakładca i wydawca. Pisma dotyczące bezpośrednio targów meblowych i zamówień na meble kierować należy do zarządu targów meblowych w Swarzędzu, który ma siedzibę w hali wystawowej. Targi trwają do 4 października.

— Odbyło się w sali ratusza miejskiego zebranie rady miejskiej, na którym omawiano sprawy związane z elektryfikacją i kanalizacją miasta. Sprawozdanie z odbytej rewizji kasy miejskiej referował radny p. A. Maćkowiak.

— *** SZAMOTUŁY.** Tow. ogródków działkowych im. Tadeusza Kościuszki obchodziło w ub. niedzielę poświęcenie nowej świetlicy. Nabożeństwo odprawił ks. manej. Staszak. Następnie odbyło się uroczyste poświęcenie świetlicy i akademja. Po południu odbyła się zabawa. Uwagę zwracały pięknie dekorowane platformy, które przejechały przez miasto.

— Strażk rolny w maj. Nowa-wieś, pod Wronkami został zakończony.

— Na zebraniu Tow. Gimn. „Sokół” ciekawy i interesujący referat o podróży do krajów bałtyckich na „Batorym” wygłosił ks. manej. Staszak.

— Posterunek P. P. zakwestionował rower męski 760.381, który oglądać można na posterunku w Ostrogu.

— Śmiałego włamania dokonali nieznani sprawcy na strych domu p. Kurta Fröschera w Kluczewie, zabierając 2 pierzyny, spodki, 6 poduszek i kilka płaszczy. (sc.)

Z GDYNI I WYBRZEŻA

— *** GDYNIA.** Łazienki morskie zostały zamknięte już na całem wybrzeżu gdańskim.

Przestroga

Państwowy Zakład Higieny, Filja w Poznaniu, komunikuje:

Oddział Badania Żywności i Przedmiotów Użytku Filji Państwowego Zakładu Higieny w Poznaniu, mieszczący się obecnie przy ul. Noskowskiego 6 (dawniej Grobla 10) podaje do wiadomości P. T. kupcom i właścicielom składów kolonialno-spożywczych, że odwiedzający ich sklepy nieznanego nam dotychczas nazwiska osobnik, przedstawiający się za kontrolera żywności, polecający się zgłaszać w zakładzie tut. na ul. Groblę 10, celem załatwienia sprawy rzekomego przestępstwa z dziedziny ustawodawstwa żywnościowego, jak również za naruszenie przepisów policyjnych (zamykanie na czas składów) nie jest żadnym funkcjonariuszem zakładu tut., lecz jakimś oszustem, podszuwającym się pod f-mę P. Z. H. Przeto należałoby go przy najbliższej okazji oddać w ręce policji.

Nadmienia się, że funkcjonariusz tutejszy, wychodząc do miasta na kontrolę, jest zaopatrzony w legitymację służbową, oraz legitymację, upoważniającą do spełniania czynności kontrolnych, wystawianą przez poznański urząd wojewódzki, którą na żądanie zainteresowanym kupcom winien podczas kontroli okazać.

Ujęcie międzynarodowego kasiarza

Tczew (at). Na początku bież. roku na terenie Gdańska nieznani kasiarze dokohali aż 12 rozpruć kas ogniotrwałych, m. in. w gmachu „Macierzy Szkolnej” oraz w fabryce pieczywa Auslaendera w Gdańsku.

Po długim i mozolnym śledztwie gdańskiej policji kryminalnej oraz wywiadowców z wydziału śledczego w Tczewie ustalono, iż zuchwałych włamali dokonał rzekomy handlarz, obywatel polski, Piotr Michnowski, ur. 15 lipca 1895 w Milejczycach, pow. Biała Podlaska. Ustalono także, że Michnowski przybył do Gdańska po odbyciu kilkuletniej kary więzienia w Kanadzie. Okutego w kajdany kasiarza przewieziono pod silną eskortą policyjną do Tczewa.

Z POMORZA

— *** TORUŃ.** Mierniczy inż. Schoenhofer z Torunia złożył 500 zł na F. O. N.

— W ub. wtorek na scenie Teatru Ziemi Pomorskiej odbył się jedyny występ baletu Parnella. Występ odbył się przy przepelnionej widowni i został entuzjastycznie przyjęty przez publiczność.

— Do Krosna został przeniesiony komendant policji na m. Toruń, komisarz Podgórski. Jego stanowisko zajął kom. Wranbek.

— Nieznani sprawcy włamali się do zakładu fryzjerskiego Ludwika Wierzchowskiego przy ul. Żeglarskiej, gdzie skradli narzędzia, wartości 70 zł.

— W trwającym obecnie I krajowym lotniczym konkursie turystycznym z Aeroklubu Pomorskiego biora udział dwie awionetki typu RWD 8. Załogę stanowią pil. Zieliński i inż. Ziawowski oraz bracia Lewandowscy.

— W ub. poniedziałek i wtorek bawił w Toruniu prof. Inst. Lit. i Jez. Słowiańskich przy Uniw. Londyńskim, dr. William Rose. Uczony angielski zwiedził zabytki miasta i Instytut Bałtycki. We wtorek znakomity gość udał się do Gdyni. Podróż po Polsce ma na celu zebranie materiałów do historii rozwoju wsi i miast polskich, co będzie przedmiotem wykładów na Uniw. Londyńskim.

— Na posiedzeniu Dzielnicy pomorskiej „Sokoła” omówiono sprawę kursów w Białobłotach oraz sprawozdania poszcz. okręgów. Po złożeniu sprawozdania komitetu, powołanego do opracowania dzieła p. t. „Ruch niepodległościowy na Pomorzu” zamknięto obrady. Przewodniczył mec. Tomaszewski z Torunia, prezes Dzielnicy pomorskiej.

— W celu omówienia XIII Tygodnia LOPP odbyło się posiedzenie delegatów miejscowych LOPP, na którym ustalono dokładniejszy program na czas od 24 bm. do 1. 10. W ramach Tygodnia Aeroklub Pomorski organizuje dla publiczności szereg lotów pasażerskich. (z)

— *** Kolo Romanistów S. U. P.** udziela informacji o studiach romanistycznych codziennie od 12 do 13 w Col. Medicum, Fredry 10, 4 p., pokój 507.

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zapowiedzi

Dnia 15 b. m. wywieszono następujące zapowiedzi (osoby, przy których nie jest podana miejscowość, mieszkają w Poznaniu):

Asesor sądowy Stanisław Szymczewski i Zofia Wierzbńska; mech. Brunon Bloch i Stefania Cicha; elektromech. Zygfryd Düsterhöft i stenotyp. Teresa Tomaszewska; elektromont. Henryk Wrzesiński i Irena Olejniczakówna; mur. Aleksander Undrych i Zofia Kujawa; fryzj. Michał Wolkiewicz i krawc. Władysława Intelinska w Karłowicach, pow. poznań; cieśla Franciszek Barlog i krawc. Klara Grzywaczówna; obuwn. Zenon Kasprzak i Anna Sikorzanka; pom. kraw. Gustaw Ernstmeier i Naemi Marks w Krzyżankach I, pow. gostyński; stol. Franciszek Tęgi i krawc. Felicja Wiśniewska w Pawłowicach Starych, pow. leszczyński; elektromech. Jan Mnich i Teodozja Woźniakówna w Brudzynie, pow. żniński; rysow. Antoni Wyrembek i Władysława Strzelczykówna w Turku, pow. jaroc.

Zgony:

Dnia 15 września 1936 r. zapisano następujące zgony: Paweł Siebert, robotnik, 77 lat; Ignacy Kantorek, kupiec, 65 lat; Elżbieta Mikolajczakowa z domu Jerczyńska, 24 lat; Walenty Kamyszek, rencista, 83 lat.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

CO SŁYCHAĆ W NAUCE POLSKIEJ?

DZIWNA WĘDRÓWKA PEWNEJ KSIĄŻKI

Wędrówka, jaką odbyła w ostatnim swe stuleciu najstarsza, prawie 600 lat licząca księga miasta Torunia, nie należy do często spotykanych wypadków. Księga ta, która obejmuje wyroki sądu ławniczego z lat 1363-1428, przez długie lata spoczywała wśród starych miejskich szpargałów, aż do początku XIX wieku. Wtedy zainteresował się nią jeden z młodych oficerów polskiej komendy placu w Toruniu, porucznik Tadeusz Wolański, znany później badacz starożytności polskich. Wypożyczył od magistratu ową księgę i zapewne w wolnych od zajęć służbowych chwilach odczytywał sobie sądowe zapisniki, zawierające wyroki, testamenty, umowy i inne przejawy życia mieszczan toruńskich. W połowie 1811 r. opuścił Wolański szeregi wojska polskiego, ale wypożyczona przezeń księga przeszła do mianowanego w 1812 r. komendanta placu twierdzy Torunia płk. Józefa Biernackiego, który, opuszczając w 1813 r. Toruń, zabrał ją ze sobą w Kaliskie. W roku 1816, zdając sobie sprawę z wartości dokumentu, ofiarował księgę toruńską Warszawskiemu Towarzystwu Przyjaciół Nauk.

Być może wychodził Biernacki z fałszywego założenia wielu zbieraczy i bibliotecznych dobrodziejów, że zabranie dokumentu z rąk wroga i przekazanie go Polsce jest całkiem w porządku? A może uważał tę księgę za „łup wojenny”? Ale w Toruniu magistrat nie zapomniał o swej własności i upomniał się o nią. Odnośne pismo przekazano do załatwienia i rozpatrzenia Samuelowi Bogumiłowi Lindemu, — lecz aż do 1830 r. rzecz nie została załatwiona. Tymczasem po wojnie 1831 r. na rozkaz cara rozwiązano Towarzystwo Naukowe, majątek skonfiskowano, a bibliotekę przewieziono do Petersburga, gdzie pozostawała aż do naszych czasów. I tak księga toruńska zawędrowała nad Nową. Dopiero, gdy na mocy traktatu ryskiego zrewidowano część naszych zabytków, wywiezionych do Rosji, odzyskana księga toruńska powróciła do kraju. Ale i tym razem nie do Torunia, a do Biblioteki Narodowej w Warszawie.

Wszelako polski już Toruń pamiętał o swym zabytku. To też, gdy zbliżała się 700-tna rocznica założenia miasta (w r. 1933), postanowiono wydać drukiem ową właśnie księgę. Początkowo powierzono tę pracę archiwście toruńskiemu, dr. Sochaniewiczowi, ale po jego przedwczesnej śmierci zwrócono się do dyrektora Archiwum Państwowego w Poznaniu, dr. Kazimierza Kaczmarczyka, wydawcy najstarszych ksiąg poznańskich, z prośbą o zrealizowanie publikacji. Po kilkuletniej pracy nad odczytaniem i sprawdzeniem tekstu, po przeprowadzeniu indeksów, ukazała się obecnie przy wydanej pomocy ze strony magistratu ta księga drukiem jako 29 tom t. zw. „Fontes Towarzystwa Naukowego w Toruniu”. Obecnie więc mają badacze przeszłości Torunia ułatwioną pracę dzięki opublikowaniu tego dokumentu, a korzystanie wielce ułatwiają staranne i sumienne indeksy, sporządzone przez kustosa Archiwum Państwowego w Poznaniu, Adama Kalcę. Jest też nadzieja, że niedługo sama księga, która odbyła tak niezwykłą wędrówkę z Torunia do Naramie pod Wieluniem (gdzie mieszkał Biernacki), następnie do Warszawy i Petersburga, skąd znów do Warszawy, znajdzie się wreszcie tam, gdzie jest jej właściwe miejsce: na półkach miejskiego archiwum w Toruniu.

Dr. Janusz Staszewski
Poznań

Śląsk spolszczał Lwów. Wśród dokumentów i ksiąg miejskich miasta Lwowa zachowała się pewna grupa akt, odnosząca się do imigracji ludności ze Śląska na kresy wschodnie do Lwowa i jego okolic. Źródła te bada obecnie historyk lwowski, dr. Skoczek. W komunikacie (nr. 21 serii II) Instytutu Śląskiego w Katowicach stwierdza on, że ludność napływająca ze Śląska do Lwowa na przestrzeni od XIV do XVIII wieku przyczyniła się w znacznej mierze do spolszczenia średniowiecznego Lwowa, co jest najlepszym problemem, jakiej narodowości ludność ta była.

POLSCY MATEMATYCY W OSŁO

Matematyka polska, która zajmuje jak wiadomo jedno z miejsc czołowych w nauce światowej, zadokumentowała świeżo to swoje stanowisko na wielkim zjeździe międzynarodowym. W lipcu r. obradował w Oslo ostatni z kongresów matematycznych, zwoływanych kolejno w różnych krajach co cztery lata. Uczestnicy polscy z powodu trudności paszportowych mogli zgłosić swój udział dopiero w ostatniej chwili, lecz przy uprzejmej interwencji norweskiego ministra pełnomocnego w Warszawie, zrobiono im w Oslo wszelkie ułatwienia, ażeby zapewnić sobie współudział naszych uczonych w pracach zjazdu.

Jest zwyczajem kongresów naukowych, że prezesem zostaje obrany przewodniczący komitetu organizacyjnego, a więc uczony z kraju, w którym odbywa się kongres, zaś na wiceprezesa zostają powoływani wybitni uczeni z kilku państw, przedujących w danej dziedzinie nauki. Zgodnie z tym zwyczajem obrano prezesem Karola Störmera, na jednego zaś z wiceprezesa powołano prof. W. Sierpińskiego. Na zaproszenie komitetu na jednym z plenarnych posiedzeń wygłosił odczyt prof. S. Banach ze Lwowa, który mówił o teorii operacji, wywołując swym poglądem wielkie zainteresowanie wśród uczestników kongresu. Także inni członkowie polskiej delegacji brali czynny i wybitny udział w pracach zjazdu, wygłaszając komunikaty o swych rezultatach na posiedzeniach sekcyjnych; komunikaty te sprawiły również doskonałe wrażenie. Ażeby ocenić rolę, którą odgrywała na kongresie polska delegacja, oddajmy głos szwajcarskiej matematyce p. S. Piccard, która sprawozdanie swe z kongresu na łamach dziennika „Feuille d'avis de Neuchâtel” (5. 8. 1936) zaczęła w następujący sposób:

Międzynarodowy Kongres Matematyczny odbywał się w bieżącym roku w Oslo w dniach od 13 do 18 lipca. Przeszło pięćset osób uczestniczyło w tym ważnym zjeździe naukowym, na który najrozmaitsze państwa wysłały swych najlepszych matematyków. Brak było jedynie reprezentacji Włoch i Sowieci; abstynencja Włoch miała charakter represji politycznej, ponieważ Norwegia stała w pierwszym rzędzie państw sankcyjnych, niewiadomym było natomiast, dlaczego nie mogli uczestniczyć matematycy z Rosji sowieckiej. Było to rzeczą bardzo przykłą, ponieważ wielu wybitnych uczonych z Rosji sowieckiej objawiło chęć uczestniczenia w kongresie, zyskując szereg ciekawych komunikatów na doniosłe tematy. Udział niemieckich matematyków był również bardzo mały z powodu trudności dewizowych przy wyjeździe z Rzeszy.

Polska natomiast była świetnie (brillamment) reprezentowana przez twórcę sławnej warszawskiej Szkoły Matematycznej prof. W. Sierpińskiego i jego uczniów, którzy wszyscy przedstawili kongresowi wyniki swej pracy naukowej, dalej przez znakomitego matematyka lwowskiego prof. S. Banacha, który również przybył w otoczeniu swych uczniów, przez prof. S. Zarembę z Krakowa i innych. Liczne delegatów wysłały również Stany Zj. A. P., Anglia, Francja... (w dalszym ciągu autorka wlicza wszystkie kraje reprezentowane na kongresie).

W czasie obrad kongresu odbyło się również posiedzenie komitetu Międzynarodowych Konferencji Topologicznych; na posiedzeniu tem na wniosek prof. Sierpińskiego uchwalono jednomyślnie najbliższą konferencję topologiczną zwołać do Warszawy w r. 1939.

Dr. W. Ś.

Pisma nadesłane

„Przegląd Powszechny”. Nr. 9. Treść: J. Ptaszycki: „Trwałe wartości politycznego drogowskazu Skargi”. — S. Szczutowski: „Na podobój konjunktury”. — T. Grabowski: „Literatura Braci Czechich w Polsce w w. XVI”. — J. Jarzębowski: „Duchowe oblicze Traugutta”. — Przegląd piśmiennictwa. — J. Rostworowski: „Sprawy Kościoła”. — F. K. Cieszyński: „II Międzynarodowy Kongres Lekarzy Katolików w Wiedniu”. — H. Weryński: „Dzieje Polski w... Texasie”. — Adr. Red. Warszawa, ul. Rakowiecka 61.

„Logeion”. Nr. 1. Treść: Dr. K. Krobicki: „O kulturę teatralną w Polsce”. — Dr. M. Kotlarzyk: „Iskry”. — H. Barwiński: „Gościna w Paryżu”. — Dr. J. Weiss: „Teatr i aktor w świetle obowiązujących ustaw”. — A. Syster: „Kurtyna”. — Cz. Strzelecki: „Historja powszechna teatru”. — A. Rodziewicz: „Teatr Wołyński”.

ŻYCIE KULTURALNE

JESZCZE JEDEN POMNIK CZŁOWIEKA, KTÓRY NIGDY NIE ŻYŁ

Z Paryża, piszą nam: W Algierze będzie wzniesiony pomnik Cagayous'a.

Donosiłem przed pewnym czasem o wzniesieniu pomnika Gaudrissartowi. A raczej nie: trzeba dać uczczonej w ten sposób znakomitości cały tytuł. Więc: „Znakomitemu Gaudrissartowi”. Tak bowiem ochrzcił Balzac swego bohatera, króla komiwojażerów, który zawód swój otoczył literacką nieśmiertelnością. Wdzięczni za to komiwojażerzy francuscy uczcili go pomnikiem.

Algierczyk Cagayous również nie żył albo raczej tak samo żył jak Gaudrissart, aczkolwiek równie słynnym ojcem poszczycić się nie może. Nie był nim mocarz belle-trystyki, ale dziennikarz algierski, nazwiskiem Robinet. Cagayous, dziecko algierskiego przedmieścia, przyszedł na świat w wyobraźni Robineta około roku 1895 i żył do śmierci, swego ojca, tj. do roku 1930.

Robinetowi przyszło na myśl wypowiedzieć się o wszelkich zdarzeniach i sprawach bieżących przez usta figury, która byłaby personifikacją algierskiego „tubylca”, lecz w specjalnym bruku — przedmiejskim znaczeniu: mieszańca wszystkich ras śródziemnomorskiego basenu, pół-Francuza, ćwierć-Hiszpana, trochę Włocha, nieco Maltańczyka i odrobinę Araba... Cagayous to coś, jak ulicznik, podszyty Dylem Sowizdrzałem i sztyderczyk Kara Gheuzem tureckich jasełek. Aby dać przykład dla nas najodstępniejszy, to jakby kombinacja Szczepka i Tułka z dodatkiem różnych pieprzów, korzeni i gryzących esencji Wschodu — no i społecznego zakwasu, w którym polityka bieżąca zawsze miała swój mocny u-

dział. W ruchu antysemitycznym, który wstrząsał Algierem przy końcu ubiegłego wieku, Cagayous odegrał niemałą rolę. Zresztą stał się w końcu „anti-wszystko”, jak się wyrażał: reprezentował wieczne niezadowolenie i zdrowy rozsądek plebsu...

Cagayous przemawiał do swych czytelników raz w tygodniu. Robinet wydawał niewielkie zeszyty, po dziesięć centymów sprzedawane i wkrótce niesłychanie popularyzowane. Czasem, w niedzielę, sprzedawał ich po dwadzieścia tysięcy w ciągu jednego przedpołudnia! Kacjiki te czytano i po przeczytaniu... wyrzucano. Gdy po zgonie Robineta przyjaciele postanowili zrobić z nich wyciąg i najcenniejsze ustępy wydać, wiele pracy kosztowało, nim udało się zebrać komplet!

Tak wszedł do literatury „nieśmiertelny Cagayous” — według określenia Pierre Mille'a — i ma dostać pomnik swojej werwy, dowcipu, rozsądku, temperamentu i wymowy, w której zepsuta francuszczyzna splatała się z wszelkimi językami, gwarami i żargonami śródziemnomorskich nadbrzeży, tworząc amalgamat, nad którym w istocie zastanawiali się jak najpoważniej lingwiści, jako nad żywym przykładem formowania się nowego języka...

Teraz Cagayous dostanie pomnik, chociaż nigdy nie żył. Ale czy naprawdę nie żył? Figura literacka, w której odnajdywało setki tysięcy ludzi cząstkę samych siebie — czy ona nie żyła prawdziwiej od wszystkich ludzkich kłobadziw i zer? Czy w Polsce Pan Zagłoba nie żył i nie żyje i czy gdzieś tam nie dawano na mszę za duszę śp. Longina Podbięty?... S. P.

MUZYKA

Śląskie Konserwatorium Muzyczne w Katowicach rozpoczęło rok szkolny przy bardzo licznych napływie uczniów. W klasach instrumentalnych i śpiewu solowego zgłosiło się więcej kandydatów, niż jest miejsc wolnych.

Polka - Amerykanka śpiewaczka. W nowojorskim Hippodromie odbywają się przedstawienia operowe. „Aida” i „Carmen” śpiewa Jane Kay — który to pseudonim pokrywa nazwisko p. Janiny Kuczyńskiej, Polki, urodzonej w Ameryce.

LITERATURA

Od 15 już lat warszawskie Towarzystwo im. Orzeszkowej gromadzi listy znakomitej pisarki, aby w zbiorowym wydaniu udostępnić je szerokim sferom czytelnicy. Korespondencje bowiem E. Orzeszkowej, bogate w treść, rzucają ciekawe światło na epokę i wypadki — od roku 1863 po 1905 —, w których powieściopisarka brała udział, zawierają bogactwo treści i głębokich myśli. Obecnie wydawnictwo „Listów” Orzeszkowej doczekało się realizacji. Wyjdą one w nakładzie „Biblioteki Polskiej”, która już rozpisuje na nie przedpłatę. Listy wyjdą w czterech tomach, podzielone na cztery grupy. Pierwszy tom obejmie korespondencję z wielkimi pisarzami i zawrę zarówno listy Orzeszkowej, jak odpowiedzi J. I. Krasińskiego, Z. Miłkowskiego, M. Bałuckiego, M. Konopnickiej, W. Reymonta i in. Drugą grupę stanowią listy Orzeszkowej do literatów i ludzi nauki, trzecią — do redaktorów i wydawców, wreszcie czwartą — do krewnych i przyjaciół, m. in. do Deotymy, Zmijewskiej, J. Kotarbińskiego, E. Piltza i wielu innych. (tk.)

TEATR

„Dwaj Gregoriusowie”. Pod takim tytułem wystawiono w Bremie nowy dramat Stefana von Kamara, autora „Piłtina z Irlandji” i „Młodego barona Neuhaus”. Treścią jest konflikt duchowy między dwoma pokoleniami: starem, które żyło indywidualistycznie w obrębie własnych trosk i zainteresowań, a młodem, które czuje się współzynnikiem zbiorowości (jak to jest podstawową tezą narodowego socjalizmu przy kształtowaniu życia narodu).

Joseph Conrad na scenie. Powieść „W służbie ambasady” (albo: „Tajny agent”) była przez samego Conrada przerobiona na scenę we współpracy z pewnym pisarzem angielskim. Obecnie ma być ona wystawiona w Krakowie.

Teatr niemiecki w Rumunji ma siedzibę w Sybinu (Hermanstadt) w krainie Sasów siedmiogrodzkich. Ostatnio wystawił „Sen nocy letniej”. Oczywiście muzyki Mendelssohna, jako żydywiej, nie wykonano, lecz ilustracje muzyczne dokomponował specjalnie muzyk Wagner-Regeny, z pochodzenia niemiecki Węgier czy węgierski Niemiec.

ZE ŚWIATA FILMU

„Olimpiada filmu” odbyła właśnie w Wenecji na międzynarodowej wystawie sztuki filmowej, przyniosła Niemcom pułhar Mussoliniego za film „Cesarz Kalifornji”. Jako najlepszy film muzyczny nagrodzono „Droga bohatera” (wytwórcości włoskiej), pułhar Volpiero dla artystów filmowych dostała Annabella (znana z filmów Claire) oraz Paul Muni; jako reżysera nagrodzono Jacques Foudera.

NAUKA

Kongres lekarzy słowiańskich zacznie się w Sofji dn. 20 bm. Delegacja polska liczy 48 członków.

VARIA

Terminy „nieśmiertelności”. Z Paryża donoszą nam (sp): Wypełnianie przerzeczanych przez śmierć szeregów Akademji Francuskiej odbywało się dotychczas tak, że „nieśmiertelni” nie byli związani żadnym terminem w przybieraniu sobie nowych towarzyszy. Obecnie postanowiono, że w miesiąc po zgonie członka Akademji ma odbyć się posiedzenie, na którym będą rozważone prywatnie nowe kandydatury, zaś w miesiąc później mają odbyć się wybory. Idzie o to, aby nie odbywać głosowań „masowych”, gdyż głosowania takie odbywały się chaotycznie, lub dawały pole do różnych gier i kontrposunięć, nie przydających dostojnej instytucji ani powagi ani sympatii.

SZKOLNICTWO

„Disce latine”. Pod tym tytułem pp. M. Auerbach i K. Dąbrowski opracowali serję podręczników języka łacińskiego dla różnych klas. Na początek nowego roku szkolnego Wydawnictwo Zakładu Narodowego im. Ossolińskich wydało z tej serji podręcznik na III klasę gimnazjalną z dodatkiem, obejmującym preparację i słowniczek. (tk.)

Nauka o języku. Nakładem księgarni M. Arcta ukazała się czwarta część podręcznika p. t. „Nauka o języku”, opracowanego przez prof. S. Szobera, wybitnego językoznawcę i pedagoga. Jest ona ostatnim ogniwem w cyklu podręczników gramatyki dla czterech klas gimnazjalnych. Książka zawiera ćwiczenia i gramatykę, omawiającą funkcję znaczeniową języka, znaczenie jego różnych jednostek oraz wiadomości o gwarach. (tk.)

KRAJOZNAWSTWO

Lwa — na Polesie. Czytelnik słabszy w geografji Polski nie odrazu zrozumie tytuł książki B. Krygowskiego — „Lwa na trzęsawiska polskie”. A Lwa, to nazwa rzeki, którą autor dociera do wspaniałej puszczy olszowej, siedliska czterystu łosi. Prowadzi nas po groźnych, a pięknych moczarach, wśród pierwotnego krajobrazu, po mało znanym zakątku Polski na Zahoryniu. Warto wziąć do ręki książeczkę i wyruszyć z autorem w tę wędrówkę. Ciekawe opisy, liczne ilustracje i mapki są świetnymi przewodnikami. Dziełko dr. B. Krygowskiego wyszło nakładem Książnicy - Atlas, jako pierwszy tomik biblioteki „Lektura geograficzna”. (tk.)

Książki nadesłane

Bolesław Iwaszkiewicz: „Geometria”. Dla IV klasy gimnazjalnej. Lwów 1936. Wyd. Zakł. Nar. im. Ossolińskich.

Aniela Chałubińska i Michał Janiszewski: „Geografja Polski”. Podręcznik do nauki geografji dla I kl. gimnazjalnej. Lwów 1936. Wyd. Zakł. Nar. im. Ossolińskich.

St. Jodłowski i W. Taszycki: „Zasady pisowni polskiej i interpunkcji ze słownikiem ortograficznym”. Wydanie II rozszerzone. Lwów 1936. Wyd. Zakł. Nar. im. Ossolińskich.

Co ujrzymy na wystawie „Sztuka, kwiaty, wnętrze“?

Wystawa „Sztuka, kwiaty i wnętrze“, jak już sama nazwa wskazuje, dzielić się będzie na 3 działy. W dziale sztuki ujrzymy dzieła malarskie — olejne, akwarele, tempera i pastel, grafikę, architekturę budownictwa prywatnego i publicznego, architekturę wnętrz, architekturę kościelną i architekturę ogrodów; rzeźbę, zdobnictwo wszelkiego rodzaju, a więc oprawy książek, ceramikę, bronzownictwo, tkactwo, modelarstwo, witraże i inne. Osobny dział organizuje „Ład“, przywołując z Warszawy piękną kolekcję oryginalnych, najnowocześniejszych wyrobów zdobniczych, tekstylnych, ceramicznych itp.

W dziale kwiatów ujrzymy wszystko, co jesień polska nam daje w dziedzinie kwiatów i roślin w odniesieniu do zdobnictwa wnętrz, przyczem będą podane informacje, mające na celu racjonalne pielęgnowanie kwiatów i roślin w naszych mieszkaniach.

JEDRZEJ GIERTYCH

Kajakiem po Niemczech

XII. LIST Z PODRÓŻY

25) Jak już powiedziałem, władza Hitlera jest dziś w Niemczech popularną, a nawet cieszy się entuzjastycznym uznaniem. Czy to się nie zmieni? Oczywiście, to się zmienić może.

Zadowolenie z ustroju hitlerowskiego ma, obok innych przyczyn również i podkład gospodarczy. Bezrobocie ogromnie się w Niemczech zmniejszyło, w niektórych okolicach nawet znikło zupełnie (aczkolwiek z drugiej strony słyszy się nieraz skargi na znaczne zmniejszenie zarobków). Ogół jest zadowolony z poprawy gospodarczej, z tego, że przeważna część Niemców, choć zarabia mało, a więc musiała ograniczyć swe potrzeby, jednak nie jest pracy i zarobku pozbawiona.

Gdy się ta poprawa załame (jest ona — przynajmniej w pewnym stopniu — sztuczną i wywołaną gorączkowymi zbrojeniami, przejadaniem nagromadzonych kapitałów itd.), może nastąpić w masach gwałtowny kryzys zaufania do nowej władzy. Mimo to, nie widzę sił w kraju, poza siłami, które ewentualnie mogą tkwić w samym aparacie państwowym, względnie w kaście rządzącej, któreby mogły wówczas niezadowolone mas zdyktować dla siebie.

To też sądzę, że hitleryzm jest w Niemczech zjawiskiem trwałym. Jedno z dwojga: albo (co jest prawdopodobniejsze) będzie się on, tak jak teraz, opierał na zaufaniu mas, którym dał po klęsce lat 1914—1918 nowy kościół moralny, nową ideologię narodową, nową wiarę w wielkość i misję dziejową swego narodu. Albo, gdyby mu tego zaufania mas chwilowo zabrakło, będzie się umiał przez czas dłuższy bez niego się obyć i trwać, utrzymując się przy władzy siłą.

Tak czy owak, musimy się liczyć z hitleryzmem, jako trwale ustanowionym u naszego sąsiada, wewnętrznym porządkiem.

XIII.

Czy hitleryzm wzmacnia Niemcy? — Pierwiastki materialistyczne. — Co z niemiecką demoralizacją? — Katolicyzm. — Czy wzór dla nas? — Niebezpieczeństwa dla Polski. — Hitler: prokurator walki z komunizmem. — Tendencje staropruskie. — Czy fronda? — Wnioski.

Zastanawiając się nad zagadnieniem hitleryzmu — człowiek zadaje sobie przedewszystkiem pytanie: czy i o ile wzmacnia on Niemcy.

Że wzmacnia on je doraźnie — na najbliższe lata, nawet na okres całego pokolenia, — to nie ulega najmniejszej wątpliwości. Postawił on tamę rozrostowi pierwiastków czerwonych (socjalizmu i komunizmu), które zaczęły już mocno Niemcom powojennym zagrażać. Dał on narodowi nową, żywą i żywotną, a szczerze narodową ideę polityczną, która zastąpiła skompromitowaną i przeżyta ideę federacji niemieckich dynastji. Gdyby nie hitleryzm — Niemcy byłyby dziś conajmniej w impasie takim, jak Francja, czy Anglia, a być może w kompletnym upadku, lub rozkładzie rewolucyjnym.

Ale czy buduje on trwałą wielkość Niemiec? Czy przetwarza on Niemcy w ten sposób, by dać im duchowy kościół na szereg pokoleń naprzód?

Wiele się nad tem zagadnieniem zastanawiałem.

(Dalszy ciąg nastąpi).

Dział wnętrz obejmować będzie ogromną wystawę mebli, bodajże największą, jaką Poznań widział, od nowoczesnych malowanych i szlifowanych mebli w kilkudziesięciu odcieniach aż do najdroższych Chippendale'ów i Hepplewhite'ów. Ujrzymy wzorowe urządzenia mieszkań 3, 2 i 1 pokojowych z kuchniami i łazienkami w kilku odmianach, co niewątpliwie stanowić będzie ogromną atrakcję wystawy, że konkurować tu będzie celowości urządzenia z jego pięknem w połączeniu ze zdobnictwem, oświetleniem, dywanami itp. Dalej w dziale tym ujrzymy to wszystko, co stanowi wnętrze mieszkania, a więc ubranie ścian i okien, tekstylja używane we wnętrzach zarówno na pokrycie mebli jak i firanki, dywany, kotary, bieliznę pościelową, stołową itd. Poza tem ceramikę gospodarstwa domowego, urządzenia kuchni, łazienek, oświetlenie mieszkań, wreszcie te wszystkie przedmioty, jakie ożywiają nasze mieszkanie, jak instrumenty muzyczne i radio. Dział radiowy szczególnie zainteresuje zwiedzających ze względu na wystawienie modeli 1937 r., które stanowią rewelację jakości i cen, szczególnie przy teraźniejszych metodach spłat, które istotnie udostępniają najszerszym warstwom posiadanie aparatów wysokiej klasy.

Wystawa mieścić się będzie w 6 halach od ul. Bukowskiej wzdłuż ul. Focha, zajmując przestrzeń około 16.000 mkw.

Otwarcie Wystawy nastąpi w dniu 4 października, a czysty zysk z wystawy przeznaczony będzie na zatrudnienie bezrobotnych.

Osiem milionów braci poza granicami Ojczyzny, to fakt dla którego narod obojętny być nie może.

36-ta Loteria Państwowa

(Nienrzedowa)

CIĄGNIENIE TRZECIE

50.000 zł na nr. 133927.
25.000 zł na nr. 126692.
20.000 zł na nr. 57729.
Po 10.000 zł na nr. 13726 82855 98641 126444.
Po 5.000 zł na nr. 57116 92032 129020 132485.
Po 2.000 zł na nr. 9925 9847 29416 34610 34638 35969 36243 66347 70661 82876 84388 92156 95541 133532 137506 150926 151763 173779 172311 191298 193837 191028.
Po 1.000 zł na nr. 3626 13104 30034 36796 35877 40605 44377 54387 62809 74251 76616 89693 96103 99956 133394 138374 143273 153847 161723 161648 178533 138271 192591.

Szczeście sprzyja!

Kolekturze ZYGARŁOWSKIEGO

Poznań, 27 Grudnia 12

Badajcie pilnie tabelki.

Wygrane wypłaca się natychmiast.

ng 17315/6

Po 200 zł na nr.:

293 578 640 43 935 1005 278 872 77 80 2323 99 425 59 536 936 3000 25 123 431 564 643 715 824 78 4043 250 316 593 718 39 70 980 5136 204 64 303 566 734 6079 214 325 682 7204 462 572 848 8073 207 514 632 9553 755 918 755 918 45 10282 472 504 604 99 890 11232 480 640 756 12257 816 51 91 635 868 971 13014 564 15102 82 561 844 16165 469 607 802 12 17269 344 519 620 753 916 18004 255 370 403 590 609 770 19218 34 467 561 669 781 87 20034 63 514 84 646 756 65 21007 372 22867 23117 519 76 24055 210 403 595 25168 72 293 398 615 26078 247 74 531 27105 671 734 51 23040 149 98 277 802 919 29174 30376 79 88 446 31209 319 36 405 506 896 32147 390 64 67 78 569 765 818 84 33039 198 381 625 42 728 996 34170 881 35439 568 849 36606.
33021 399 648 58 904 39054 132 549 714 94 40123 510 894 985 41480 874 42133 358 554 43239 494 44266 520 57 72 653 888 45089 395 524 904 46410 33 503 654 94 43042 238 330 40 649 956 49161 94 50013 215 531 673 51240 417 576 866 52137 205 937 53064 195 214 662 888 5258 397 684 981 92 55036 93 149 59 766 56079 257 400 739 78 869 905 57096 347 952 58031 103 743 833 59298 323 639 858 923 60150 72 474 526 80 646 791 61319 565 98 776 987 62223 11 363 572 963 63069 383 802 91 64590 653 972 65051 151 398 664 75 966 66599 656 767

WIELE WYGRANYCH PADA w kol. Dzierżanowskiego GNIEZNO, Chrobrego 2

Tg 1522

67040 62 161 352 693 63335 90 69030 162 413 29 651 701 70169 371 479 502 21 29 88 709 841 956 71023 69 154 290 334 490 567 665 717 65 903 69 72033 107 259 64 84 439 519 73008 56 858 940 69 74321 568 75084 363 950 54 86 85.
76411 935 77083 132 289 411 583 768 985 79271 403 553 853 80225 696 783 870 85 96 81136 71 206 401 581 603 732 939 79 82049 83008 67 173 541 84463 698 85044 72 262 767 806 903 87011 17 150 225 622 915 88053 51 535 804 89109 458 631 948 90648 702 63 996 91697 778 92052 93355 873 94074 213 305 75 522 621 820 95435 607 871 927 96073 879 97506 891 98112 207 490 537 99204 12 360 93 653 97 682 100101 49 202 341 446 53 779 101034 134 287 93 692 102001 119 261 353 529 664 103113 316 419 523 618 781 875 903 103110 362 498 105200 85 923 106059 164 319 405 43 812 909 107131 260 327 74 507 740 145 551 108103 706 93 992 12079 442 572 710 119081 143 347 446 703 98 853 974.
114098 587 115667 116094 110 32 256 352 723 42 846 117093 131 46 588 633 760 64 118485 528 636 782 888 119476 86 506 59 120156 348 441 743 71 871 121217 326 423 814 122393 459 123592 917 124558 88 606 91 715 958 59 125239 72 460 832 126054 164 325 56 694 901 54 127312 599 628 762 857 929 128177 469 559 866 129345 551 600 942 150022 119 43 279 131150 163 426 572647 132230 643 88 893 133923 134295 418 76 708 135538 699

775 136065 216 552 137417 673 138033 285 584 963 139042 167 458 684 140117 733 80 87 141093 123 408 142160 576 997 143429 53 600 701 850 144112 48 93 456 742 145110 76 97 475 732 146217 655 936 77 147005 67 242 510 767 929 148057 249 303 470 149075 165 163 491 551 55 935 70 150019 154 233 603 151101 282 583 687 92.
152008 43 428 552 642 722 64 857 153379 710 154212 362 401 806 155638 830 156823 25 75 830 991 157274 457 585 606 706 990 158081 757 159163 342 51 952 160087 252 67 850 161179 421 666 786 162255 320 643 72 99 163034 271 318 25 471 819 164127 472 165179 254 80 367 606 801 166029 212 330 518 75 698 848 914 167115 386 168097 271 453 989 169355 61 405 670 739 170171 84 211 45 576 630 295 529 729 819 174281 548 619 707 17 848 175056 247 54 967 171313 58 76 965 172487 520 647 773 958 173091 159 259 577 814 920 178126 213 85 377 595 831 179439 622 758 715 970 176043 75 131 54 332 469 77 70 507 760 177146 874 180025 819 405 32 85 736 882 181637 97 799 182161 653 935 183043 332 93 466 931 184152 249 470 534 902 185262 942 186250 852 70 187214 91 364 188133 730 876 189148 436 558 807 65 87.
190434 66 191763 192103 97 517 847 193003 117 370 465 194547 817.

W szóstym dniu ciągnięcia 4-ej klasy wygrane padły na numery następujące:

100.000 zł na nr. 194977.
10.000 zł na nr. 78672.
Po 5.000 zł na nr. 93625 95227 156555 166812.
Po 2.000 zł na nr. 12656 19098 34839 50001 101774 177037.

Po 1.000 zł na nr. 7046 7280 11092 14286 17557 23433 41239 5047 53244 55309 55373 57689 60112 69330 71648 87423 94061 102826 110846 117073 117532 146077 147738 162872 164550 167149 170146 172271 172877 174247.

Nasze szczęśliwe losy
są jeszcze do nabycia

Kolektura Juliana Langer

w Warszawie

oddział w Poznaniu

ul. Sew. Mielżyńskiego 21.

Ciągnięcie IV. kl. rozpoczęło się
9 i trwa 28września.

ng 16 963

Po 200 zł na nr.:

22 97 226 341 408 18 56 537 38 663 915 39 81 1044 69 165 214 71 322 94 447 58 69 621 712 33 71 883 2024 64 126 94 390 742 872 974 3054 125 507 20 803 54 979 4068 87 116 40 54 83 235 312 26 36 71 454 569 635 714 90 896 989 5103 14 83 307 32 56 67 428 674 616 23 949 6399 511 16 69 677 855 977 7028 146 93 250 328 62 544 640 50 893 929 97 8096 276 315 18 478 523 828 35 9018 263 333 798 823 63 10151 246 333 826 99 11036 61 127 204 47 94 315 72 426 56 571 801 947 89 12237 90 551 56 92 619 44 882 13024 84 119 67 351 810 947 14004 29 74 188 303 58 443 84 582 684 92 817 75 15119 458 555 84 673 91 732 16044 96 158 283 513 63 677 701 842 974 17013 183 237 338 665 713 32 84 18114 40 265 494 521 612 16 67 714 934 19155 261 71 88 300 23 436 92 526 80 637 93 780 20217 720 41 80 834 21023 50 58 162 80 386 480 681 83 96 861 919 23 22204 42 311 50 61 417 72 63 837 988 23038 41 73 478 529 48 86 780 90 91 823 957 82 24256 78 457 507 8 631 65 67 738 823 40 974 83 84 25037 138 323 63 503 45 773 820 925 53 26125 237 476 656 65 821 27065 209 21 348 438 80 705 26 953 83 28043 79 83 383 496 694 707 29066 131 47 76 205 84 414 49 581 724 44 58 90 821 55 64 983 30041 64 197 286 670 73 910 15 50 59 76 31041 52 317 433 510 638 848 980 32047 441 70 738 33048 319 75 480 599 618 707 840 908 34013 48 172 302 525 60 775 922 92 35067 400 69 699 36020 76 87 91 135 223 320 436 553 96 610 700 60 802 85 99 908 84 91 370047 154 62 396 800 16.
38075 143 219 524 557 803 86 920 39016 157 229 84 410 74 695 97 750 57 40009 31 62 333 516 927 41036 73 98 178 339 94 97 664 80 926 42544 683 93 43075 89 124 214 64 857 76 159 716 26 64 995 44053 199 391 428 544 719 878 936 45114 208 482 540 95 634 66 84 728 56 63 835 71 982 46033 55 114 82 215 344 533 51 605 35 41 863 907 8 17 74 47103 60 295 98 374 515 82 48014 17 358 78 541 639 819 907 79 49016 20 168 240 398 400 36 726 69 898 961 80 50223 29 328 566 880 51091 395 521 62 649 52034 167 87 319 20 36 65 415 22 682 751 59 98 894 953 63 76 53102 365 92 490 99 716 57 996 54302 64 84 405 625 71 863 984 55030 146 68 262 320 58 447 673 77 861 62 74 77 5604 57006 83 361 75 507 655 63 99 734 814 903 58098 158 76 94 224 94 321 563 85 610 77 83 723 28 53 85 849 956 59243 319 34 39 55 60069 382 459 621 50 878 934 61065 305 707 62035 106 574 94 693 708 39 63019 72 77 219 64 334 507 75 87 708 45 841 97 927 38 64012 23 128 44 887 488 501 61 687 773 975 89 65070 93 165 319 810 66043 170 204 335 66 911 58 88 671196 258 82 475 93 544 56 717 53 68032 45 67 229 303 64 496 693 701 69197 236 341 417 36 632 47 794 813 452 70072 122 297 347 803 71017 108 18 249 373 452 531 646 848 963 72055 72 118 260 320 919 73609 140 41 81 250 70 643 65 748 802 54 74072 79 166 306 518 602 62 91 807 42 55 924 75144 55 62 263 483 571 630 722 839 50 900 42.

ANTONI KĘDZIORA KOLEKTOR, Poznań, Sieroca 5/6

Tylko kilka szczęśliwych cięwartek

IV klasy można jeszcze nabyć:

zg 14 285

114181 229 60 346 68 406 854 50 929 44 115064 661 72 74 732 943 97 116020 108 31 597 607 826 905 12 54 35 117065 168 201 379 460 529 42 625 57 60 118036 47 379 83 602 45 758 970 94 119045 73 164 409 579 80 726 902 11 120046 54 71 262 527 685 732 856 920 121026 395 483 622 714 808 122108 295 305 44 478 521 606 725 800 9 123251 343 587 641 934 124004 33 39 57 205 625 125135 93 210 417 33 590 611 59 820 92 901 29 30 126555 674 764 859 911 27 70 127027 93 229 459 621 22 713 826 965 128190 96 540 726 954 129112 46 95 326 37 57 88 429 756 99 871 951 130073 74 270 92 616 37 59 93 826 88 131048 181 283 369 482 576 690 814 35 960 132434 536 626 57 848 89 957 133067 140 78 223 92 314 536 625 76 733 61 811 912 69 134344 405 506 794 135039 115 31 319 82 415 37 71 531 60 136177 86 443 507 50 646 759 933 137329 38 548 802 89 138009 15 71 102 44 493 97 502 3 643 77 81 7 911 139254 70 427 501 12 75 737 140017 362 402 582 790 948 62 141028 129 206 75 425 625 71 751 80 946 142003 18233 332 68 78 759 84 857 143160 89 444 85 590 653 780 810 64 144178 206 57 77 408 13 36 625 857 64 931 49 76 145160 77 200 70 437 73 759 939 146151 225 324 62 717 999 147064 279 352 879 916 148042 50 72 10 472 81 869 906 149061 124 68 343 79 91 624 754 831 34 150074 112 548 151008 71 97 169 214 334 470 505 671.

152014 221 28 54 56 336 464 509 58 812 153053

Powitania powracających żołnierzy

Oddziały pułków poznańskich witane owacyjnie na ulicach Grodu Przemysława.

W Warszawie

Warszawa. (Tel. wł.) We wtorek w południe Warszawa powitała wracające z manewrów oddziały wojskowe.

Wojsko przybyło od strony Pragi przez most Poniatowskiego i przeszło Nowym Światem na plac Piłsudskiego.

Na placu przemówienie powitalne wygłosił tymczasowy prezydent miasta Starzyński a odpowiadał w imieniu powracających pułków i oddziałów pułkownik Trzaska-Durski. Po ukończonej uroczystości powitalnej ze samochodu wydawano wszystkim żołnierzom paczki z żywnością i piwo. Następnie oddziały odmaszerowały wśród okrzyków i wiewiórek do koszar na zasłużony wypoczynek.

Wśród witających znajdowały się również korporacje akademickie, które w czasie przemarszu rzucały okrzyki: „Niech żyje wojsko!” oraz „Precz z zabójcami sierżanta Bujaka!” (w)

W Tczewie

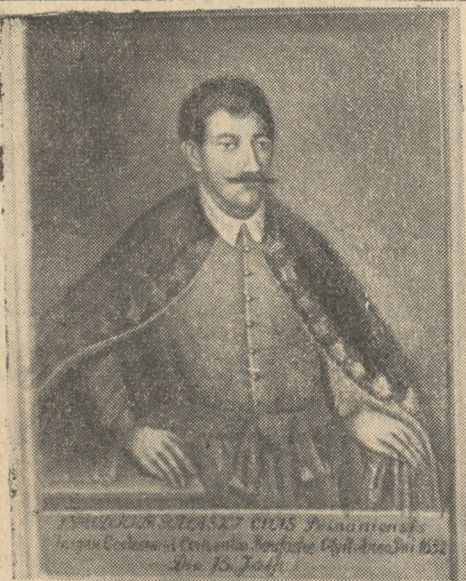
Tczew. (Tel. wł.) We wczorajszy wtorek przed gmachem poczty w obecności kilkutyśięcznego tłumu burmistrz m. Tczewa mgr. Jagalski w otoczeniu przedstawicieli władz powitał powracające z manewrów letnich wojsko. Burmistrz p. Jagalski wznosił okrzyk na cześć Armii Narodowej. Publiczność zasypała żołnierzy kwiatami. (at.)

W Toruniu

Toruń. (Tel. wł.) We wtorek w godzinach południowych, nastąpił powrót z manewrów 63 pułku piechoty, zwanego „dziećmi toruńskimi”. Powitanie pułku miało charakter manifestacyjny. Na placu Teatralnym zgromadziły się tysiączne rzesze, przedstawiciele władz z gen. Thomme na czele, liczne delegacje organizacji oraz młodzież szkolna.

Do powracających żołnierzy przemówił prez. Raszeja, poczem krótkie przemówienia wygłosili delegaci Białego Krzyża i Zw. Oficerów Rezerwy.

Przechodzący ulicami miasta pułk zasypało kwiatami, a licznie zgromadzona publiczność manifestowała na cześć armii. Toruń poraz pierwszy od 1920 r. był świadkiem tak gorącej owacji na cześć wojska. (z)

Ciekawie odkrycie we farze

Stary portret mieszczańca poznańskiego Melchjora Balaskiego, znaleziony na strychu fary poznańskiej. Obraz ten pochodzi z dawnej kolegiaty (patrz: „Z niwy regionalnej” w nr. 425 „Kurjera Poznańskiego”). Odnowiono go w pracowni artystycznej St. Durzyńskiego w Poznaniu.

W Łodzi

Łódź. (Tel. wł.) Powracającym z manewrów pułkom garnizonu łódzkiego, Stronnictwo Narodowe zgotowało żywiołową i serdeczną owację. W gminie Chojny pod Łodzią zebrały się liczne rzesze narodowców z ośmioma sztandarami, członkami zarządu okręgowego, z kpt. rez. Grzegorzakiem na czele, kierownikami kół itd. Powracających żołnierzy witano okrzykami: „Niech żyje armia narodowa!”, „Niech żyje Polska Narodowa!”. Idące wojsko obrzucano kwiatami a ponadto

Równie serdecznie i licznie jak dowódcę dywizji, obrzucano kwiatami prostego artylerzystę.

żołnierze obdarowani zostali papierosami, owocami itd.

Między rozentuzjasmowanym tłumem a powracającym wojskiem nawiązał się bardzo serdeczny kontakt, wyrażający się w okrzykach: „Armia z Narodem — Naród z armią!”

Miasto Łódź przygotowało się bardzo uroczysto na przywitanie pułków

łódzkich. Ulice, które miało przechodzić wojsko, były udekorowane flagami narodowymi. Punktualnie o godzinie 4 popołudniu wojsko wkroczyło do miasta od strony Rzgowa. Przy Rogatce pod transparentem z napisem: „Witajcie żołnierze!” powracające wojsko powitał tymczasowy wiceprezydent miasta.

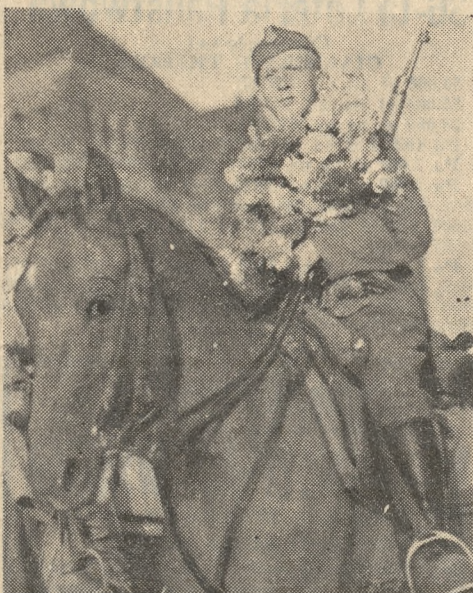
Wśród ogromnego entuzjazmu nagromadziły się liczne rzesze publiczności. W powodzi kwiatów wojsko pomaszzerowało w kierunku placu Reymonta, poczem ul. Piotrkowską przed starostwo. Na ul. Piotrkowskiej odbyła się defilada. Defiladę powracających wojsk przyjął dowódca O. K. IV generał Langner, w asyście władz państwowych i samorządowych. Po defiladzie pułki łódzkie, witane przez przeszło 200 tysięczny tłum łódzian, oddaliły się w kierunku placu Wolności, poczem ul. 11 listopada na uroczysty wypoczynek. Rzecz charakterystyczna, że ulice miasta, zwykle zasypane w tym czasie, w czasie powitania wojska oczyściły się z nich zupełnie.

W Wilnie

Wilno. (PAT.) Powracające z ćwiczeń oddziały wojska od godz. 7-ej rano przeciągały przez miasto w polowych formacjach. Miasto przybrane było flagami na powitanie wojska. Przechodzące oddziały ludność zarzucała kwiatami.

W Gnieźnie

Gniezno. (Tel. wł.) Garnizon gnieźnieński na czele z dowódcą dywizji, płk. Kamskim, wkroczył dziś o godz. 10 do grodu Lecha. Ulice, które kroczyło wojsko, były bogato udekorowane w sztandary narodowe.

Ostatni przyjaciel Mata Hari

Rozstrzelany jako mnich w hiszpańskiej wojnie domowej

Wojna domowa w Hiszpanii przypomniała znów opinii publicznej zapomnianą już prawie a tak głośną swego czasu tancerkę Mata Hari, która w czasie wojny światowej stracona została w Paryżu za szpiegostwo na rzecz Niemiec. Jak całe życie tej kobiety, tak i ten epizod nie pozostawiony jest tragicznej romantyczności. W tych dniach donosiły pisma zagraiczne, że banda „Budzącego się świtu” ewakuowała klasztor Kartuzjanów w pobliżu Barcelony. Mnisi zostali rozstrzelani. Między nimi znajdował się także niejaki brat Ricardo, za którym to nazwiskiem krył się ostatni przyjaciel tancerki Mata Hari. Oto jego historia:

Pierre de Mortisac odziedziczył po swych rodzicach wielki majątek i mógł być dość swobodnie zaspokajać swoje zachcianki. Aż raz pewnego poznał w Paryżu Mata Hari i zakochał się w niej bez pamięci. Tancerka go odpałiła, lecz kiedy po raz drugi zobaczył ją w San Sebastian, nie było dla niego już żadnego ratunku.

Tymczasem Mata Hari zasądzona została na śmierć. Pierre de Mortisac spieszył do Paryża i poruszył wszelkie sprężyny, by ocalić rzekomo niewinnie zasądzoną. Zwodono go, zapewniano, że egzekucja będzie maskowana i że Mata Hari nie będzie rozstrzelana, a następnie dopomógł jej się do ucieczki przez granicę hiszpańską. Mortisac wierzył w zapewnienia i rzekomo dawał coraz to nowe czeki na przekupienie dozorców więziennych i oficera egzekucyjnego.

Kiedy zaś dowiedział się o wykonanej egzekucji, załamał się całkowicie, sprzedał swoje posiadłości i wstąpił do klasztoru Kartuzjanów.

Mijały lata... Gdy wybuchła wojna domowa w Hiszpanii, nawet komuniści eszchedzali klasztor Kartuzjanów, o których było wiadomo, że nie posiadają, że nie rozmawiają między sobą i że śpią w trumnach. Aż raz pewnego ktoś puścił plotkę, że w klasztorze znajduje się skład broni. Banda czerwonych wpadła do klasztoru i aresztowała mnichów w chwili, kiedy o północy słuchali mszy św. Broni nie znaleziono, a mnisi nie dawali odpowiedzi, ponieważ obowiązywał ich ślub milczenia. Milczenie ich wszelako tłumaczono jako opór i dowód usposobienia reakcyjnego. Skazano ich na śmierć. Dwóch tylko, co do których stwierdzono, że są obcokrajowcami, oszczędzono. Od nich rzekomo dowiedział się, że między straconymi znajdował się także Pierre de Mortisac, brat Ricardo. W. i P.

Dobry interes

— Panie radco! Mogę panu zaproponować świetny interes, na którym pan radca może zarobić z łatwością sto tysięcy marek.

— No, to rzadka okazja. Proszę, mów pan o co chodzi!

— Pan radca zamierza dać córce 200.000 w posagu — ja zgodzę się na sto tysięcy. („Jugend”).

Wspaniały okaz głowy kapusty, ważący 9½ kg. Jest zatem z czego się cieszyć.

Drzewa, które gwizdzą i żarzą się

Wyspą znaną z bogactwa i oryginalności swej flory jest Jamajka. Rośnie tam szereg osobliwych roślin, które stanowią przedmiot zdumienia turystów. Ostatnio botanicy odkryli na terenie Jamajki drzewo „gwizdzące”. Drzewo to wydaje lekki dźwięk, podobny do głosu ptaka, kiedy najłżejszy wiaterek muśnie jego gałęzie. Ponadto w czasie ciemnych nocy widoczne są z daleka czarodziejskie drzewa żarzące się, których kora posiada właściwości fosforyzujące. Na Jamajce rośnie również drzewo, zwane „drzewem masłowem”, gdyż żywica jego bardzo podobna jest do masła. Najslawniejszym jednak drzewem Jamajki jest „drzewo krwawiące”, którego sok ma ciemno czerwone zabarwienie i które otaczane jest przez tubylców specjalnym kultem, ponieważ według legendy drzewo to „krwawi” w niektóre dni w roku.

Środek na pijaństwo

W wielu gminach w Wyrtembergii zastosowano nową i ciekawą metodę zwalczania opilstwa.

W razie schwywania obywatela na pijaństwie, następnego dnia nazwisko jego i podobizna w stanie pijanym widnieje na tablicy przed domem gminnym.

Jeżeli pijak się potem nie poprawi, zastosowuje się wobec niego karę banicji wprawdzie nie z kraju, ale z wszystkich knajp okręgu. Wyszynki tej i innych miejscowości otrzymują zawiadomienie, iż takiemu a takiemu osobnikowi nie wolno pod ciężką karą podać wódki. Metoda ta okazała się podobno zjawieną w skutkach, mimo, że żywo protestowali przeciw niej szynkarze i oczywiście pijacy. (henry)

List z obczyzny

na „Dzień Opieki” 20 września 1936 r.

Woodbridge, N. Y. U. S. A.
Przejęte głęboką wdzięcznością, składamy najserdeczniejsze dzięki za cenną pamięć w przesłaniu życzeń, opłatków z choinką, broszur, obrazków Królowej Jadwigi i dedyk. J. Em. Najprzewielebniejszego Księdza Kardynała Prymasa. Jedną i drugą przesyłkę otrzymaliśmy w całości.

Po otworzeniu przesyłek, które były wielką niespodzianką, byliśmy do głębi wzruszeni szlachetną miłością, z jaką Dostojny Zarząd Stowarzyszenia odnosi się do uchodźców, jak sercem troskliwej matki odszukuje rozproszone dzieci i śpieszy do nich ze symbolem miłości i jedności, chcąc tem samem zaznaczyć, że o ich dobro duchowe się troszczy, że pragnie, by duch ich zawracał tam, gdzie spoczywają prochy ich dziadów, gdzie wzniosłe mogiły i liczne pomniki wołają, znaj, kochaj i nie wstydź się Ojczyzny.

Dzielać się tym polskim opłatkiem, wyuczaliśmy i podkreślili istotną łączność z Ukochanymi Rodakami, że częstochki te pobłogosławiły i dotknęły dłońmi J. Em. Najprzewielebniejszego Ks. Kardynała Prymasa, że pochodzą z pól ojczystych, zebrane znojną ręką polskiego rolnika.

A choć tutejsza ziemia czy inne kraje piękne i bogate, to jednak serce uchodźca piękność Ojczyzny nad nie przenosi, za nią tęskni, ceni ją i kocha.

Ponawiając najgłębszą wdzięczność, życzymy, by „Opieka Polska nad Rodakami na Obczyźnie” dotarła do wszystkich zakątków „Głobu” gdzie tętni serce polskie, by każdy Polak czuł się wielkim, bo wielki Naród nad nim czuwa i o jego dobro się troszczy.

Łączymy wyrazy wysokiej czci i poważania wdzięczne w Chrystusie
Siostry Służebniczki N. M. P.

Z powyższych słów bije gwałtowna niepołamana chęć wyłania swoich myśli i uczuć najłżejszych. Takich listów posiada „Opieka” tysiące. Stanowią one doskonały przegląd emigracyjnych trosk, potrzeb i nastroszeń. One są tym doskonałym przewodnikiem po trudnej i skomplikowanej pracy akcji opiekuńczej, jaką prowadzi Stowarzyszenie „Opieka Polska nad Rodakami na Obczyźnie”.

SPORT

Prasa niemiecka o spotkaniu Polska — Niemcy

Niemieckie koła sportowe z dużym napięciem oczekiwały wyniku spotkania piłkarskiego Polska — Niemcy, tem bardziej, że po olimpiadzie oczekiwano od drużyny niemieckiej rehabilitacji za porażki olimpijskie. Aczkolwiek drużynę polską uważano za miarodajnych kołach Rzeszy zawsze za groźnego przeciwnika, powodów do optymistycznych rozważań prasy niemieckiej dostarczyły poprzednie zwycięstwa Niemiec nad Polską oraz ostatnia, wysoka przegrana polskiej reprezentacji z Jugosławią. To też obecnie po meczu w Warszawie prasa niemiecka jest wyraźnie niezadowolona ze swej drużyny. Wszystkie jednak dzienniki przyznają, że wynik 1:1 odpowiada istotnemu stosunkowi sił.

„Rozczarowanie w Warszawie” — pisze specjalny wysłannik „Westphälische Landeszeitung” Hans Saalbach. „Po słabej walce jedenastka niemiecka — pisze dziennik — wywalczyła z Polską remis i to z pewnością dozą szczęścia”. Wynik ten oczywiście nie odpowiada nadziejom niemieckim, zwłaszcza wobec wysokiej przegranej Polski w Białogrodzie, jest natomiast dużym sukcesem polskiego sportu piłkarskiego. Korespondent „Westphälische Landeszeitung” jest tak dalece rozczarowany wynikiem niedzielnej, że spotkanie to nazywa „spotkaniem międzynarodowym na niskim poziomie”. Dalej korespondent uważa, że organizacja zawodów była niedostateczna, a umieszczenie przedstawicieli prasy niemieckiej w bloku miejsce nienumerowanych nazywa wielkim nietaktem. Zdaniem korespondenta, również publiczność polska wykazała „niewyrobienie sportowe”, chociaż na innym miejscu przyznaje, że „spotkanie odbyło się w atmosferze przyjaźni i że publiczność polska witała serdecznie drużynę niemiecką”.

Stanowisko korespondenta tego dziennika nie pokrywa się bynajmniej z wrażeniami wszystkich innych dzienników niemieckich. Wynik 1:1, pisze „Nachtausgabe”, potwierdza że sukces Polaków w turnieju olimpijskim, nie był przypadkowy. Spotkanie niedzielne stało technicznie dużo wyższe, niż ostatnie spotkanie Polska — Niemcy w Wrocławiu. W czasie walki, pisze dziennik, nie powstało nawet najmniejszego niezadowolenia.

Wszystkie dzienniki berlińskie poświęcają meczowi bardzo dużo miejsca, głosząc m. in. w widocznych tytułach:

„Remis po wyrównanej walce — entuzjastycznie 40 tysięcy widzów” („Berliner Boersen Zeitung”), „11-tka niemiecka wywalczyła z Polską tylko remis” („Berliner

Tageblatt”), „Wyrównana walka” (oficjalny „Voelksischer Beobachter”), „Polska nie spodziewanie silna, nowo zestawiona drużyna niemiecka osiągnęła w Warszawie przeciwko najsilniejszej reprezentacji polskiej honorowy remis” („Angriff”). „Jedenastka niemiecka znalazła godnego przeciwnika” („Lokal Anzeiger”) — „W czwartym spotkaniu wystarczyło tylko 1:1” („Deutsche Allg. Ztg.”).

Specjalny korespondent „Frankfurter Zeitung” stwierdza, że „publiczność polska, pomimo pełnego temperamentu uznania dla własnej drużyny, zachowywała się bardzo poprawnie. Spotkanie stało pod znakiem najszczerzej przyjaźni sportowej”. Zdaniem dziennika, reprezentacja polska grała w pierwszej połowie z wyraźnym pechem, nie mogła bowiem zdobyć bramki. Korespondent stwierdza dalej, iż zwyciężyć 11-tkę polską na własnym boisku byłoby bardzo ciężko, należy ona bowiem pod względem technicznym i taktycznym do czołowych drużyn piłkarskich na kontynencie, czego nie może zmienić nieszczęśliwa porażka z Jugosławią.

„Polska jednak silnym przeciwnikiem” — „11-tka niemiecka osiąga tylko 1:1” — stwierdza korespondent „B. Z. am Mittag”. Widok stadionu — pisze dziennik — był imponujący. Publiczność mimo entuzjizmu nigdy nie zachowała się niesportowo i była sprawiedliwa. Atak austriacki nie potrafiłby przeprowadzić dokładniejszych kombinacji. Polacy grali przynajmniej tak dobrze, jak podczas turnieju olimpijskiego. Również zdaniem korespondenta „B. Z. am Mittag”, remis 1:1 jest dla Niemców pochylny. „Polska zrehabilitowała się — kończy dziennik — i udowodniła, że wysoka przegrana w Białogrodzie nie odpowiada jej istotnej formie”.

Wszystkie dzienniki zgodnie stwierdzają, że najlepiej w obu drużynach grali obrońcy. Z graczy polskich na czoło drużyny wysunął się Wodarczyk, z drużyny niemieckiej — Hohman. Również co do sędziego Szweda Ekloffa prasa niemiecka stwierdza, że kierował on meczem bez zarzutu, poprawnie i sprawiedliwie.

Wobec remisu niemieckiej drużyny piłkarskiej w Warszawie, zwycięstwo Niemców w wyścigu kolarskim Berlin — Warszawa zeszło zupełnie na dalszy plan.

Spotkanie z Niemcami zgromadziło na stadionie w Warszawie 35.300 widzów za biletami. Dochód brutto wyniósł podobno 81 tysięcy złotych, czysty zysk około 59.000 złotych.

Kto zwycięży?

Zainteresowanie zawodami Polska — Belgia i Polska — Węgry jest w Warszawie bardzo duże. W kołach sportowych robi się obliczenia, omawia szanse.

Z Belgami jak wiadomo, walczyliśmy trzy razy, wygrywając wszystkie trzy spotkania. W roku 1931 w Brukseli wygrali Polacy w stosunku 38:28, w roku 1933 w Warszawie wygraliśmy w stosunku 65:50, oraz w roku ubiegłym w Brukseli 77:64.

Wręcz odwrotne wyniki osiągalni z Węgrami, z którymi przegraliśmy wszystkie dotychczas rozegrane spotkania, a

mianowicie: w roku 1929 w Budapeszcie 27:51, w roku 1931 w Chorzowie 25:51, w r. 1932 w Budapeszcie 32:50, w r. 1933 w Chorzowie 34:47, oraz w r. 1935 w Budapeszcie 58:77.

Tabela rekordów Polski, Węgry i Belgii przedstawia się następująco:

100 m — Polska 10.7, Belgia 10.7, Węgry 10.4
200 m — P. 22.0, B. 22.0, W. 21.00
400 m — P. 48.8, B. 49.7, W. 48.4
800 m — P. 1:51.6, B. 1:54.4, W. 1:52.0
1500 m — P. 3:54.0, B. 3:55.6, W. 3:52.6
5000 m — P. 14:33.4, B. 15:00.6, W. 14:55.4
110 m pł. — P. 15.4, B. 15.5, W. 14.8

400 m pł. — P. 52.4, B. 53.5, W. 53.2.
Skok w dal — P. 7.38, B. 7.41, W. 7.49.
Skok w wyż — P. 1.96, B. 1.86, W. 1.96.
Skok o tyczce — P. 4.14, B. 3.90, W. 4.03.
Kula — P. 16.05, B. 13.70, W. 15.87.
Dysk — P. 46.20, B. 42.57, W. 50.73.
Oszczep — P. 73.27, B. 61.76, W. 68.23.

Wicemistrzyni olimpijskie w Poznaniu

Walasiewiczówna i Wajsońska, zdobywczynie srebrnych medali na olimpiadzie berlińskiej przybywają z całą pewnością na zawody ogólnopolskie pań, które organizuje POZLA w niedzielę 20 bm. o godz. 11.30 na arenie P. W. K. Obie doskonale zawodniczki startują w sobotę w Warszawie, skąd do Poznania przybywają samolotem. Zapowiedziały również swoje przybycie trzecia nasza doskonała reprezentantka olimpijska Kwaśniewska. Ponadto zapewniony jest przyjazd najlepszych w tej chwili zawodniczek polskich, mianowicie Chrzanowskiej, Mondralówny, Sadowskiej i Dąbrowskiej z Warszawy oraz wszechstronnych Gackowskiej, Gawronskiej, Staruszkiewiczówny i Wiśniewskiej z Pomorza. Z Poznania zaproszono do udziału w zawodach Lubiczównę, siostry Kryżanki, Laubównę, Starczewską, Rewolińską, Lubełską i Hildebrandównę. Poznań będzie więc miał niejako możliwość zobaczenia na starcie nieoficjalnej reprezentacji Polski.

W ramach zawodów Walasiewiczówna zatakuje rekord światowy na 60 m., a wspólnie z Staruszkiewiczówną, Gawronską i Chrzanowską pobiegnie w sztafecie 200 × 100 × 80 × 60, czyli razem 440 m. na rekord światowy. Przeciwnik tej sztafeczki pobiegna dwa kombinowane zespoły zawodniczek Warszawy, Pomorza i Poznania. By umożliwić jak najliczniejszą rzeszom oglądanie tej pięknej imprezy, ceny ustalone popularne.

ODZNAKI emalowane metalowe
Fabryka Wyrobów Metalowych
Poznań, Ratajczaka 17, tel. 30-03
Ng 16 692

Hokej na trawie

Dnia 27 bm. sprowadza Klub Hokejowy „Czarni” do Poznania czołową drużynę Pomorza Danziger Hockey-Club z Gdańska. Rozegrane na wiosnę spotkanie w Gdańsku, zakończyło się po pięknej i obustronnie otwarcie prowadzonej grze nieznaczną porażką Czarnych w stosunku 1:2. Ambitność i znana bojowość Czarnych, którzy na własnym boisku dążyć będą do zwycięstwa, obiecuje bardzo emocjonującą grę. Zawody odbędą się na boisku przy ul. Fr. Ratajczaka w godzinach popołudniowych.

Piłka nożna

Wyniki z niedzieli

O mistrzostwo klasy C. Warta IV — Sokół Mosina 0:2 (0:0), Concordia Mur. Goślina — Stella Zabikowo 3:3 (1:0), Unia II Swarzędz — Sokół II Poznań Jeżyce 5:1 (5:0), Naprzód Poznań — San III w. o. 3:0 z powodu wycofania się Sanu z rozgrywek mistrzowskich.

Zawody towarzyskie. Korona II — Admira I 3:3 (3:2), Polonia Leszno — Sokół Leszno 2:1 (2:0), Victoria Ostrzeszów — Ostrovia II Ostrów 3:2 (2:2), Legia Środa — San 2:4 (1:2), Szamotulski KS. — Sparta Poznań 1:1 (1:0).

W niedzielę o godz. 16 odbędzie się po dłuższej przerwie atrakcyjne zawody piłkarskie o mistrzostwo ligi PZPN. „Warta” wystawia najsilniejszy skład z Gendery na środku ataku i Scherfkiem na pozycji prawego łącznika, oraz Twórcem w obronie. W drużynie „Ślaska” ujrzymy w napadzie najlepszego strzelca reprezentacji olimpijskiej, Goda. Należy się spodziewać interesującej gry. Przedmecz o godz. 14.30 pomiędzy juniorami „Warty” I i „Admiry” I.

Tenis

W związku z naszym stwierdzeniem braku zainteresowania turniejami tenisowymi zwracając nam uwagę z kół naszych Czytelników, że zainteresowanie tenisem jest duże i byłoby jeszcze większe, gdyby nie nadmiernie wysokie ceny wstępu na turnieje. Uwagi niewątpliwie słuszne. Wyrażamy przekonanie, że organizatorzy rozgrywek tenisowych w przyszłości ten moment wezmą pod rozwagę.

KSIAŻKĘ

ROMAN DMOWSKI

PRZYCZYNKI — PRZEMÓWIENIA

zg 499/500

nabyć można we wszystkich księgarniach i adm. „Wielkiej Polski”, św. Marcin 65, tel. 5997

Cena 2 zł 50 gr — Cena 2 zł 50 gr

RADJO

Rozgłośnia Poznańska i radiostłuchacze radjofonizują szkoły powszechne

Koncerty życzeń rozgł. pozn., które od pewnego czasu nadawane są dwa razy w tygodniu, cieszą się ogromnym powodzeniem. To też minimalna opłata, jaką radio za nadawanie płyt pobiera, tworzy w ciągu krótkiego czasu dość pokaźne sumy. Sumy te postanowiono obrócić na zakup radjoodbiorników dla najbiedniejszych szkół powszechnych w Poznaniu. Pierwszą serię odbiorników zakupiono właśnie w tych dniach i zainstalowano. Odbiorniki otrzymało narazie 9 szkół powszechnych, a mianowicie: 7 szkół w Poznaniu (3 i 19 szkoły powsz. na Śródcie, 17 szk. na Winiarach, 18 i 45 na Główniej, 24 i 44 na Górczynie), oraz szkoła powszechna w Strzępinu pow. grodzicki i szkoła powszechna w Prusinowie pod. śremski.

W poniedziałek ubiegły zainstalowano w wymienionych szkołach odbiorniki radiowe, przyczem w XVII. Szkole Powszechnej na Winiarach zainstalowano dodatkowo mikrofon radiowy i dokonano transmisji z uroczystości wręczenia radjoodbiornika dzieciom tej szkoły. — Wokół ofiarowanych odbiorników we wszystkich 9 szkołach powsz. zgromadziło się przeszło 3.000 dzieci, aby wysłuchać audycji dla nich przeznaczonej. Uroczystość w XVII. Szkole powsz. zagrał krótkim przemówieniem dyr. rozgł. pozn. dr. Z. Kosidowski, poczem przemówił inspektor szkolny na m. Poznań dr. Władysław Sperczyński. Przemówienie dziękczynne dla Polskiego Radja wygłosił kierownik szkoły na Winiarach p. prof. Galant, poczem odbyła się część wokalno - artystyczna uroczystości. Złożyły się na nią produkcje chóru szkolnego, oraz deklamacje. Niezwykle miłym punktem programu było także przemówienie ucznia 7 kl. powsz. Dubisza, który w prostych słowach określił stosunek młodzieży do radja.

KOMUNIKATY TEATRALNE

Z Teatru Polskiego

Arcydzieło Stanisława Wyspiańskiego „Wyzwolenie”, które przyjęte zostało przez prasę i publiczność entuzjastycznie, grane będzie tylko do piątku bieżącego tygodnia. W sobotę odbędzie się premiera głośnej i dawno zapowiadanej sztuki „Tessa”, która na wszystkich scenach świata zdobyła wielkie powodzenie.

Z Teatru Nowego

Najprzyjemniej i najweselsiej można spędzić wieczór na przedstawieniu współczesnej komedii J. Krzewińskiego „Pierwszy występ pani premierowej”. Beztroska to komedia, pełna aktualnych docinków, a koncertowo grana przez młody zespół, na czele ze znakomitą parą artystów Relewicz - Ziemińską i M. Downumtem. — Ze względu na zbliżającą się premierę „Pierwszy występ pani premierowej” pozostaje w repertuarze jeszcze tylko kilka dni.

Samochody TATRA

typ 57 4 cyl. zł 7.900
typ 75 4 cyl. zł 11.600
typ Detra 4 cyl. zł 10.300

MOTOCYKLE

Phänomen 2 3/4 K. M

najtańszy w Polsce. Cena tylko zł 730.— Bez prawa jazdy i wolny od podatku (rejestracja jak rower) dwa biegi i światło elektryczne.

OPONY

fabryki: Pirelli, Dunlop, Michelin, Englebert, India, Firestone najtaniej poleca

WUL - GUM

A. KWIATKOWSKI

POZNAN, W. GARBARY 8 Tel. 18-64

Protektownia zjeżdżonych opon. — Wulkanizacja — Akcesoria — Smary — Akumulatory

Pr 5932-33.69

Dom mieszkalny

z restauracją, pow. miejsce Gostyniu na sprzedaż.
Oferty: LUDWIK CZABAJSKI, Buk, Wlkp.
zg 14 276

96 LAT
FUTRA
DOBRY TOWAR
SOLIDNA PRACA
B. SCHULTZ
TEL. 15-13 POZNAŃ
BR. PIERACKIEGO 16.

Elektryczny

aparat do bielenia mąki

z prądnicą i rozdzielaczem gazu, prawie nieużywany, tania do oddania. Zgłoszenia Biuro Ogłoszeń „Par”, Poznań, Aleje Marcinkowskiego 11, pod nr. 38,62.
Pg 6883-38,62

AKWIZYTORA

(sprzedawcę)

na kasy rejestracyjne „National” oraz drugiego na różne maszyny biurowe, najchętniej doświadczonych i mogących się wykazać owocną działalnością przyjmujemy zaraz lub później. Ewent. informacje tel. 28-34 od godz. 8-10 rano a zgłoszenia pisemne Kurjer Poznański ng 17 495.

CZAS ZIMOWY SIĘ ZBLIŻA

JESIENNĄ I ZIMOWĄ GARDEROBĘ

CZYŚCI i FARBUJE

Dr. PROEBSTEL i SKA

FARBIARNIA i CHEM. PRALNIA

ul. Podgórna 10 ul. Dąbrowskiego 12
ul. Strzelecka 1 ul. Ratajczaka 34
Pg 6772/3 37 110/1 ul. Kraszewskiego 14

Okazja!

Pewna egzystencja!

APTEKA

uprzywił. świetnie prosper. z nieruchomości, istniejąca przeszło lat 200, bez konkurencji, w długoletnim posiadaniu, w mieście prowincjonalnym b. dz. pruskiej, wskutek koniecznego przejęcia większego obiektu natychmiast na sprzedaż. Tylko poważni chrześc. refleksanci, szybko decydujący się a posiadający płynnej gotówki około 25.000 zł zechcą zgłosić się pod zg 14 282 do Kurjera Poznańskiego.

Młody zbożowiec

z dobrą praktyką, piszący biegle na maszynie i pragnący rozszerzyć swe wiadomości w branży nasiennej może się zgłosić na stanowisko młodszego pomocnika. Oferty tylko piśmienne przyjmuje

B. Hozakowski, Toruń

Skład i Hodowla Nasion. Skrytka Poczta nr. 1.
dg 2985

FUTRA

*Gotowe i na Miare
poszycia i modernizacje
pod fachowem kierownictwem*

EDMUND RYCHTER

POZNAŃ — FR. RATAJCZAKA 2
WROCŁAWSKA 15 — WROCŁAWSKA 14
OSTRÓW (Wlkp.)

**JAK CIĘ WIDZA
TAK CIĘ PISZA**

Przed czyszczeniem Po czyszczeniu

**Odzież splamioną
i znoszoną
chemicznie czyszczy
i farbuje najlepiej
Barwa - Kalamajski**

Filje we wszystkich
dzielnicach Poznania

68 71/2-36, 21/15

Powiatowa Komunalna Kasa
Oszczędności w Szamotulach
posiada do sprzedania
sześć cylindrowy samochod
marki „Oświęcim-Praga”
(limuzyna pięcioposobowa). Infor-
macje udziela P. K. K. O. co-
dzienne w godzinach od 12—15-ej.
Cena konkurencyjna.
Pg 6877-38,55

**Oświadczam!
"TEN BIOCEL
ODŻYWCZY DLA SKÓRY
JEST CUDOWNY!"**

Dowodzi
że Skóra
może się
odżywiać

Mój kos-
metyk—specja-
lista wtajemniczył
mnie, że Bioceł za-
warty w tym specjalnym
Odżywczym Kremie, jest
otrzymywany ze starannie wy-
branych młodych zwierząt. Przenika
on głęboko do skóry i zaopatruje ją
w tę odżywkę, której ona właśnie po-
trzebuje, by być młodą, świeżą i miłą. Został
on wynaleziony przez wielkiego Profesora Uni-
wersytetu Wiedeńskiego i jest obecnie połączony
z Kremem Tokalon, koloru różowego, sprepa-
rowanym według oryginalnego francuskiego prze-
pisu znakomitego paryskiego Kremu Tokalon w
takiej właśnie proporcji, by odżywiać tkanki
skórne. Używaj tego Kremu wieczór, Kremu zaś
Tokalon koloru białego—rano. W ciągu 3-ch dni
będzie Pani na drodze do pozbycia się wszel-
kich wad cery i zwiótczałych mięśni twarzy. Doś-
wiadczenia przeprowadzone przez Profesora
Stejskal w Uniwersytecie Wiedeńskim na kobie-
tach w wieku 55-ciu do 72-eh lat dowiodły, że
zmarszczki znikły w ciągu 6-ciu tygodni.

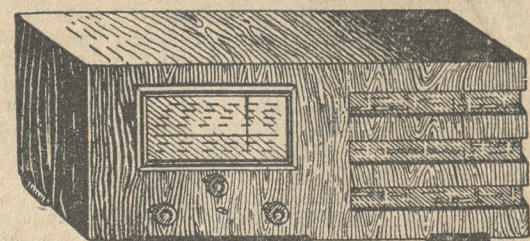
Skradzione weksle
dnia 15 września w mieszkaniu przy ul. Masztalarskiej 7
kto nam dostarczy? temu do-
brze wynagrodzimy. Dzwonić
tel. 52-05. Dyskrecja zapew-
niona. zg 14 296

Dla Panów!
Materjały
na ubrania i płaszcze
od najtańszych
do najlepszych
poleca
Jan ZAGRODZKI
Poznań, ul. Zamkowa 5
n. ulicy Rynkowej
Przyjmuję asygn. Kredyt.

Parcele
przy urzędzonej ulicy Kopaninie
zatwierdzonymi planami tania
sprzedam. Zgłoszenia Bajerlein,
Górczyn, Kosynierska 12.
zg 92 303

2 ekspedjentów
sily rutynowane poszu-
kuje. Oferty z podaniem
warunków uprasza
F. KAZMIERSKI
Specjalny Skład Bławatów
Poznań, Stary Rynek 38/39
Pg 6886-38,61

**Największa Hurtownia i Fabryka najnowszych modeli
Radjoodbiorników na prąd i baterję od zł 97,—**

Radjoświat, Poznań, Fr. Ratajczaka 10 — Katowice, Mieleckiego 8

Deering
traktor 30 koni, z plugiem 3-skibowym tania do od-
dania. Zgłoszenia Biuro Ogłoszeń „Par” Poznań, Al.
Marcinkowskiego 11 pod nr. 38,58. Pg 6885-38,59

**Ciąg dalszy ofiarodawców na odnowienie dolnej kaplicy
Kościoła Pana Jezusa w Poznaniu:** Zofia Wikarska, Poznań
2,50 zł, Leon Cofta, Poznań 2,00 zł, Firma A. Plucińska, Po-
znań 25,— zł, Firma Warszawska Spółka Myśliwska, Po-
znań 3,— zł, Zofia Pelczyńska, Poznań 2,— zł, M. Powidzki
1,— zł, Zrzeszenie Pracowników Pocztowej Kasy Oszczę-
dności, Poznań 20,— zł, Firma Pokora i Pukacki, Poznań
5,— zł, Tow. Właścicieli Domów, Poznań 15,— zł, Firma
Bracia Przydryga, Poznań 10,— zł, Firma W. Goderski, Po-
znań 2,— zł, Firma Silesia 5,— zł, Firma Szulc i Spółka 5,—
zł, Firma Z. Sikorski Aptekarz, Poznań 2,— zł, Firma Mi-
czyński, wł. K. Piątkowski, Poznań 5,— zł, Firma W. Zar-
nowski 10,— zł, St. Ratajczak, Poznań 5,— zł, Genowefa No-
wicka, Mosina 2,— zł, Dyr. J. Górny, Siedmiorogów 3,— zł,
Dr. Jadwiga Szaferkiewiczowa, wł. Majętność Rzeszyce 2,—
zł, Piotr Czupak, Krosna Małopolska 2,— zł, Firma B. Ka-
sprowiec, Gniezno 10,— zł, Z. Narbuta, Kruszwica 1,— zł,
F. Nowakowski, Kruszwica 1,— zł, Ksiądz Warajewski,
Ostroróg 2,— zł, Michałak Walenty, Międzybóże 1,— zł, Neu-
mann Bohdan, Budzisz p. Mosina 3,— zł, Ksiądz Zaleski,
Kobylin 1,— zł, Dr. Zofia Wyszyńska, Koźmin 3,— zł, M.
Gorecka, Krotoszyn 5,— zł, Roman Forecki, Lwówek 2,— zł,
Wieczorowski Bronisław, Łabiszyn n/W. 2,— zł, St. Ma-
tyjańczyk, Leszno 1,— zł, Ksiądz Ed. Klitche, Pakość 2,40 zł.
(Ciąg dalszy nastąpi). zg 4976

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-lamowy milimetr 50 groszy

Znak oferty naprzykład: n 3695, z 21 025, d 1811
i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia w dni powszednie przyjmuje
się do godz. 11,10, w soboty i dni przedświa-
teczne przyjmuje się do godz. 10,45.

1. DOLY - PARCELE

Kamienice
dochód ustawowy 8 500,— sprze-
dam 65 000,— wpłaty 45 000,—
Gruszczyński, Poczta 30.
zg 91 687

Parcele
przy ul. Ks. Kordeckiego blisko
tramwaj, kościół, stacja kolejowa,
mtr. 2—4,20 sprzedaje
„Strzecha”, Pałac 82.
zg 91 615

Willę
komfortowa, 4 mieszkania, przy
ul. Zakret, sprzedam za gotówkę.
Oferty Kurjer Poznański
zg 91 904

Parcele
Ławica dworzec tania sprzedam.
Oferty Kurjer Pozn. zg 92 144

Willę
komfortowa, czynszowa, z ogro-
dem, najpiękniejszej dzielnicy,
cena wyjątkowo korzystna. Po-
średnicy wykluczeni. Oferty Ku-
rjer Pozn. zg 92 108

Willę
5-mieszkaniową z ogrodem przy
ul. Słonecznej sprzedam, właście-
ciel. — Oferty Kurjer Poznański
zg 92 070

Parcele
Grunwaldzka, Bukowska, m² od
3,—, Szwalcarska 14 — 4, 3—5.
zg 92 064

Willę
Poznaniu — nowa, komfortowa,
szóstomieszkaniowa, ogrodem,
dochód miesięczny 350,—, cena —
45 000,—, amortyzacja 10 000,—, sprze-
dam. Paluch, Kantaka 8/9.
zg 92 228

Kamienicę
dobrze rentującą przy wpłacie
35—40 000 kupię, przejmę dług.
Oferty Kurjer Pozn. zg 92 406

**Willę 6-pokojową
w Sołaczu**
na sprzedaż za gotówkę. Podhalaf-
ska 2.
zg 92 386

Kupię
kamienicę dochodową, centrum
handlowe Poznania, wpłacie
80 000,—, pośrednicę wykluczeni.
Słieszne zgłoszenia kierować
Górczyn, Skrytka 19. zg 92 307

Kamienicę
nowa dochód 5 800 sprzedam —
51 000,— Maciejczyk, Piekary
12a, II. zg 92 426

Parcele
pod zabudowę fabryczną kupię
lub wydzierżawię ubikację.
Oferty Kurjer Poznański zg 3 053

Willę
nowa, dochód 3 600, cena 34 000,
wpłaty 25 000,— Karalus, Po-
znań, Marszałka Focha 25.
zg 92 297

Willę
komfortowa, dwa mieszkania, —
skład 25 000,— sprzedam Dom Zle-
ceń, Poznań, Poczta 15.
zg 92 306

2. PIENIĄDZ

12.000
poszukuję na I hipoteke komfor-
towej nieruchomości. Wysoki
procent zgóry za 2 lata. Oferty
Kurjer Poznański zg 92 107

5.000,—
zł pożyczki za dobrem oprocento-
waniem na przedsięwzięcie pro-
duktów pierwszej potrzeby, za-
bezpieczenie hipoteczne. Zgłosze-
nia Kurjer Pozn. zg 92 078

8 000,—
pożyczki lub gwarancji banko-
wej poszukuję celem założenia
interesu. Jako zabezpieczenie —
współnictwo. Oferty Kurjer Po-
znański zg 92 404

Kilka
tysięcy posiadam. Oczekuję so-
lidnej propozycji. Oferty wyzer-
pując Kurjer Pozn. zg 92 427

2 000 złotych
pożyczki poszukuję pod zastaw.
Dam wysoki procent. Zgłoszenia
Kurjer Poznański zg 92 352

4. OSOBISTE

100,—
zł komu powiem nieprawdę. Chi-
romantka Lu-ne — Małeckiego
19 — 1, 1—9 wieczór. dg 3037

Za długi i czyny żony z domu
**Marji Piskorskiej
z Gniezna**
nie odpowiadam. Maż. zg 92 403

Używajmy

Gaja
przyprawę do zup. ng 16 967

6. OŻENKI

Lekarke
adwokatke lub ziemianke, wyso-
ką, przystojną, poważną, lat 30,
poznaj. Cel matrymonijalny.
Zgłoszenia pod „Prawnik”, Kra-
ków. Skrytka pocztowa 253.
ng 17 424

Kupiec
samodzielny, lat 44, wdowiec, 2
dzieci, 13—11, pozna przystojną,
religijną panią w wieku lat 30.
Cel matrymonijalny. Zgłoszenia
do Kurjera Pozn. zg 92 120

Kupiec
na stanowisku zapozna pania ce-
lem ożenku do lat 28. Zgłosze-
nia do Kurjera Pozn. zg 92 067

7. SPRZEDAŻE

**Modne
Kapelusze
Koszule
Krawaty**
tania. M. Paszek,
Poznań, Wrocław-
ska 30. zg 91 943

Szpic
pies ze wsi biały wiekszy, 3-letni
bardzo ostry czujny, tylko bar-
dzo dobre ręce za darmo. Oferty
Kurjer Poznański zg 91 732

Winogrona
5 kg za 6 zł wysła Es-Wu —
Zaleszczyki. zg 89 087

Kuchnie
używane — nowe najtaniej tylko
Jezuicka 10 (Świętosławska).
Pg 6 864-38,40

„Meble W. Paetz”
Najnowocześniejsze wzory, niskie
ceny. Poznań, Wrocławska 15.
Coroczna wystawa na Targach
Międzynarodowych. Ng 15 239

Płachty
nieprzemakalne sprzedaje najta-
niej Wejman Poznań, Kościelna
17. zg 80 333

Singera
damska, nowoczesna. Garbary 53
m 22. zg 92 194

Garnitur klubowy
skórzany okazjynie. Jezuicka 10
(Świętosławska). Pg 6 865-38,41

Restauracje
Poznań, śródmieście, mieszka-
niem. Zgłoszenia telefon 14-32.
dg 3020

Chcesz kupić

**meble
dobre, tanie**
idź na
Wrocławska 38
do nowo otwartej
Komisowej Hall Mebli
30 pokoi kompletnych oraz za-
mianiam używane na nowe.
Pg 6595-57,84

Wózki
tania wybór. Trąbaczyska, Pie-
rackiego 11, podwórze „Kredyt”
zg 83 313

Kasa
National, gotowa do użytku z ksz-
nikiem tylko 175,—. Jezuicka 10
(Świętosławska). Pg 6 866-38,42

Meble kuchenne
jako specjalność poleca Skład
Fabryczny, Wrocławska 19.
dg 2727

Tapczany
fotele, leżanki, kluby, gwaranto-
wanej jakości najkorzystniej tyko
u fachowca. Wrocławska 14.
dg 2975

**Maszyny
do pisania**
małe i duże, no-
we i używane
dostarcza nako-
rzystniej z gwa-
rancją. Kocha-
nowicz i S-ka. pl. Wolności 13.
ng 17 409

Skład
kolonialny dobrze zaprowadzony
na sprzedaż. Zgłoszenia Górczyn-
ska 35. zg 92 160

**Kryształ
Serwis**
czechosłowacka okazjynie. Je-
zuicka 10 (Świętosławska).
Pg 6 867-38,43

Piecyk
Gnom i żelazny dwukogowy.
Mickiewicza 5 — 3. zg 92 105

Rower
używany sprzedam. Poznańska
15, Bobek. zg 92 065

Motor
ropowy 8 — 10 k. sprzedam do-
brzym stanie, mała używalność
benzyn. Zgłoszenia Mleczarnia
Lubasz, pow. Czarnków.
zg 92 231

Fortepian
piękny, prawie no-
wy, dobrej marki
okazjynie za niską
cenę sprzedam

**Centralny
Magazyn
Pianin,**
Poznań, Fierackie-
go 11. Ng 16 670

Stoły
okrągłe, rozsuwane wielki wybór
tania. Jezuicka 10 (Świętosław-
ska). Pg 6 869-38,45

Telefunken
na prąd stały.

Tatra
stan dobry, sprzedam. — Oferty
Kurjer Pozn. zg 92 114

Maszynę
damską Singera, Marszałka Po-
cha 57 — 7. zg 92 085

Jadalnia
nowoczesna, bardzo elegancka z
kredensem, witrażem, rzadkość ko-
rzystnie. Jezuicka 10 (Święto-
sławska). Pg 6 868-38,44

Kolonjalkę
mieszkaniami. Adres Kurjer Po-
znański zg 92 189

Piasek
na budowę, żwir do cementow.,
promienadowy korzystnie. Zgło-
szenia Kurjer Pozn. zg 92 188

Skład
kolonialny, dobrze prosperujący,
z mieszkaniem zaraz sprzedam.
Adres Kurjer Pozn. zg 92 115

Foksterier
piesek. Górna Włda 82, m. 1.
zg 92 075

**Luksusowy
Gabinet**
miski, mahoni austriacki, soli-
dne wykonanie. Jezuicka 10,
(Świętosławska). Pg 6 875-38,51

Kolonjalkę
mieszkaniami spieszenie sprzedam.
Adres Kurjer Pozn. zg 92 419

Drabinkowe
malarskie rusztowanie na sprze-
daz. Zgłoszenia Spółdzielnia Bu-
dowlana, Śniadeckich 23 od godz.
9—12. zg 92 388

Skład
towarów krótkich i bławatów. —
dobrze zaprowadzony sprzedam
z powodu wyjazdu. Zgłoszenia
Kurjer Poznański zg 92 414

Sprzedam
kanapę obudowaną, pluszową,
łóżko żelazne białe, stół, biurko
dziecięce, szafa, szafka kuch-
nna, spowodu wyjazdu. Piekary
13, m. 10. zg 92 300

**Większa partja
Kzesel**
złoty, wiedeński oraz inne
meble okazjynie. Jezuicka 9
(Świętosławska).

Dom Okazyjnego Kupna.
Pg 6 870-38,46

Kawiarńię
— cukiernię w centrum Bydgo-
szczy, główna ulica, świetnie pro-
sperującą, korzystnie sprzedam.
Lokal obszerny, gruntownie od-
nowiony, całkowicie solidne urza-
dzenie, kompletny sprzęt. Kom-
fortowe mieszkanie trzypokojowe.
Ewentualnie zamiana na dom ze
składem lub gospodarstwem. Oferty
poważnych reflektantów pod
„890/1” do Biura Ogłoszeń, Byd-
goszcz, Dworcowa 54. ng 17 498

275
mógł dobrej ziemi, zabudowania
maszyn, światło elektryczne,
martwym, żywym inwentarzem,
całe zwierzę, sprzedam lub zamie-
nie na kamienicę. Cena 40 000,
wpłaty 22 000. Odpowiedz zna-
czek. B. Wawrzyniak, Września,
zg 17 497

Kuchnię
sprzedam. Łąkowa 16 — 9.
zg 92 243

203
morgi, inwentarzem, pełnem ży-
wym, bydlęta maszyn, sprze-
dam. Adres wskazać Kurjer Po-
znański zg 92 292

Sypialnia
polerowana mirta egzotyczna,
okazja. Jezuicka 10 (Świętosław-
ska). Pg 6 874-38,50

Krawiecką krede
znakiem „R”
najprzedniejszej jakości — cena konkurencyjna, poleca Wielkop. Fabryka Kredy Krawieckiej — Stanisław Rataj. Poznań, Półwiejska 1. dz 2 860-1

Benenowski
Półwiejska 3
Reprezentacyjny skład obracek. Zegarki, budziki najtaniej. d 2964/5

Jadalnia
wielkopańska, nadająca się dla dworu, bufet długości mtr 3,80, rzadki okaz korzystnie

Jezuicka 10
(Świętosławska).
Dom Okazyjnego Kupna.
Pg 6 871-38.47

Patefon
walizkowy tanio. Dąbrowskiego 24 — 13. dzg 92 346

Skrzypce
Steinerowskie. Dąbrowskiego 24 m. 13. dzg 92 345

Samochód
reklamówka Renault sprzedam. Wrocław 7. m. 2. tel. 20-92. dzg 92 341

Wózek
dziecięcy dobrym stanie tanio. — Patrona Jackowskiego 29. m. 17. dzg 92 316

Koń
na sprzedaż 1 lat, wóz 3 calowy. Fabryczna 6 m. 17. dzg 92 315

Okazyjnie
tanio z powodu wyjazdu skład kolonialny, mieszkaniem, magiel, Poznaniu. Zgłoszenia Kurjer Poznański dzg 92 259

Restauracja
mieszkaniem. Wskaże Kurjer Poznański dzg 92 246

Gabinet
męski, jak nowy, orzech kaukaski zgrabny fason, tylko zł 425. — Jezuicka 10, obecnie (Świętosławska). Pg 6 872-38.48

1 000 samochodów
rozbranych używane części. podwozia młeczarskie, opony najtaniej w firmie Autoskład Poznań. Dąbrowskiego 89, telefon 46-74. dzg 2336/7

Rowery
turystyczny 85. balonowy 95. — 5 lat gwarancji tylko — Bracia Nowa — czk. Poznań. Górna Wilda 30 ng 12 151/2

Sypialnia
jesion oliwny okazyjnie. Jezuicka 10 (Świętosławska). Pg 6 873-38.49

Magiel
urządzenie składowe towaram — sprzedam tanio. Adres Kurjer Pozn. dzg 92 334

Tanio
światowej sławy maszyny do szycia pół ceny. Wszelkie reparacje. Plac Nowomiejski 1 a. Pg 6880-57.100

Urządzenie składowe
składu cygar, nowoczesne, solidne, okazyjnie.

Elegancki gabinet
luksusowy
okazały, bardzo ładny, polerowany, brzościowy, bardzo tanio.
Piękna sypialnia
orzechowa
polerowana, bardzo elegancka, najlepsze wykonanie — bardzo tanio.

Poznański
Dom Komisowy
Dominikańska 3. Pg 6878-38.54

Łóżka
metalowe używane — nowe oraz różne inne sprzety użytku domowego najkorzystniej Jezuicka 10 (Świętosławska). Pg 6 876-38.52

Mebie
najtaniej poleca
Baranowski
Poznań Podgórna 13. Pg 5423/9

Płaszcze
eleganckie
damskie
najtaniej
wprost
z
fabryki
Wildowa - Syn
Wodna 1,
Asygnaty kredytowe! ng 16 958/9

Żrebcowe
dwa futra nowe — 95, 150, z mufką. Poznań, Kanałowa 9-3. dzg 92 197/8

Skład
węgla, materiałów budowlanych i wyrobów cementowych na prowincję, dobrze zaprowadzony z mieszki, lub bez zaraz sprzedam korzystnie. Zgłoszenia Kurjer Poznański dzg 92 087-8

Pianino
tanio. Strona 24. Gerlach. dzg 92 212

Pokazania
zagraniczne, okazanie tanio, warunki dogodne. Poznań, Podgórna 5 — 1, parter. dzg 92 320/1

Motocykl
B. S. A., turystyczny, w bardzo dobrym stanie, z kompletnym wyposażeniem. sprzedam korzystnie. Zgłoszenia Kurjer Poznański dzg 92 089/90

Mebie
w wielkim wyborze poleca najtaniej
K. Bakoś, Stary Rynek 51
dzg 92 310/11

Naręczonym
szczęśliwie obrączki ślubne, para złote od 13—100 zł. Poleca Chwilkowski. Poznań, Nowa 8. dzg 92 326/7

Wilczyce
młoda sprzedam. Pocztowa 31 a. I, m. 3. dzg 92 401

10. MAJĄTKI

Okazyjnie
sprzedam majątek
nadający się szczególnie na gospodarstwo mleczne, rybne i hodowlane, obszar 177 ha w tem 40 ha lasu, 15 ha łąk I klasy, 14 ha pastwisk I klasy reszta orna. Budynek murowany, dwór 5 pokoi, strumień, staw; przy szosie i cukrowni, 1 1/2 km od stacji kolejowej i miasteczka, 8 km od miasta powiatowego (woj. poznańskiego). Zgłoszenia przyjmuje Kalisz, Pułaskiego 12, inż. Dobrowolski. dzg 89 959

11. KUPNA

Wózek
dziecięcy dobrym stanie, biały kupię. Oferty Kurjer Poznański dzg 91 758

Maszynę
do pisania korzystnie kupię. — Oferty Kurjer Poznański dzg 90 132

Kupię
powózki jednokonna, wygodna, dobrym stanie. Oferty Kurjer Pozn. dzg 92 138

2
łóżka żelazne kupię. Oferty Kurjer Pozn. dzg 92 203

Lornetki
Zeiss kupię. Śledziński, Poznań, Wroniecka 17. dzg 92 396/7

Śliwki
głupki kupię fabryka marmelady, Śledziński, Poznań, Wroniecka 17. dzg 92 394/5

Lunetę na sztucer
kupi Nadleśnictwo Koryta. — p. Bronów (Pozn.) dzg 92 416

Przyczepki
dwie do traktoru 10 tonn. na pełnych gumach, używane w dobrym stanie kupię. Zgłoszenia wraz z ceną T. Rydlewski, Strzelno. dzg 92 415

Kupię
młyn kulkowy — (systemu Loehnera)

Perplex
lub podobna maszynę. Oferty „Par”, Poznań nr. 38.37. Pg 6 863-38.37

Dom
lub wille, wpłace 30 — 40 000. — Oferty Kurjer Pozn. dzg 92 239

Stolarskie
maszynę kupię. Oferty opisem Kurjer Poznański dzg 92 428

12. DO WYNAJECIA

5-pokojowe
Matejki 5 (od Grunwaldzkiej) niskie III ptr., pięcie, wskaże mieszkanie 14. Informacje telef. 62-14 dzg 91 569

5
pokoi w centrum wynajmie właściciel. Zgłoszenia Kurjer Pozn. dzg 91 750

Trzy
pokoje z balkonem, kuchnia od zaraz do wynajęcia. Zgłoszenia: Półwiejska 15, m. 2. dzg 92 018

Mieszkanie
5-pokojowe — wszelkie wygody, początek Jeżyc, do wynajęcia, — wprost od gospodarza. Oferty Kurjer Poznański dzg 91 201

8 pokojowe mieszkanie
komfortowe słoneczne z obszernymi przynależnościami, nadające się na biura i mieszkanie wolne zaraz. Zgłoszenia Loga, Słowackiego 18, telefon 66-89. Pg 6565-18.89

Czteropokojowe
komfortowe, świeżo remontowane na Łazarzu. Plac Działowy 6, m. 5. dzg 92 193

3
nowym domu, komfort, słoneczne, wysoki parter nad mieszkaniem, 130.—, od 1 października. Słowackiego 32, m. 4. dzg 92 137

6-pokojowe
komfortowe w wili na I piętrze w górnej części Solcaza, z centralnym ogrzewaniem, 4 balkonami, zaraz. Oferty Kurjer Pozn. dzg 92 076

Pięciopokojowe
I piętro. Szamarzewskiego 10 — stróż. dzg 91 607

4
pokojowe I p. Dąbrowskiego 69, stróż. dzg 91 627

Pokój
kuchnia duże, słoneczne, 3 lata zgóry 30.— Adres Kurjer Pozn. dzg 92 060

3-pokojowe
duże z wygodami, I piętro, od 1. 10, Górna Wilda 100, m. 3. dzg 92 221

Trzy
komfortowe. Rzepedkiego 62. dzg 92 219

Puszczykówko
46, 3, 4 lub 5-pokojowe, weranda, komfort. dzg 92 210

Przecznica
6 pokoi komfortowych, I piętro, centralne ogrzewanie, piętrowe. Oferty Kurjer Pozn. dzg 92 208

Pokój
z kuchnią do wynajęcia. Röhling, Lasek, Sobieskiego 26. dzg 92 407

Solacz 4 pokoje
komfort, ogrodem, garażem, wili, przystanek tramwajowy, 2 pokoje, kuchnia, łazienka, 1 pokój, czynsz zgóry, gospodarz. Mazowiecka 6. dzg 92 392

Czteropokojowe
Focha 123, III, komfortowe, słoneczne 90.— Wskaże dozorca, — suterena. Właśc. Lodowa 1 — 4. Pg 6881-57.102

Czteropokojowe
Focha 123, III, komfortowe — bezpodatkowe 90.— właściciel. — Lodowa 1, m. 4. dzg 92 375

Pięciopokojowe
100.— Wrocław 1
Trzypokojowe
Aleja Wielkopolska
„Jur“,
Piekary 26. dzg 92 360

2
pokoje względnie mieszkania do 5 pokoi, śródmieściu, poszukuje adwokat. Oferty Kurjer Poznański dzg 92 358

Trzypokojowe
Karwowskiego 1. dzg 3 034

5-pokojowe
mieszkanie słoneczne, II piętro, od 1, 10, wolne, ul. Graniczna. — Wiadomość — telefon 18-35. dzg 92 277

Luboń
trzypokojowe łazienka. Pawlety, Fabryka Drożdży. dzg 92 324

Pokój
kuchnia Dąbrowskiego, Polnej 30 zł miesięcznie, 3 lata zgóry. Oferty Kurjer Pozn. dzg 92 347

Trzypokojowe
komfort bezpodatkowe — Focha 126, I. piętro. dzg 92 347

Dwupokojowe
łazienka, wspólna Staszica, parter. Zgłoszenia Mielżyńskiego 23 m. 12. dzg 92 342

Pięciopokojowe
komfortowe słoneczne, pięcie od 1. 10, wolne Marsz. Focha 78. — gospodarz. dzg 92 340

Pięciopokojowe
komfortowe III. Mielżyńskiego, Zgłoszenia Mielżyńskiego 23 — 12 dzg 92 339

Czteropokojowe
komfortowe pewnemu płatnikowi, dogodna komunikacja, dzielnica willewa. Winogrody 91, zgłoszenia od 4—6. dzg 92 250

13. SZUKA MIESZK.

1—2
pokojowego mieszkania z kuchnią szuka spokojny, pewny lokator. Zgłoszenia Kurjer Poznański dzg 88 156

5-pokojowe
mieszkanie, okolica mostu Teatralnego, szuka solidny płatnik. Oferty Kurjer Pozn. dzg 92 083

Pokoju
kuchnia poszukuje, dam rok zgóry. — Oferty Kurjer Poznański dzg 92 205

Pokój
kuchnia emeryt. Oferty Kurjer Pozn. dzg 92 199

Urzędnik
2 lub pokój, kuchnia niewygórowane od gospodarza. Oferty Kurjer Pozn. dzg 92 409

2—3
pokoi, kuchnia, łazienka poszukuje bankowiec, małżeństwo bezdzietne. Zgłoszenia Kurjer Pozn. dzg 90 168

Czteropokojowe
śródmieściu poszukuje. — Oferty Kurjer Pozn. dzg 92 335

Trzypokojowe
do 65, bliżej śródmieścia poszukuje bezdzietny emeryt. Pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer Poznański dzg 92 422

Stemple meldunkowe
75 groszy. — Chrzanowski, św. Marcin 4. dzg 92 298

Pokoju
z kuchnią od gospodarza zaraz w centrum, rok zgóry. Oferty Kurjer Pozn. dzg 92 296

15. POKOJE UMEBL.

Przyjezdny
najtaniej. Kolegiacki 5—3 (Nowy Rynek) nocny dzwonek. dzg 2 898

Pokój
z obiadem lub bez od zaraz. — Aleje Marcinkowskiego 1, m. 8 (dom narożny). dzg 91 608

Frontowy
niekrepujący. Chwaliszewo 53, m. 4. dzg 89 622

Panom
Jackowskiego 30 — 9. dzg 92 024

Jedno-
ewentl. dwuosobowy. Piłsudskiego 29 — 1. dzg 92 159

Małeckiego
17 — 6. dzg 92 158

Poznańska
58 a — 6, narożnik Mickiewicza. dzg 92 156

Działyńskich
9 — 6 utrzymaniem — bez. dzg 92 190

Frontowy
niekrepujący. Matejki 36, m. 1. dzg 92 184

Fredry
1 — 18 dwuosobowy, utrzymaniem — bez. dzg 92 141

Pokój
umeblowany, łazienka, elektryczność. Poznańska 56, m. 2. dzg 92 142

Romana
Szymańskiego 2 — 6. dzg 92 145

Pokój
Wskaże Kurjer Pozn. dzg 92 116

Frontowy
Aleje Marcinkowskiego 17 a — 8. dzg 92 134

Śniadeckich
4, parter, prawo. dzg 92 179

Słoneczny
miły solidnym. — Skarbowa 3, m. 4. dzg 92 180

Śniadeckich
18 — 7. dzg 92 059

Słowackiego
36 — 9. dzg 92 110

Mały
większy — utrzymaniem — panie. Matejki 2, m. 9. dzg 92 149

Mickiewicza
5, m. 3. dzg 92 104

Szkolna
10 — 12. dzg 92 077

Balkonowy
Skryta 8 — 3. dzg 91 490

Dwuosobowy
fortepianem, obiadem. Ratajczaka 9 — 10. dzg 91 727

Pokój
panu wynajme. Spokojna 27 — m. 5. dzg 92 084

Czysty
jednej osobie albo małżeństwu. Wojciecha 14/15, m. 17. dzg 92 223

Pokój
plac Kolegiacki 13 — 4. dzg 92 215

Frontowy
elektryczność, łazienka, św. Wojciech 31 — 10. dzg 92 214

Skarbowa
2 — 9. dzg 92 209

Aleje
Marcinkowskiego 16 — 18. dzg 92 207

Frontowy
Piekary 22/3, m. 17. dzg 92 202

Przecznica
4 — 5, frontowy, słoneczny. dzg 92 196

Centrum
dwuosobowy. Piłsudskiego 27—6. dzg 92 408

Pokój
inteligencji. Chelmońskiego 21—2. dzg 92 405

Pokój
Bukowska 9 — 4. dzg 92 429

Pokój
Mickiewicza 13, m. 7. dzg 92 270

Ładny
pokój panu. Szamarzewskiego 36, m. 9. dzg 92 390

Niekrepujący
frontowy, ładny, tanio z utrzymaniem, bez, od zaraz. Chwaliszewo 5, m. 6. dzg 90 430

Śniadeckich
24 — 9. dzg 92 355

Czysty
dwuosobowy. Wielkie Garbary 45 — 10. dzg 92 351

Jeden
dwa lub trzy pokoje komfortowo umeblowane. Nowomiejski, informacie Piekary 26 — 2. dzg 92 381

Próżny
balkonem dla pań zaraz. Focha 81, m. 15. dzg 91 635

Pokój
panu. Plac Wolności 9, m. 5. dzg 92 242

Dwuosobowy
Piekary 20/21 — 5. dzg 92 241

Mickiewicza
13 — 8. dzg 92 290

Ratajczaka
26 — 6, pierwszorzędnym utrzymaniem, centrum. dzg 92 288

Eleganckie
dwa. Jasna 5 — 9. dzg 92 286

Przyjezdny
tanio. Wodna 13 — 9. dzg 92 284

Niekrepujący
utrzymaniem. Różana 23 — 4. dzg 92 283

Frontowy
słoneczny. Rybaki 22 — 10. dzg 92 281

Jednoosobowy
Przecznica 6 — 10. dzg 92 276

2
panów. Ul. Łąkowa 14 — 7. dzg 92 275

Dwuosobowy
Kraszewskiego 4 — 8. dzg 92 368

Dąbrowskiego
33 — 8. dzg 92 369

Mickiewicza
21, mieszkanie 6, gmach ZUS. — elegancki pokój. Ogładać 3—6. dzg 92 366

Śniadeckich
6 — 7 dwuosobowy. dzg 92 304

Śliczny
frontowy, niekrepujący, centralne ogrzewanie, wzgl. utrzymaniem. Wyspiańskiego 14, m. 6. dzg 92 344

Skryta
2 — 8, absolutnie czysty. dzg 92 319

Ogródowa
13 — 15. dzg 92 318

Działyńskich
3 — 8. dzg 92 260

Niekrepujący
przyjezdny. Wielkie Garbary 36 — 17. dzg 92 248

Dwuosobowy
obiadami. Działyńskich 7 — 9. dzg 92 245

Śródmieście
kulturalnym. Kręta 6 — 1. I. dzg 92 272

16. SZUKA POKOJU

Szukam
pokoiku, cena 10 zł. Oferty Kurjer Pozn. dzg 92 285

Próżnego
śródmieściu poszukuje urzędniczkę, pewną płatniczką. Oferty Kurjer Pozn. portj. 3803

Urzędnicza
pokoju czystego, łazienka, bilsko Kurjera. Cena Kurjer Poznański dzg 92 163

Poszukuje
pokoju jednoosobowego, okolica Jeżyc, cena. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. dzg 92 109

17. LOKALE

**PRZODUJĄCE
JAK ZAWSZE**

SA MASZYNY DO PISANIA

CONTINENTAL

KUFREROWE BIUROWE
CEN ZASTĘPSTWA

PRZYGODZKI, HAMPEL i SKA

POZNAŃ, SEM. MIELZYŃSKIEGO 21, telefon 2-24.

ng 17 261

Przeprowadzki

samochodem meblowym uskuteczniamy szybko — fachowo — tania. Autoprzewóz. Poznańska 51, tel. 16-30; W. Garbary 18, telefon 28-59; Bydgoszcz, św. Trójcy 16, tel. 35-09. zdg 92 337

24. NAUKA**Kursy Handlowe**

Preissa
rok zał. 1893. Skarbowa 11
1 października
zdg 91 255

Kursy Handlowe

koedukacyjne pl. Wolności 2. —
nowy kurs, 1 października. zdg 91 560

Angielskiego**Francuskiego**

Młyńska 13 — 5. zdg 89 299

Student

udzieli korepetycji w zakresie
gimnazjum nowego typu. Specjal-
ność: francuski, niemiecki, mate-
matyka. Oferty Kurjer Poznański
zdg 91 481

5.—

kurs pisanja na maszynie, steno-
grafi polskiej 10.— Długa 7. —
m. 7. zdg 91 500

Potrzebny

korepetytor siódmej gimnazjal-
nej. Oferty Kurjer Poznański
zdg 92 140

Kursy stenografii

pisanja maszyną. Kantaka 1.
zdg 92 023

Szkoła tańców**Szorskiego**

Pierackiego 12, telefon 38-08.
zdg 92 274

TEATRY

TEATR POLSKI: Środa,

16. 9. „Wyzwolenie”.

Czwartek, 17. 9. „Wyzwo-
lenie”.

Piątek, 18. 9. „Wyzwole-
nie”.

TEATR NOWY: Środa, 16.

9. „Pierwszy występ pani
premierowej”.

Czwartek, 17. 9. „Pier-
wszy występ pani premie-
rowej”.

Owoce — ból żołądka

Ratunek — kieliszek

Podbięty

lub

Kropli Doktorских

Kantorowicza

Pg 5931-33,36

KINA

Poznań, środa, 16. 9.

APOLLO: „Rotmistrz

z Werfem”.

CORSO: „Bezbożne dziew-
cze”.

GLORIA: „6 lat miłości”.

GWIAZDA: „Katarzyna”.

OSWIATOWE T. C. L.: —

„Seqvoia”.

METROPOLIS: „Orłow”.

RENAISSANCE: Osaczona.

SŁONCE: „Trędowata”.

SFINKS: „Wiedź miasto

moich marzeń”.

SWIT: „Sprawa 444”.

TECZA-Lazarz: „Pan

Twardowski”.

TECZA-Wilda: „Nie miała

baba kłopotu”.

WILSONA: „Tajemnica

czarnego pokoju”.

Co futro — to

Obecnie

koedukacyjne

kursy handlowe**Sawickiego**

typu W. S. H., Kantaka 7 tel.
49-68. Wpisy codziennie.
dg 2966-7

Student

matematyki szuka pokoju za ko-
repetycje od 1 października. —
Oferty Kurjer Pozn. zdg 92 195

Stenografii

książkowości oddzielnie i
w kompletach. Kromczyńska,
Ogrodowa 16, II. zdg 92 595

25. MUZYKA**Kursy**

gry fortepianowej, dyplomowana
nauczycielka muzyki

Aleje Marcinkowskiego 1**m. 8**

(dom narożny). zdg 86 892

Wielkopolska**Szkoła Muzyczna**

Ratajczaka 36, filia Focha 47 —
frekwencja uczniów 460. Pro-
spekty bezpłatnie. zdg 89 051

Lekcje gry skrzypcowej

rozpoczęła 15. bm.

Szrajberówna,

Pocztowa 12, m. 5. zdg 91 988

Prof. śpiewu solowego**W. Potemski**

przyjmuje codziennie. Warunki
dostępne. Marsz. Focha 43.
m. 4. zdg 90 250

Kwartet

trio damski, mieszany, koncerto-
wo-dancingowy, pierwszorzędną,
kawiarnia prowincji, 1 paździer-
nika potrzebny. Zgłoszenia Kur-
jer Pozn dg 3 038

Gry

fortepianowej udziela dyplomo-
wana nauczycielka Podgórną 8,
m. 14. zdg 92 313

26. SZUKA POSADY

Ogłoszenia do 30 słów dla posu-
kujących posady w tej rubryce
obliczamy po jednej trzeciej cenie
drobnych.

a) Służba domowa**Dziewczyna**

na wskroś uczciwa, długoletnie
świadectwa szuka posady od 1.
10. do wszystkiego. Oferty Kur-
jer Poznański dg 3 018

Była

wychowawczyni, lat 35, pogodno-
go usposobienia poszukuje pracy
w skromnym gospodarstwie u sa-
motnych lub wdowca z dziećmi.
Oferty Kurjer Poznański
zdg 91 634

Szukam

posługi zaraz. Oferty Kurjer
Poznański zdg 92 187

Posługi

gotowaniem. Oferty Kurjer Po-
znański zdg 92 143

Posługi

uprzątnięcia biura lub innego, za-
jęcia poszukuje. Znam szyć. —
Oferty Kurjer Pozn. zdg 92 119

Służąca

z gotowaniem poszukuje miejsca
od zaraz. Zgłoszenia Kurjer Po-
znański zdg 92 129

Sierota

z dobrej rodziny, uczciwa, szko-
ła gospodarcza, szuka posady na
wiedź do samotnej osoby lub na
probiostwo za małym wynagro-
dzeniem. Oferty Kurjer Poznań-
ski zdg 92 133

Sierota

posługi całodziennie, względnie
półdienne, długoletnie świadectwa,
dobre polecenie. Oferty Kurjer
Pozn. zdg 92 135

Pielegniarka

dłuższą praktyką, szuka posady
do starszych pań, może zastąpić
panią domu. Oferty Kurjer Po-
znański zdg 92 162

Dziewczyna

poszukuje posady do wszystkiego,
gotowaniem, zaraz, 1. malej
rodziny. Oferty Kurjer Poznań-
ski zdg 92 181

Dziewczyna

pracowita, szuka jakiegokolwiek
posługi od dwunastej do wieczora,
za małym wynagrodzeniem. Oferty
Kurjer Pozn. zdg 92 148

Posługaczka

szuka posługi na cały dzień —
Oferty Kurjer Pozn. zdg 92 106

Gospośia

wiejska poszukuje posady do
wszystkiego, dobrem gotowa-
niem. Oferty Kurjer Poznański
zdg 92 095

Kucharka

z dobrem gotowaniem, która pra-
cowała w wielkiej lecznicy, po-
szukuje posady w większym pen-
sjonacie lub większej lecznicy. —
Oferty Kurjer Pozn. zdg 92 146

Dziewczyna

z bardzo dobrą świadectwami
poszukuje posady z gotowaniem
do wszystkiego od zaraz lub 1. —
Oferty Kurjer Poznański
zdg 92 079

Gospośie

czysta, uczciwa, z dobrem goto-
waniem, od 1. 10. polecam su-
miennie. Referencje św. Marcina
63, m. 9. Oferty proszę do Ku-
rjera Pozn. zdg 92 206

Pracznia

szuka prania. Zgłoszenia Kurjer
Pozn. zdg 92 220

Posługi

praniem poszukuje. Oferty Ku-
rjer Pozn. zdg 92 218

Samodzielnia

kucharka z dobrą świadectwa-
mi szuka posady od 1. 10. Ła-
skawe oferty do Kurjera Pozn.
zdg 92 389

Pokojowa

dobremi, długoletnimi świadec-
twami, znająca pranie, prasowa-
nie, usługi, cerowanie, trochę
szycia, kochająca dzieci poszu-
kuje posady pokojowej lub dzieci.
Zna dobrze niemiecki. Łaskawe
oferty Kurjer Pozn. zdg 92 412

Posługi

poszukuje praniem. Oferty Ku-
rjer Poznański zdg 92 374

Dziewczyna

poszukuje posady od zaraz lub
1 października, najchętniej na
Łazarzu. Oferty Kurjer Poznań-
ski zdg 92 354

Inteligentna

ze wsi, lepszej rodziny, znająca
wszelkie prace wchodzące w za-
kres gospodarstwa domowego
oraz haft i szyć. Posada, po-
szukuje posady od 15 paździer-
nika, najpóźniej do 1 listopada. —
Oferty Kurjer Pozn. zdg 92 237

Posługi

za pokój. Oferty Kurjer Poznań-
ski zdg 92 293

Szukam

posady samodzielnej, najchętniej
do Warszawy. — Oferty Kurjer
Pozn. zdg 92 294

Gospośia - kucharka

szuka posady od 1. Oferty Ku-
rjer Pozn. zdg 92 280

Starsza

dziewczyna, z prowincji szuka
miejsca zaraz lub później, umie-
jąca gotować, szyć, bardzo do-
bre polecone świadectwami. Oferty
Kurjer Pozn. zdg 92 335

Poszukuje

posady do wszystkiego z gotowa-
niem z dobrem poleceniem od za-
raz lub 1 października. Oferty
do Kurjera Pozn. zdg 92 258

b) Inni**Piekarz**

lat 23, samotny, znający wszelką
pracę w piekarniach i doskonale
wypiek chleba, pieczywa i ciast
szuka posady. Listy kierować
pod adresem: Ludwik Kubelec
au Pré calé par Eguzon, Indre,
France. zdg 91 199

Rządca gospodarczy

lat 34, kawaler z dobrej rodziny
15 lat praktyki zamiłowany rolni-
k w przedostatniej posiadzie 8
lat poszukuje od 1. 10. 1936 od-
powiedniego stanowiska. Oferty
proszę kierować do Kurjera Po-
znańskiego zdg 91 304

Posady

jakiegokolwiek stałej poszukuje.
Znajomość, książkowość, sprawy
podatkowe, prowadzenie admini-
stracji. Mogę złożyć zabezpiec-
czenie kaucyjne. Łaskawe ofe-
rty upraszam do Kurjera Pozn.
zdg 89 431

Rutynowany bankowiec

poszukuje posady od zaraz. —
Oferty Kurjer Poznański
zdg 91 691

Ogrodnik

kierownik, 120 móg warzywni-
ka na majątku, zapewnioną,
żonaty, lat 45, dwoje dzieci
ostatniej posiadzie 12 lat powodu
amiany właściciela majątku po-
szukuje posady od 1. 10. lub póź-
niej. Łaskawe zgłoszenia Kurjer
Poznański zdg 91 748

Bilansista

rutynowany poszukuje posady.
Prowadzi księgowość godzinowo
już za 20 zł miesięcznie. Zgło-
szenia Kurjer Pozn. zdg 84 445

Ślusarz - elektromonter

szuka posady stróża domu. Wy-
nagrodzenie mieszkanie. Łaska-
we oferty do Kurjera Poznań-
skiego zdg 92 117

Pomocnik

kupiecki, młodszy, branży kolon-
jalnej, język niemiecki i polski,
szuka posady. — Oferty Kurjer
Pozn. zdg 92 127

M. S. H. (kurs wyższy)

szuka
praktyki w biurze. Oferty Ku-
rjer Pozn. zdg 92 082

Nadmłynarz

poszukuje posady od zaraz lub
później, przyjmie posadę jako
młynarz. Oferty Kurjer Poznań-
ski zdg 92 046/7

Kuśnierka

modernizuje futra elegancko, ta-
nio, stare wychodzą jak nowe,
szuka posady poza domem. Ofe-
rty Kurjer Pozn. zdg 92 183

Sierota

wykształcona, mówiąca po pol-
sku i niemiecku, bardzo dobrej
prezencji, szuka zaraz posady
tylko w dobrym domu do wiek-
szych dzieci, jako wyrzycielka
i ani domu lub do kulturalnej,
— starszej osoby. Łaskawe oferty
Kurjer Poznański zdg 92 435

Panna

miła, energiczna, inteligentna, —
szuka posady ekspedjentki, ka-
sjerki. Złoty większa kaucja. —
Oferty Kurjer Pozn. zdg 92 367

Poszukuje

posady do lekkich prac i pomocy
w składzie. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 92 371

Ekspedjentka

uzdolniona, uczciwa, język nie-
miecki, szuka posady jakiegokol-
wiek branży lub innej. Oferty
Kurjer Poznański zdg 92 269

Gorzelnik

bez prawa odpędu, kawaler, lat
26, prosi łaskawych pracodawców
o posadę. Zajmie się także jako
pisarz podwórzowy. Wymagania:
skromne. Łaskawe zgłoszenia:
Agentura Kurjera Poznańskiego,
Skoki, pod Gorzelnik. ng 17 503

Szofer-rzeźnik

szuka posady od zaraz. Łaskawe
zgłoszenia Kurjer Poznański
zdg 91 633

Kasjerka

do składu poszukuje posady. —
Oferty Kurjer Poznański
zdg 91 610

Bufetowa

kelnerka poszukuje pracy. Oferty
Kurjer Poznański zdg 91 793

Chłopiec

15 letni poszukuje jakiegokolwiek
pracy. Oferty Kurjer Poznański
zdg 91 710

Panienka

miła inteligentna prowincji szu-
ka posady do dzieci najchętniej
wies. Zgłoszenia Kurjer Poznań-
ski zdg 91 778

Nauczycielka

szkoły powszechnej młoda, obo-
wiązkowa, szuka posady, wiesz,
miasto lub korepetycji. Wiśnio-
wa 51, m. 11, Kłabecka.
zdg 92 014

Starszy

pomocnik z branży kolonialnej i
restauracji, który ma za sobą
parę lat praktyki z dobrymi re-
ferencjami szuka posady, pomoc-
nika, podróżującego lub magazy-
niera. Oferty Kurjer Poznański
zdg 91 990

27. WOLNE POSADY**Gospośia**

kuchmistrzini wykwalifikowana
zaraz potrzebna. Zgłoszenia Re-
stauracja Rzeźni Miejskiej. Po-
znań, Grochowa Łąki 9.
zdr 92 139

Apteka

w Poznańskim poszukuje pomo-
cnicy z wojewódzkim egzami-
nem lub magistrem. Posada sta-
ła. Oferty uprasza się Kurjer
Poznański zdg 91 179

Od

zaraz potrzebna dziewczyna do
wszystkiego na małe miasto, wa-
runek dobre gotowanie i własna
pościel. Zgłoszenia do Kurjera
Poznańskiego zdg 91 692

Dwóch blawatników

rutynowanych - rzutkich, podróż-
ujących lat 30-40 z kaucją, oraz
młodszy ekspedienta przyjmie
z dniem 1 grudnia br. poważną
hurtownią w Poznaniu. Wyma-
gana znajomość języka polskiego
i niemieckiego, dobra prezencja,
pierwszorzędne referencje, dłuż-
sza praca w hurtowniach. Zgło-
szenia tylko poważnych reflek-
tantów, z własnoręcznie napisan-
ym życiorysem odpisami świa-
dectw i podaniem wynagrodzenia
uprasza się skierować do Kurje-
ra Poznańskiego zdg 91 673

Fryzjerka

od zaraz może się zgłosić. Wiel-
kie Garbary 34. zdg 92 031

Posługaczka

z poleceniem. Zasada, Młyńska 2
zdg 92 161

Zdolny

pracownik do wykładania ścian
płytkami od zaraz poszukiwany.
Zgłoszenia z podaniem wynagro